

Voorlopige agenda van de commissie Ruimte en Wonen van 1 februari 2012

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Ruimte en Wonen

Datum: woensdag 1 februari 2012
Aanvang: 16:30 tot 19:00 uur
Locatie: Oude raadzaal
Voorzitter: mevr. A. Postma
Griffier: mevr. M. Wechgelaer; (050) 3677724; maaike.wechgelaer@groningen.nl

A. Algemeen deel

A.1. Opening en mededelingen

A.2. Vaststelling agenda

A.3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Bijlage - LTA (pdf)

Bijlage - Lijst van moties en toezeggingen (pdf)

A.4. Conformstukken

a. Platform GRAS: verlenging subsidie voor de periode 2012-2014 (raadsvoorstel 4 januari 2012)

Raadsvoorstel - Platform Gras verlenging subsidie voor de periode 2012-2014
(pdf)

A.5. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

B.1. Wijkaanpak

Twee onderliggende stukken:

- Onderzoeksrapport krachtwijken (papieren versie reeds in november verstuurd door rekenkamercie.)

- Externe beschouwingen wijkaanpak
(collegebrief 29 juli 2011)

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1 (pdf)

Collegebrief - Externe beschouwingen wijkenaanpak (pdf)

B.2. Peizerweg 132

(brief van burger)

commissie Ruimte en Wonen - woensdag 1 februari 2012

Bijlage - Brief van burger (pdf)

B.3. Reactie op jaarverslag 2010 Welstandscommissie
(collegebrief 12 januari 2012)

Bijlage - Jaarverslagstad2010 (pdf)

Collegebrief - Reactie jaarverslag Welstandscommissie 2010 (pdf)

C. Huishoudelijk deel

C.1. Ingekomen stukken
geen ingekomen stukken

C.2. Vaststelling openbaar en geheim verslag 11 januari 2012
Verslag 11 januari (pdf)

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Bijlage - LTA

per 17 januari 2012

LANGE-TERMIJNAGENDA RAAD inclusief **POLITIEKE LTA**

Politieke items zijn onderwerpen waarop Raad geen uitstel duidt.
(nieuwe onderwerpen in blauw)

nr	dd	cie	onderwerp	portefeuille	dienst	opmerkingen
15						
	11-jan-12	R&W	Manifestatie Intense Verbouw + in kaart brengen waar leegstand en mogelijkheden zitten	De Vries	RO/EZ	informerende brief in cie. 7-12-11 Brief Wonen boven Winkels van 16-12-11 betrekken bij bespreking Intense verbouw
34	1-feb-12	R&W	Borgstelling Infoversum	De Vries	RO/EZ	
36	1-feb-12	R&W	Uitwerking motie Eirpacht van 28 sept. 2011	De Vries	RO/EZ	brief volgt in januari over de consequenties van deze motie
37	1-feb-12	R&W	Vaststelling visie Kardinge	De Vries	RO/EZ	
54	7-mrt-12	R&W	Omzetting achtergestelde lening Groninger Monumentenfonds	De Vries	RO/EZ	
55	7-mrt-12	R&W	GreX driehoek Peizerweg/Zuiderweg	De Vries	RO/EZ	
56	7-mrt-12	R&W	Discussienotitie over sturingsmogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen in het Ebbingekewarter tussen nu en het moment van vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan.	De Vries	RO/EZ	
57	7-mrt-12	R&W	Herziening visie Oosterhamriktracé	De Vries	RO/EZ	
35	4-apr-12	R&W	Masterplan Zernike	De Vries	RO/EZ	afh. Van uitkomst discussie Akkoord v. Gron.
73	4-apr-12	R&W	Herziene grex Hoendiep Noord/Westpark	De Vries	RO/EZ	
74	4-apr-12	R&W	Wijkvernieuwing Selwerd	De Vries	RO/EZ	
75	4-apr-12	R&W	Herziening grondbanksystematiek	De Vries	RO/EZ	
76	4-apr-12	R&W	Ontwikkelvisie Stationsgebied incl. ontwikkelingsstrategie	De Vries	RO/EZ	
87	9-mei-12	R&W	Herziene grex Zernike	De Vries	RO/EZ	
103	20-jun-12	R&W	Nacalculatie Watergang	De Vries	RO/EZ	
115		F&V/W&I/ O&W/R& W/B&V		Dekker	BD	
	7-nov-12		Begroting 2013			
139	PM	R&W	Jaarlijkse rapportage economische effecten tijdens en na bouwfase Grote Markt OZForum	Schroor	RO/EZ	weth. houdt cie. op de hoogte als toegezegde financieringen niet worden geleverd (toez. cie. 11-5-11)
140						
	PM	R&W	Stand van zaken financieringen Bessemerstrook	De Vries	RO/EZ	
141	PM	R&W	Toekomst IP dubo/Energie(k) loket	De Vries	RO/EZ	
142	PM	R&W	Bestemmingsplan GAK UWV Dierenriemstraat	De Vries	RO/EZ	ikv jongerenhuisvesting

Bijlage - Lijst van moties en toezeggingen

Lijst toezeggingen en moties
Raadscommissie Ruimte en Wonen 1 februari 2012

Nr.	Datum, collegelid, dienst	Agendapunt	Verzoek van	Toezegging	Opmerkingen
1.	12-05-10			De commissie krijgt de (verkeers)knip te zien (mbt bestemmingsplan Bodenterrein-UMCC)	<i>Wordt mee genomen in visie Oosterhamriktracé.</i>
2.	06-04-11 De Vries (RO/EZ)	B.1 Sleutelprojecten-rapportage sep dec 2010 (R&W onderwerpen)	PvdA	Levert vertrouwelijk een overzicht van aanbestedingswinsten bij projecten waar de gemeente opdrachtgever is.	<i>Brief volgt in oktober</i>
3.	11-05-11 Schroor (RO/EZ)	B.1 Rapport commissie Terfouw en reactie college	Stadspartij, PvdD	Legt intentieverklaring van de RUG voor de aankoop van het bibliotheekpand in de Oude Boteringstraat ter visie.	<i>volgt (onderhandelingen in afzonderende fase)</i>
4.	06-07-11 De Vries (RO/EZ)	B.3 Meerjarenprogramma Structuurvisie Wonen	GL	Zal in de uitwerking van het aanvalsplan Energiebesparing, naast een beeld voor de aanpak bij de sociale woningvoorraad ook een uitspraak proberen te doen over de particuliere woningmarkt.	<i>Wordt aan gewerkt ikv aanvalsplan</i>
5.	06-07-11 De Vries (RO/EZ)	A.1 Rapportage grondbedrijf	Stadspartij	Komt terug op vraag hoe de hoeveelheid grond die de gemeente Groningen bezit (605 hectare op december 2009) zich verhoudt tot het grondbezit van andere grote steden.	<i>Raad krijgt brief in dec/jan</i>
6.	02-11-11 De Vries (RO/EZ)	Rondvraag	inspreker	Als het klopt dat er een paviljoen gebouwd wordt in het Noorderplantsoen (zoals inspreker mw. Kiki vermoedt) zal wethouder De Vries de cie. en de inspreker inlichten.	
7.	02-11-11 Schroor (RO/EZ)	B.1 Ontwikkeling Grote Markt Oostzijde		Wethouder Schroor zegt toe de commissie te informeren over de opties en overwegingen m.b.t. afhandeling van het bouw- en bevoorradingsverkeer en stelt voor dit middels een presentatie toe te lichten.	<i>extra bijeenkomst bij de dienst</i>
8.	02-11-11 Schroor (RO/EZ)	B.1 Ontwikkeling Grote Markt Oostzijde		Wethouder Schroor brengt cie. op de hoogte over uitkomst gesprekken met het KNG.	<i>volgt wsl. in december</i>
9.	23-11-11 De Vries	A.1 Mededelingen		Wethouder houdt cie. op de hoogte over bestuurlijke ontwikkelingen bij Lefier.	

Raadscommissie Ruimte en Wonen 02 november 2011

Bijlage - Lijst van moties en toezeggingen

Nr.	Datum, collegelid, dienst	Agendapunt	Indiener(s)	Motie	Opmerkingen
10.	RO/EZ 23-11-11 De Vries RO/EZ	B.1 Monitor Jongerenhuisvesting	VVD	Wethouder biedt meer zicht op inhoud isolatiepakket.	
11.	23-11-11 De Vries RO/EZ	B.1 Monitor Jongerenhuisvesting		Wethouder specificeert de knelpunten bij fietsparkeren die voortkomen uit studentengebruik. (vs. fietsen stadjeters)	
12.	23-11-11 De Vries RO/EZ	B.1 Monitor Jongerenhuisvesting	D66	Wethouder De Vries onderzoekt mogelijkheden keurmerk voor huisbazen particuliere verhuur.	
13.	07-12-11 De Vries RO/EZ	B.1 Kredietaanvraag revitalisering Woonschepenhaven		Wethouder De Vries houdt commissie en bewoners op de hoogte van (de keuzes in) de daadwerkelijke uitvoering van de revitalisering.	
14.	07-12-11 De Vries RO/EZ	B.2 Balansventilatie	GL	Wethouder De Vries zegt toe dat energietoepassingen incl. de ventilatiesystemen in woningen de die nu in Meerstad zijn opgeleverd een plek krijgen in een presentatie aan de GR Meerstad in februari. Mogelijke resultaten zullen ook aan de commissie bekend gemaakt worden.	
15.	07-12-11 De Vries RO/EZ	B.4 Stand van zaken De Held 3	CU	Wethouder De Vries stuurt een afschrift van de brief aan bewonersvereniging Reitdiep betreffende de Groene enclave aan de cie.	
16.	08-12-11 De Vries RO/EZ	Vertrouwelijke bijeenkomst Meerstad	SP	De commissie ontvangt als vertrouwelijk deel in de Grex een overzicht van het verschil tussen de huidige bouwclaim die met de private partijen is overeengekomen en de situatie/afspraken met de private partijen zoals die waren vóórdat de huidige bouwclaim overeen is gekomen.	
1.	23-06-10 Schroor (RO/EZ)		D66, Stadspartij	Verzoek aan college om de raad periodiek, specifiek te informeren over de economische ontwikkeling in en rond de Oostwand Grote Markt, naar aanleiding van de ontwikkeling van het Forum en de parkeergarage.	<i>Wordt meegenomen in reactie van het college op het rapport Terlouw</i>

Raadscommissie Ruimte en Wonen 02 november 2011

Bijlage - Lijst van moties en toezeggingen

2.	23-06-10 Schroor (RO/EZ)		D66, Stadspartij	Verzoek aan college om bij de ontwikkelaar van de nieuwe Oostwand Grote Markt aan te sturen op een manier om inwoners van de stad te betrekken bij de architectonische invulling van het Beeldkwaliteitsplan.	medio december gereed
3.	17-11-10 De Vries (RO/EZ)		PvdA	Verzoek aan het college om Bureau Meerstad te vragen een marketingstrategie op te stellen om Meerstad te promoten en hiermee de verkoop van woningen te stimuleren. Deze marketingstrategie in de afzonderlijke gemeenteraden voor te leggen en jaarlijks te herijken en dit integraal te betrekken bij de behandeling van de GREX-Meerstad.	Motie wordt integraal meegenomen bij opstellen GREX 2011
4.	20-07-11 De Vries (RO/EZ)	8.f Meerjarenprogramma Structuurvisie Wonen 2012	S&S, D66, CDA	Verzoekt het college in overleg met de Raad en corporaties een woningbouwmonitor te ontwikkelen en deze jaarlijks bij besprekingen van het Meerjarenprogramma Wonen aan te bieden.	Wordt uitgewerkt en meegenomen in eerstvolgend MJP
5.	28-09-11 De Vries (RO/EZ)	8.b Vaststelling bestemmingsplan Trefkoel	GL, D66, PvdD, CU	Verzoekt het college een voorstel te doen voor het toevoegen van extra groen op de Trefkoellocatie.	
6.	29-09-11 De Vries (RO/EZ)	7.f Collegebrief 'actualiteiten erfpacht	D66, CDA, VVD, CU, Stadspartij, PvdD, S&S	Verzoekt het college: - erfpachtplichtige particuliere woningbezitters ook in de binnenstad de mogelijkheid te bieden de grond in blote eigendom te verwerven, tenzij de gemeente aantoonde de grond voor eigen gebruik en/of herstructurering binnen tien jaar nodig te hebben; - de hoofdlijnen voor het voorstel hiertoe nog in december 2011 aan de Raad voor te leggen en een definitieve uitwerking uiterlijk 1 maart 2012 met het oog op een mogelijke eerste overdracht in 2012; - in het voorstel concrete maatregelen op te nemen tot de waardebeoordeling van erfpachtgrond, de uniforme kosten van overdracht en de wijze en tempo van invoering; - ervaringen opgedaan in andere gemeenten te benutten.	
7.	09-11-11 De Vries RO/EZ	Gemeentebegroting 2012	SP, CDA, S&S, PvdD	Verzoekt het college om ouderen te verleiden om te kiezen voor een voor hen geschiktere woning concreter uit te werken in het meerjarenprogramma Structuurvisie Wonen en voor te leggen aan de gemeenteraad.	In het meerjarenprogramma Structuurvisie Wonen 2013 zal concreter gekeken worden naar mogelijkheden om ouderen te verleiden om te verhuizen naar een voor

Raadscommissie Ruimte en Wonen 02 november 2011

Bijlage - Lijst van moties en toezeggingen

8.	09-11-11 De Vries RO/EZ	Gemeentebegroting 2012	D66, CU, VVD, CDA, PvdD	<p>Verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Binnen de plannen van ruimtelijke ordening, een prominenter plek te geven aan de kaders voor een sportieve inrichting; - Om in de in 2012 op te stellen 'Kaders voor een sportieve inrichting' aandacht te besteden aan de wisselwerking tussen sport en RO en de kansen die dat biedt. 	<p><i>hun geschiktere woning. Er wordt onderzocht welke instrumenten ingezet kunnen worden. Het meerjarenprogramma wordt in mei 2012 aangeboden.(cbrf 1 dec 2011)</i></p> <p><i>In 2012 wordt het plan 'Kaders voor een sportieve inrichting' opgesteld. Hierin worden uitgangspunten hoe de openbare ruimte sportiever gemaakt kan worden en de sportieve ruimte (sportaccommodaties) meer openbaar. Er zal aandacht worden besteed aan de wisselwerking tussen sport en ruimtelijke ordening. (cbrf 1 dec 2011)</i></p>
9.	21-12-11 griffier	8.d Collegebrief met uitwerking in toezegging in Raadscommissie Ruimte en Wonen 23 november 2011 inzake Telstar	SP, GL	<p>Verzoekt de griffier:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de evaluatie van het 'piepsysteem' vervoegd uit te voeren; - de raad voor 1 februari te informeren over de effectiviteit van het 'piepsysteem'; - indien nodig, voor 1 maart 2012 een aanbeveling te doen voor een goed functionerende invulling van de raadsbevoegdheid om een verklaring van geen bedenkingen af te geven. 	
10.	21-12-11 De Vries RO/EZ	8.e Collegebrief Monitor Jongerenhuisvesting	S&S, D66, PvdA, GL	<p>Verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een actieplan vorm te geven bij de eerstvolgende 'Monitor Jongerenhuisvesting' met daarin een overzicht van knelpunten qua fietsparkeren, mogelijke creatieve oplossingen voor fietsparkeerproblematiek. 	

Raadscommissie Ruimte en Wonen 02 november 2011

Raadsvoorstel - Platform Gras verlenging subsidie voor de periode 2012-2014

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	25 januari 2012
Raadscommissie	R & W
Datum raadscommissie	11 januari 2012
Publiciteit	
Bijlagen	

Registratienr.	RO 11.2849640
Datum B&W besluit	20 december 2011
Portefeuillehouder	RO
Steller	G.L. (Arno) Muis
Telefoon	3678156
E-mail	arno.muis@groningen.nl

Onderwerp

Platform GRAS: verlenging subsidie voor de periode 2012-2014.

Concept raadsbesluit

De raad besluit:

- I. Platform GRAS een subsidie van € 71.000,- per jaar voor de periode 1 januari 2012 - 31 december 2014 toe te zeggen;
- II. de verlengingssubsidie te dekken uit de exploitatiebegroting dienst RO/EZ 2012 - 2014, programma wonen.

Publiekssamenvatting

Het Platform GRAS, Platform voor Groningen, Architectuur en Stedenbouw is een zelfstandig functionerende culturele instelling. Net als andere lokale architectuurcentra in grote steden is GRAS de professionele organisator van een diversiteit aan projecten en activiteiten en is uitgever van publicaties over de gebouwde omgeving in Groningen. Daarbij geldt het gemeentelijke belang van een breed draagvlak en een groot publieksbereik.

De gemeente verstrekt het Platform GRAS sinds 1999 een jaarlijkse subsidie voor een termijn van drie jaren. In 2011 loopt de vierde driejaarstermijn van 2009-2011 af. Conform de afspraken is de afgelopen periode geëvalueerd en heeft het Platform GRAS het verzoek gedaan de gemeentelijke subsidiëring te continueren. In het kader van de gemeentelijke bezuinigingen heeft de raad eerder besloten ook te korten op de subsidiëring van het platform GRAS en deze aldus te verlagen tot € 71.000,- per jaar.

Voorgesteld besluit

Het college stelt de raad voor te besluiten:

- I. Platform GRAS een subsidie van € 71.000,- per jaar voor de periode 1 januari 2012 - 31 december 2014 toe te zeggen;
- II. de verlengingssubsidie te dekken uit de exploitatiebegroting dienst RO/EZ 2012 - 2014, programma Wonen.

Inleiding

De gemeente Groningen subsidieert het Platform GRAS met een jaarlijkse bijdrage van € 91.000,-. Het functioneren van het platform wordt conform de afspraken elke drie jaar geëvalueerd. Het verlenen van subsidie door de gemeente is mede gekoppeld aan de uitkomst van deze evaluatie. De evaluatie heeft zich gericht op het inhoudelijk functioneren van het Platform GRAS en het functioneren van de samenwerking met de gemeente.

Beoogd resultaat

De gemeente wil bij haar ruimtelijke ontwikkeling een breed spectrum van groepen uit de Groninger samenleving betrekken in het denken over de architectuur, stedenbouw en cultuur van de stad. Het architectuurcentrum Platform GRAS fungeert als onafhankelijke en onpartijdig instituut dat jaarlijks een programma van activiteiten en projecten opzet die een bijdrage leveren aan deze doelstelling. Voor de gemeente is het van

Afgehandeld en naar archief

Paraaf

Datum

Classificatienr.

Raadsvoorstel - Platform Gras verlenging subsidie voor de periode 2012-2014

belang dat de variëteit van activiteiten van GRAS voldoende aansluit bij de actuele ontwikkelingen in Stad en dat inderdaad de samenleving in de breedte bereikt wordt.

Kader

In de vigerende architectuurnota "tekenen voor de Stad" (2006) is gesteld dat het Platform GRAS geldt als een zelfstandig functionerende organisatie en haar activiteiten een breed draagvlak en een groot publieksbereik dient te geven. Op basis van haar publieke functie -de gemeente Groningen is één van de belangrijkste subsidiënten- moest het Platform een grotere rol spelen bij het stimuleren van draagvlak, begrip en interesse voor de dagelijkse ontwerp- en bouwpraktijk in Groningen. Het was en is van groot belang een zo breed mogelijk publiek te bereiken; niet alleen professioneel betrokkenen, maar vooral ook de bewoners en gebruikers van de stad.

Argumenten/afwegingen

Terugkijkend op de afgelopen drie jaren blijkt het Platform GRAS een nadrukkelijke rol te hebben vervuld in het culturele landschap van Groningen op het terrein van de gebouwde omgeving. Er is geen twijfel aan het bestaansrecht van het Platform. De activiteiten en producten en diensten zijn over het algemeen van goede kwaliteit; GRAS functioneert naar behoren als lokaal architectuurcentrum en heeft daarin ook landelijk een goede naam. Platform GRAS is te typeren als een club mensen met inzet en enthousiasme. Men reageert snel op vragen en is ook in staat snel dingen te organiseren. GRAS levert een gevarieerd aanbod en maakt daarbij gebruik van diverse moderne media. Door professioneel betrokkenen bij de ruimtelijke ontwikkeling wordt GRAS gezien als verzamelaar, filter en (creatieve) presentator van informatie betreffende architectuur en stedenbouw. Ze is daarbij agenderend en opiniërend.

Waar het gaat om de rol van GRAS om interesse en draagvlak bij een breed Groninger publiek te organiseren voor de dagelijkse ontwerp- en bouwpraktijk in Groningen is het wenselijk om nóg meer actualiteit en Groninger ontwikkelingen in het programma van het Platform tot uiting te laten komen. De economische crisis brengt zoektochten met zich mee hoe de ruimtelijke ontwikkeling van Groningen creatief en effectief te stimuleren. Platform GRAS zou daar een actievere bijdrage aan kunnen leveren door open discussies te stimuleren over actuele, gemeenschappelijke vraagstukken rond de grote projecten en thema's zoals SuikerUnie, Grote Markt, tram of invulling Zuidelijke Ringweg, transformaties. Om dat te bewerkstelligen wordt het periodiek overleg tussen de gemeente en GRAS steviger opgepakt om de aansluiting met die actualiteit te versterken. Bijzondere aandacht geldt daarbij voor het bespreken in het najaar van het dan komende jaarprogramma. Dan kunnen wensen en verwachtingen over en weer goed op elkaar worden afgestemd, inclusief het omgaan met ruimte voor bijzondere actualiteiten in de loop van het jaar. Platform GRAS behoudt uiteraard de creatieve vrijheid om de thematieken op haar eigen wijze (vorm, mediakeuze, etc) in te vullen.

Medio 2012 wordt aan uw raad de geactualiseerde architectuurnota ter besluitvorming aangeboden. Daarin zal de meerwaarde die het Platform GRAS heeft nader tot uitdrukking worden gebracht. En dat in het perspectief van de komst van het Forum, waar in de programmering ook een rol voor Platform GRAS denkbaar is voor het in breed perspectief betrekken van de stad bij heden, verleden en toekomst van de ruimtelijke ontwikkeling van Groningen.

Het Platform GRAS ontving van de gemeente jaarlijks een niet geïndexeerd bedrag van € 91.000,-. Met een tot dusver jaarlijks verkregen subsidie van het Stimuleringsfonds voor de Architectuur (€ 67.000,-) en de Groninger corporaties (€ 50.000,-) wordt aldus tweederde van de begroting door subsidies gedekt. Het platform ontwikkelt daarnaast zelf een aantal commerciële activiteiten welke goed zijn voor een derde van haar inkomsten. Ook de gemeente zet jaarlijks enkele betaalde opdrachten uit, zoals bijvoorbeeld boekproducties of bijdragen aan projecten en tentoonstellingen. In de periode 2009-2011 verzorgde de gemeente zo het platform voor gemiddeld € 78.000,- aan extra omzet.

In het kader van de gemeentelijke bezuinigingen is eerder besloten de komende jaarlijkse subsidie aan het Platform GRAS met € 20.000,- te korten naar een bedrag van jaarlijks € 71.000,-. Het Platform is daarover geïnformeerd. Desgevraagd heeft het platform aangegeven het belangrijk te vinden dat de gemeente het platform de komende jaren blijft ondersteunen met een vast bedrag per jaar. "Natuurlijk doen wij dat het liefst conform de oude afspraak: € 91.000,- euro per jaar. Maar ook wij zijn realistisch en beseffen dat waar bezuinigd wordt, ook wij een offer moeten brengen".

Maatschappelijk draagvlak/participatie

Uit de evaluatie komt een brede waardering van het gerealiseerde programma van het Platform GRAS naar voren. Platform GRAS geeft actief informatie over haar programma, zowel in vooruitblikken als ook met terugkijken op uitgevoerde activiteiten via haar website www.platformgras.nl en (digitale) nieuwsbrieven.

Raadsvoorstel - Platform Gras verlenging subsidie voor de periode 2012-2014

Financiële consequenties

De jaarlijkse subsidie van € 71.000,- per jaar voor de periode 1 januari 2012 - 31 december 2014 wordt gedeckt uit de exploitatiebegroting dienst RO/EZ 2012-2014, productgroep beleid.

Realisering en evaluatie

Met de verlengingssubsidie wordt het Platform GRAS in staat gesteld vanuit een solide basis de komende jaren aan een aansprekende en - in overleg met de gemeente - actuele programmering te werken. Het aan te scherpen periodiek overleg tussen de gemeente en platform zal daartoe een voorwaardenscheppende stimulans moeten zijn. De subsidie wordt wederom voor een periode van 3 jaren toegezegd. Dat geeft stabiliteit die ruimte geeft aan creativiteit. Zowel in het kader van de te actualiseren architectuurnota in 2012 als ook en voornamelijk zullen de prestaties van het Platform GRAS worden geëvalueerd om op grond daarvan te besluiten over een eventuele voortzetting van de subsidierelatie na 2014.

Onderzoek Krachtwijken

Rekenkamercommissie gemeente Groningen

Secretariaat:

Postbus 20.001

9700 PB GRONINGEN

tel. 050 – 367 7727

e-mail: rekenkamercommissie@griffie.groningen.nl

website: www.gemeente.groningen.nl/gemeenteraad/rekenkamercommissie

oktober 2011

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

De rekenkamercommissie van de gemeente Groningen is in 1997 ingesteld door de gemeenteraad van Groningen. De rekenkamercommissie doet onderzoek naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid. Ambitie van de rekenkamercommissie is om dit te doen op een onafhankelijke, professionele en politiek betrokken wijze. Naar aanleiding van onderzoek doet de rekenkamercommissie aanbevelingen aan de raad. De rekenkamercommissie bestaat uit vier raadsleden en drie externe leden en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris.

De rekenkamercommissie bepaalt zelf welke onderwerpen hij onderzoekt, de raad kan wel het verzoek doen om een bepaald onderwerp te onderzoeken. Met zijn onderzoeken wil de rekenkamercommissie de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van de raad verder versterken.

De rekenkamercommissie van de gemeente Groningen bestaat uit:
Gerard Johanns (voorzitter), Marloes Dekker, Lizette van der Vegt, Amrut Sijbolts, Sabine Koebrugge, Aljona Wertheim en Klaas Holtman. Secretaris is Peter Kommerij.

Rekenkamercommissie gemeente Groningen
Postbus 20.001
9700 PB Groningen
tel. 050 – 367 7727
internet: www.gemeente.groningen.nl/gemeenteraad/rekenkamercommissie
e-mail: rekenkamercommissie@groningen.nl

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Inhoudsopgave

Bestuurlijke nota onderzoek Krachtwijken

1. Inleiding	5
2. Conclusies uit het onderzoek	6
3. Aanbevelingen	8
4. Andere onderzoeken naar krachtwijken	9

Bijlagen

- Bestuurlijke reactie van het college van B&W
- Nawoord van de rekenkamercommissie
- Onderzoeksrapport van I&O Research

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

1. Inleiding

In 2007 zijn door het rijk in totaal 40 krachtwijken aangewezen, waarvan er twee in Groningen, de Korrewegwijk en De Hoogte. Naast het lokale beleid (o.a. in het kader van het Lokaal Akkoord) komen er met het krachtwijkenbeleid extra middelen van het rijk beschikbaar met de bedoeling om de leefbaarheid in de krachtwijken in tien jaar tijd aanzienlijk te verbeteren.

De rekenkamercommissie heeft in 2010 besloten om onderzoek te doen naar de Groningse krachtwijken met als doel zicht te krijgen op de mate van succes van het gevoerde beleid en de betrokkenheid van de raad in kaart te brengen.

De onderzoeksvragen richten zich derhalve op de vraag of het krachtwijkenbeleid tot nu toe succesvol is geweest en doelmatig en doeltreffend is uitgevoerd. In een aantal deelvragen wordt de aandacht gevestigd op de betrokkenheid van de raad, de samenwerking met andere betrokken partijen, de zgn. waterbedwerking (andere prioriteitswijken komen minder aan bod als gevolg van de inspanningen in de krachtwijken) en de inktvlekwerking (wat is er geleerd van het gevoerde beleid in de krachtwijken en is dit toepasbaar op andere wijken?)

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

2. Conclusies uit het onderzoek

De rekenkamercommissie komt op basis van het onderzoek, dat is uitgevoerd door I&O Research uit Enschede, tot een aantal conclusies. Hieronder volgen eerst een aantal hoofdpunten uit het onderzoek, waarna wordt afgerond met een terugkijk op de hoofdvraag.

Rol raad relatief gering

Bij de totstandkoming van het krachtwijkenbeleid is de rol van de raad relatief gering geweest. Over de wijkactieplannen is inhoudelijk weinig discussie geweest in de raad, mede omdat gesproken kan worden van beleidsarme documenten. Als verklaring hiervoor kan worden opgemerkt dat er onder hoge tijdsdruk moest worden gewerkt. De rekenkamercommissie concludeert echter dat het erg jammer is dat de raad niet meer zijn rol heeft gepakt om het krachtwijkenbeleid mede vorm te geven. Doordat dit aan het begin onvoldoende heeft plaatsgevonden, was het ook erg lastig om achteraf te controleren of het college van B&W goede resultaten heeft behaald. Want wanneer ben je als raad tevreden als er aan de voorkant geen concrete doelstellingen zijn geformuleerd? Ook later in het proces is de raad te veel aan de zijkant blijven staan. Overigens heeft de rekenkamercommissie ook bij eerdere onderzoeken geconcludeerd dat onduidelijke doelen zijn geformuleerd.

Tijdelijk weinig sturing, rolverdeling tussen diensten onduidelijk

De bij de gemeente belegde regierol voor het krachtwijkenbeleid is enige tijd onduidelijk tijdens de looptijd van de inspanningen in de krachtwijken. Op een gegeven moment in 2008 en 2009 zijn er zoveel projecten opgezet dat er van sturing nauwelijks meer sprake kan zijn. Hierbij moet gezegd worden dat dit aansluit bij een van de doelstellingen: de krachtwijken als proeftuin en onderzoeken wat wel en niet werkt. Daar past ook bij dat er op diverse fronten wordt ingezet met veel en diverse projecten als gevolg. De onduidelijkheid over de regierol van de gemeente is mede veroorzaakt door het feit dat de coördinatie van de uitvoering van het lokaal akkoord is belegd bij de dienst RO/EZ, terwijl de coördinatie van de krachtwijkenaanpak is belegd bij de dienst OCSW. Dat levert voor externe deelnemers, instellingen en bewoners een diffuus beeld op.

Wel goede evaluaties, maar te weinig in aantal

Er zijn te weinig projecten geëvalueerd om er achter te komen wat wel en niet werkt en wat projecten concreet hebben opgeleverd voor de algemene doelstelling: het leefbaarder maken van de krachtwijken. Overigens is het zo dat de weinige evaluaties die wel zijn uitgevoerd heel goed en waardevol zijn en veel informatie opleveren.

Burgerbetrokkenheid goed georganiseerd

Mede dankzij de druk bezochte en succesvolle wijkstemdagen kan worden geconcludeerd dat de betrokkenheid van de burgers uit de twee krachtwijken vrij goed is. Dat blijkt ook uit de straatenquête die onderdeel is van het onderzoek. Op diverse wijzen zijn inspanningen gedaan om burgers te betrekken bij hun eigen wijk. Naast de wijkstemdag hebben ook het Heel De Buurt-overleg, wijkbezoeken en in de wijk zichtbare projecten, zoals het pand van Veiligheid in de Buurt, daaraan bijgedragen. De in de

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

krachtwijken ontplooide activiteiten om burgers bij de plannen en uitvoering te betrekken zijn een voorbeeld voor andere wijken. De wijze waarop burgers zijn betrokken bij hun eigen wijk en de activiteiten die er zijn ontplooid is een voorbeeld voor andere wijken.

Waterbedwerking

Uit het onderzoek blijkt dat niet aangetoond kan worden dat er sprake is van waterbedwerking. Met andere woorden de andere prioriteitswijken hebben geen aantoonbaar nadeel ondervonden van de extra aandacht voor de krachtwijken. Wel wordt er gewezen op de wijk Selwerd, waar dit effect mogelijk is opgetreden.

Inktvlekwerking

Het gaat hier om projecten of processen die na bewezen succes in de krachtwijken ook in andere wijken kunnen worden uitgerold. Het blijkt dat er wel dergelijke voorbeelden zijn, maar pas de laatste tijd is aandacht voor dit aspect van het laten meeprofiteren van andere wijken van de ervaringen in het krachtwijkenbeleid. De komende tijd zal deze inktvlekwerking dan ook zichtbaar moeten worden.

Terugkijkend op de hoofdvraag, namelijk of het beleid voor de krachtwijken de voorwaarden bevat om doelmatig en doeltreffend te kunnen zijn, constateert de rekenkamercommissie dat er onmiskenbaar aardige resultaten zijn bereikt (dat blijkt uit de diverse onderzoeken). Maar met een duidelijker beleidskader en betere sturing hadden er meer gewenste effecten bereikt kunnen worden. Gezien de rommelige start en de diverse uitgevoerde projecten is de uitvoering niet altijd even doelmatig geweest, maar dat hangt ook samen met het experimentele karakter zoals dat al eerder aan de orde is geweest.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

3. Aanbevelingen

Op basis van de conclusies hierboven komt de rekenkamercommissie tot de volgende aanbevelingen aan de raad:

- Neem als raad de tijd om een goede inhoudelijke discussie te voeren over nieuw in te zetten beleid, ook al is de tijd beperkt. Daarmee worden er echt kaders aan het college van B&W meegegeven en kan de raad sturen.
- Maak als raad van tevoren afspraken met het college van B&W over welke informatie je wilt ontvangen over de voortgang van het project. Het gaat dan om frequentie, vorm en inhoud. Ook gaat het erom dat de raad op het goede (beleids)niveau geïnformeerd wordt, dus niet op het niveau van projecten, maar op het niveau van doelbereiking.
- Zorg er bij dergelijke projecten voor dat de regierol en aansturing vanuit de gemeente volstrekt helder is. Anders gaat het ten koste van het succes van het project.
- Maak meer gebruik van de opgedane ervaringen door consequent te evalueren en op basis daarvan bij te sturen. Dat is bij het krachtwijkenbeleid onvoldoende gedaan.
- De wijze waarop de burgers zijn betrokken bij het krachtwijkenbeleid is behoorlijk goed gegaan. Dit is een goed voorbeeld voor het betrekken van burgers bij andere projecten / trajecten.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

4. Andere onderzoeken naar krachtwijken

In de afgelopen jaren zijn er vele onderzoeken uitgevoerd naar het krachtwijkenbeleid in het land. Ook de Groningse krachtwijken zijn daarbij onderwerp van onderzoek geweest. Het college van B&W heeft deze onderzoeken op een rij gezet in de brief aan de raad van 22 augustus 2011 (reg.nr. OS11.2710978). Natuurlijk is de landelijke visitatiecommissie zoals in elke krachtwijk op bezoek geweest in de Hoogte en de Korrewegwijk. Dat bezoek was in januari van dit jaar en daarvan is een rapport opgesteld. Daarnaast heeft de Universiteit van Tilburg onderzoek gedaan in de krachtwijken in o.a. Groningen, hetgeen geresulteerd heeft in het rapport *Pilot bewonersmonitor krachtwijken*. Ook het CBS, met *De Outcomemonitor Wijkenaanpak* en het SCP met het rapport *Wonen, wijken en interventies* hebben onderzoek gedaan. Ten slotte heeft de gemeente Groningen zelf via de tweejaarlijkse *Monitor Leefbaarheid en Veiligheid* de beleving van bewoners in de diverse wijken in de stad onderzocht. Ook het (landelijk) instrument *Leefbaarometer* heeft geleid tot enkele onderzoeksrapportages, *Leefbaarheid door de tijd* en *Buurtleefbaarheid begrepen*.

Deze rapporten hebben uiteraard ieder hun eigen invalshoek en uitwerking, maar enkele rode draden zijn er wel uit te halen. Een daarvan is de roep om meer focus. Een ander is dat er op een aantal fronten wel degelijk verbetering is opgetreden. Zeker als er naar de langere termijn wordt gekeken is de verbetering van de leefbaarheid vrij spectaculair. Dat heeft waarschijnlijk te maken met de fysieke inspanningen die zijn verricht aan de woningen en in de openbare ruimte in het kader van het Lokaal Akkoord. Een conclusie die ook de rekenkamercommissie trekt is dat de doelstellingen expliciet gemaakt moeten worden, zodat de effectiviteit veel beter is vast te stellen. Verder wordt opgemerkt dat nu stoppen geen optie is, omdat daarmee het opgebouwde vertrouwen van burgers in de kwetsbare wijken ernstig zou worden geschaad. Ook die conclusie kan de rekenkamercommissie op basis van het onderzoek onderschrijven.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bestuursdienst

Afdeling Directiestaf
Onderwerp Onderzoek krachtwijken beleid gemeente
Groningen

De rekenkamercommissie van de
gemeente Groningen
t.a.v. de heer G.D. Johans
te
GRONINGEN

GRIFFIE	
reg.nr.	GR11.2721715
Ingek.	22 AUG. 2011
class.	-2.07.515
te beh. door:	GR
kople gez. aan:	

Telefoon (050) 367 61 35 Bijlage(n) -

Ons kenmerk OS 11.2710978

Datum **22 AUG 2011** Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer Johans,

Het college heeft met belangstelling kennis genomen van het rapport van de rekenkamercommissie aangaande de krachtwijken. De bevindingen van de commissie zijn door systematisch onderzoek tot stand gekomen.

Allereerst willen we vaststellen dat we ons in hoofdlijnen kunnen vinden in de conclusies van het onderzoek. De resultaten sluiten aan bij onze eigen beoordeling en de beoordeling van externe instanties, zoals de Visitatiecommissie Krachtwijken en anderen. Onlangs informeerden we de gemeenteraad (OS11.2688207) hierover.

Zoals ook in uw rapport wordt vastgesteld, is het krachtwijkenbeleid in de achterliggende jaren onderhevig geweest aan stevige turbulentie, met name wat betreft de landelijke financiering en de randvoorwaarden waaronder de samenwerking met corporaties vorm kreeg. Uiteraard heeft dat de manier van werken in Groningen beïnvloed. Tussentijds hebben wij de manier van werken en de ambities moeten bijstellen.

Nadat in 2007, onder grote tijdsdruk, de wijkactieplannen zijn vastgesteld hebben wij samen met de corporaties besloten dat de aanpak van de krachtwijken zou worden georganiseerd naast het Nieuw Lokaal Akkoord en dat de gemeentelijke aansturing zou plaatsvinden vanuit de dienst OCSW. Daarvoor was destijds een aantal argumenten.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bladzijde 2
Onderwerp Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen

Er was vanuit de wijkactieplannen sprake van een omvangrijk programma, waarvoor een eigen organisatorische constellatie gerechtvaardigd leek. Bij dit programma waren twee van de vijf Groningse corporaties intensief betrokken, drie andere niet of in mindere mate. Dat was reden om naast het NLA een nieuwe structuur op te zetten, die op bestuurlijk niveau, in het Bestuurlijk Overleg met de corporaties, wel werd verbonden aan het NLA.

De inhoud van het programma lag grotendeels in het sociale domein. Dat was reden om de aansturing te organiseren vanuit OCSW. Daarbij speelde ook de overweging mee dat het wijkgericht werken hiermee verder kon worden ontwikkeld binnen deze dienst.

Achteraf hebben deze keuzes ertoe geleid dat de aanpak van de krachtwijken teveel naast de reguliere wijkaanpak kwam te staan en dat er hier en daar onvoldoende regie en afstemming tot stand kwam. Al in het collegeprogramma 2010 hebben wij het ineen schuiven van de krachtwijkeraanpak en het NLA bepleit. Eind 2010 hebben we dit geëffectueerd. Tegelijkertijd brachten wij een betere afstemming met het reguliere beleid en tussen de diensten tot stand. Het krachtwijkenbeleid werd onderwerp van de bestaande overleggen tussen professionals en bewoners in de wijk. Daarmee werd ook het overleg met (georganiseerde) bewoners nieuw leven ingeblazen en kon het hier en daar beschadigde vertrouwen worden hersteld.

De hoofdvragen van de rekenkamercommissie zijn:

- *Bevat het beleid voor de krachtwijken de voorwaarden om doelmatig en doeltreffend te kunnen zijn?*
- *Is het beleid voor de Groninger krachtwijken doelmatig en doeltreffend geweest?*

Uw commissie stelt vast dat het beleid niet volledig doelmatig is uitgevoerd en dat de regie op de uitvoering per saldo neutraal of negatief (door de professionals) wordt beoordeeld. Gelet op het bovenstaande en onze ingrepen in de organisatie van de krachtwijken, kunt u aflezen dat we het daarmee eens zijn. We gaan er vanuit dat we met de huidige organisatie doelmatiger kunnen werken. Ook de (deels noodgedwongen) beperking van het aantal projecten stelt ons hiertoe in staat.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bladzijde 3
Onderwerp Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen

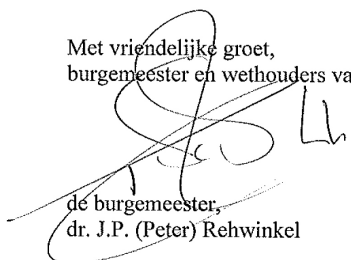

We willen daaraan nog toe voegen dat versterking van de programmatische sturing in onze organisatie een centraal thema is in de organisatieverandering waartoe wij onlangs hebben besloten. Onderdeel van die aanpak is een wijziging van het besturingsmodel met als doel minder coördinatie en afstemming en sterker programmatische (horizontale) sturing die er op gericht is ons te presenteren als *één gemeente, één organisatie*.

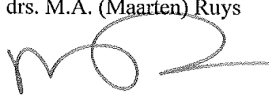
Uw commissie stelt tevens vast dat het beleid deels doeltreffend is. Ook deze conclusie kunnen wij delen. Zowel onze eigen Monitor Leefbaarheid en Veiligheid, alsook de Leefbarometer van de rijksoverheid laten positieve resultaten zien van de Groningse aanpak, zeker bekeken over een langere termijn dan van 2 – 3 jaar. Het is op dit moment, naar onze mening, te vroeg om te kunnen vaststellen wat het specifieke effect is van het krachtwijkenbeleid. We zijn er van overtuigd dat voor structurele sociale effecten een langjarige inzet noodzakelijk is. We spannen ons in om deze inzet, zoals overeengekomen met de wijken, ook daadwerkelijk te leveren, ondanks een kerend economisch tij.

De belangrijkste opgave voor de komende tijd is om het beleid voor de krachtwijken te borgen. Daarbij willen we meer focus aanbrengen in de projecten vanuit heldere doelstellingen en een integrale benadering. Dit zullen we doen met behulp van de recent opgestelde wijkanalyses en de door de raad vastgestelde wijkperspectieven.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Nawoord van de rekenkamercommissie

Het college van B&W heeft in een reactie (hierbij gevoegd) op het onderzoeksverslag laten weten de conclusies van het onderzoek in grote lijnen te onderschrijven. In de brief wijst het college op de turbulentie bij de uitvoering, vooral waar het gaat om de financiering en de betrokkenheid van de woningcorporaties. Ook de grote tijdsdruk (bij het schrijven van de wijkactieplannen in 2007) wordt aangevoerd als argument waarom er voor de raad niet veel tijd overbleef om het debat te voeren. De rekenkamercommissie is van mening dat er te allen tijde tijd moet zijn voor de raad om inhoudelijk het debat te voeren, anders wordt de raad buitenspel gezet. Desnoods moet de raad die tijd gewoon nemen. Bovendien constateert de rekenkamercommissie dat het college er ook op een later tijdstip niet in is geslaagd om de raad 'in positie' te brengen, toen de tijdsdruk minder was geworden. De raad heeft daar overigens ook niet op aangedrongen.

Het college gaat in zijn brief in op de keuze voor een aparte ambtelijke aansturing van het krachtwijkenbeleid en het feit dat dit achteraf gezien toch niet goed is uitgepakt. Op het punt van de samenwerking tussen de diensten heeft de rekenkamercommissie al meerdere keren gewezen. Het is dan ook verstandig van de gemeente om te kiezen voor een sterkere programmatische sturing en het slechten van de barrières tussen de diensten. Meer focus in het krachtwijkenbeleid is in de ogen van de rekenkamercommissie een verstandige keuze, een advies dat uit meerdere onderzoeken naar voren is gekomen. Het college van B&W gaat niet in op het versterken van de betrokkenheid van de raad bij het krachtwijkenbeleid. Wellicht neemt de raad daartoe zelf stappen wanneer het onderzoeksrapport in de raadscommissie of raad wordt besproken.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen

In opdracht van de rekenkamercommissie Groningen

Rapport van bevindingen voor bestuurlijke wederhoor

Juni 2011

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

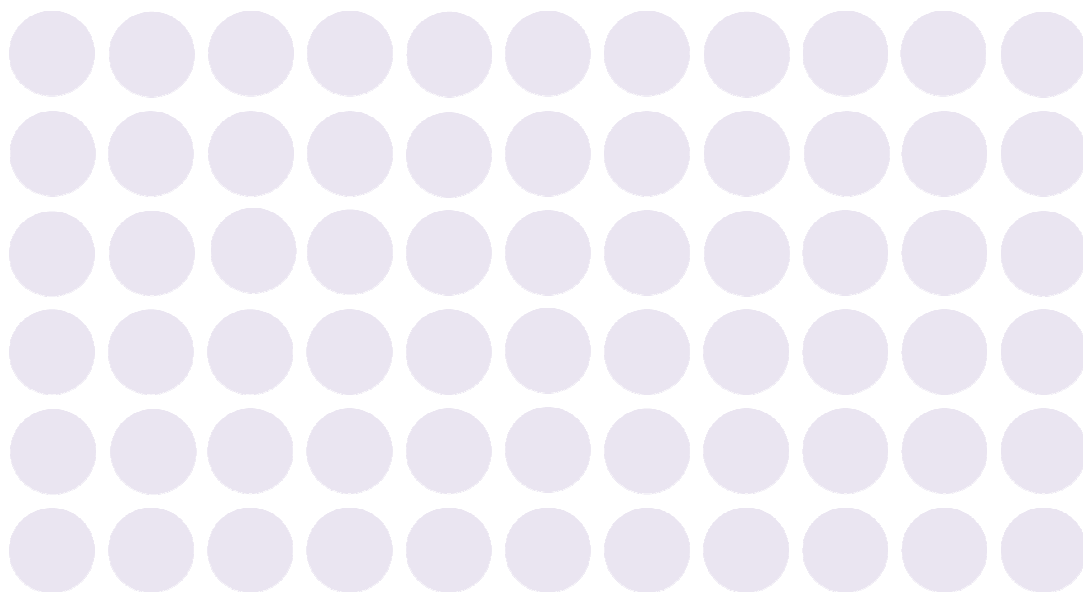

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen

In opdracht van de rekenkamercommissie Groningen

Rapport van bevindingen voor bestuurlijke wederhoor

Juni 2011

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Colofon

Uitgave

I&O Research
Stationsplein 11
Postbus 563, 7500 AN Enschede

Rapportnummer

2011/049

Datum

Juni 2011

Opdrachtgever

Rekenkamercommissie Gemeente Groningen

Auteurs

Drs. Frank ten Doeschot
Drs. Thijs Lenderink
Doortje Schuthof-Vermeulen, MSc.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

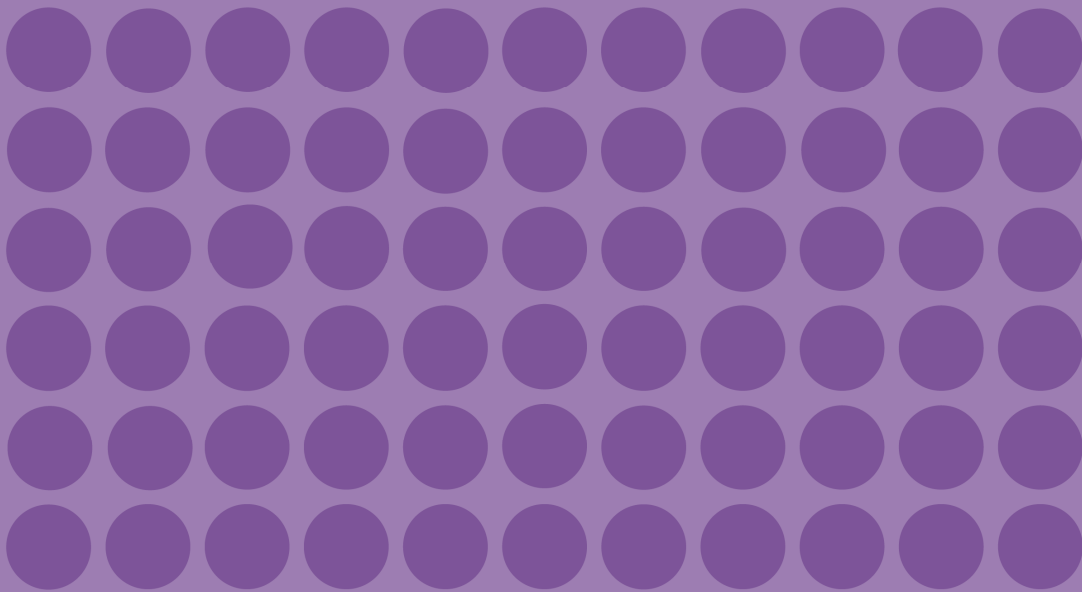
Inhoudsopgave	pag.
Samenvatting	I
1. Inleiding	1
1.1 Aanleiding en achtergrond	1
1.2 Onderzoeksvragen	3
1.3 Normenkader	4
1.4 Werkwijze onderzoek	6
1.5 Leeswijzer	8
2. Beleid 11	
2.1 Beleidskader	11
2.2 Samenwerking en burgerparticipatie	16
2.3 Informeren gemeenteraad	24
3. Uitvoering 31	
3.1 Uitvoering conform planning	31
3.2 Regie op de uitvoering	33
3.3 Aandacht voor andere wijken	39
3.4 Betrokkenheid bewoners, ondernemers en middenveld	42
4. Evaluatie 48	
4.1 Evaluatie projecten	48
4.2 Toepassing ervaringen	50
4.3 Resultaat	52
5. Conclusies 63	

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage 1. Literatuurlijst	68
Bijlage 2. Overzicht dossierstudie	69
Bijlage 3. Lijst gesprekspartners diepte-interviews	70
Bijlage 4. Responsverantwoording	71
Bijlage 5. Vragenlijsten	73
Bijlage 6. Antwoorden op open vragen	83

Samenvatting

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Samenvatting

Het Groningse krachtwijkenbeleid dat in onderhavig onderzoek wordt bestudeerd, ontstaat medio 2007 wanneer vanuit het Rijk omvangrijke budgetten beschikbaar worden gesteld, en via de corporaties gemaakt, om van 40 stadswijken met structurele achterstanden in 10 jaar prachtwijken te maken. In Groningen valt die eer De Hoogte en de Korrewegwijk (lees Indische buurt) toe. In die wijken bestaat op dat moment naast een reguliere wijkaanpak ook extra inzet vanuit het (Nieuw) Lokaal Akkoord (reeds bestaande samenwerking gemeente en corporaties).

Het onderzoek toetst aan de hand van een normenkader de vorming, uitvoering en de evaluatie (de resultaten) van de lokale invulling van het beleid dat natuurlijk ook gebonden is aan Haagse kaders en politieke ontwikkelingen. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van dossierstudie, interviews met betrokken professionals en straatinterviews met bewoners in beide wijken. Hieronder passeert een aantal bevindingen van het onderzoek 'chronologisch' de revue.

In een tweetal wijkactieplannen wordt eind 2007 beschreven welke doelstellingen de komende vier jaar bereikt moeten worden. Voor het opstellen van die plannen is erg weinig tijd beschikbaar. Er vindt mede daarom aan de voorkant geen inhoudelijk debat met de raad plaats ('pas op de plaats') over die doelstellingen en over (het pakket van) de projecten die aan de doelstellingen moeten bijdragen. Met het Nieuw Lokaal Akkoord is ook al veel (voor-)werk verricht. Het debat dat wel wordt gevoerd gaat vooral over de financiering. Bij het opstellen van die plannen is veel gebruik gemaakt van participatie. Binnen de gemeente wordt de coördinatie van de krachtwijken ondergebracht bij de dienst OCSW en niet de dienst ROEZ waar de 'reguliere' stadsdeelcoördinatie is ondergebracht.

In 2008 zijn er aanvankelijk problemen rondom de externe financiering van de plannen. Als die zijn opgelost komt het krachtwijkenbeleid, in de tweede helft van 2008, goed op stoom. Door de veelheid aan (nieuwe en soms weinig kritisch bekeken) projecten gebeurt er eind 2008 begin 2009 zo veel tegelijkertijd dat de gemeentelijke regie te kort schiet. De afstemming tussen organisaties en tussen oude en nieuwe professionals is dan niet optimaal met name waar het sociale projecten betreft. Ook bewoners roeren zich, al dan niet via raadsleden, over hetgeen er allemaal in hun wijk gebeurt en waar ze geen grip op hebben.

De gemeente reageert door de regie te verbeteren, door opnieuw in gesprek te gaan met de wijken, door tussentijds te rapporteren over de voortgang, en door in 2010 het aantal projecten te beperken. In de tussentijd wordt er geleerd binnen de ruimte die er binnen (experimentele) projecten ligt, onder andere door de intensieve samenwerking tussen de verschillende organisaties in de frontlinie. Wijkbewoners zijn inmiddels relatief tevreden over de informatievoorziening en inspraakmogelijkheden.

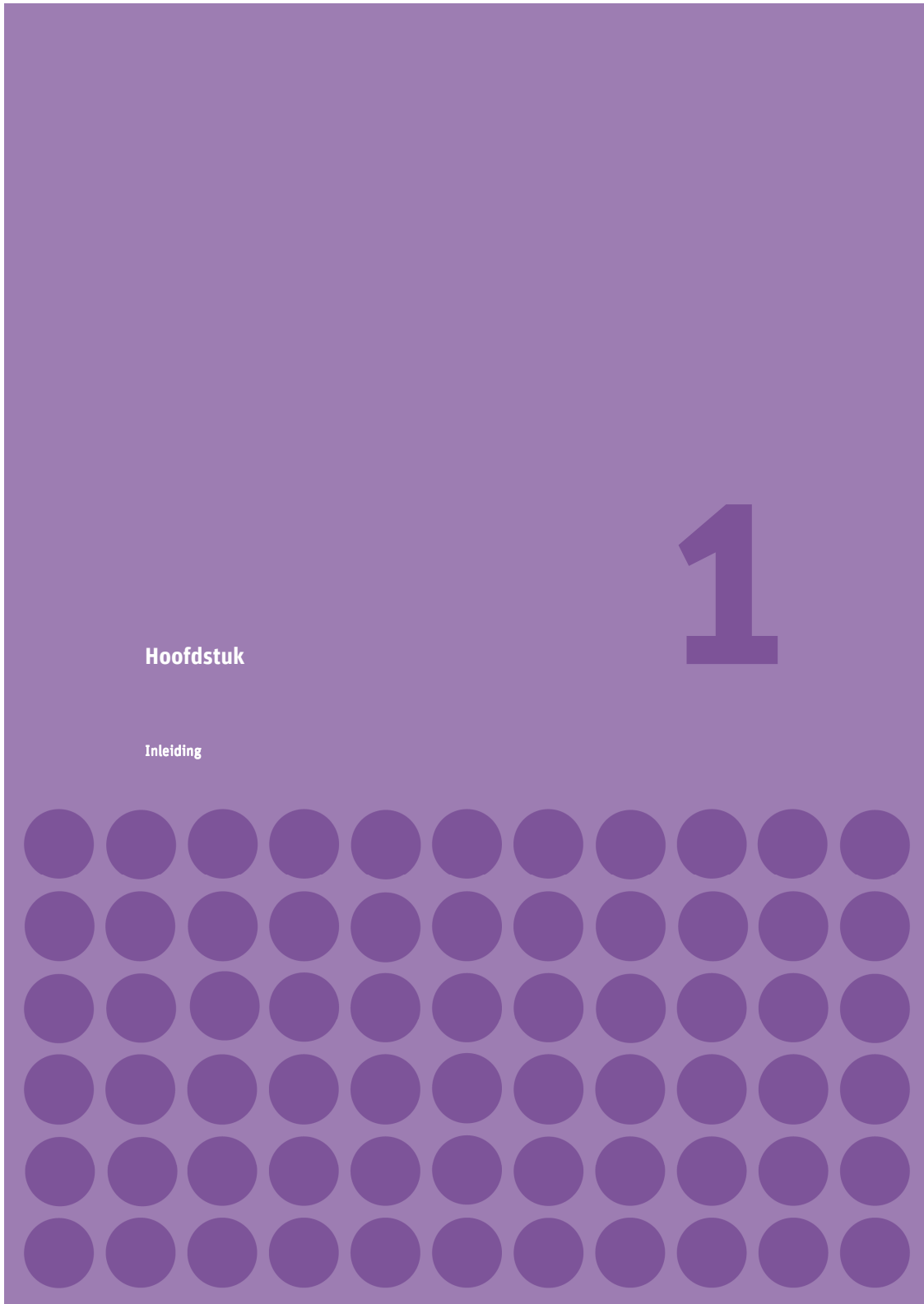
In 2010 wordt duidelijk dat het krachtwijkenbeleid drastisch wordt geëxtensieerd. Eind 2010, begin 2011 leidt dat tot het zwaluwstaarten van hetgeen er (beredeneerd) over is van het beleid en het Nieuw Lokaal Akkoord 2.0. De aansturing daarvan geschiedt vanuit de gezamenlijke diensten ROEZ en OCSW. Begin 2011 ontstaat er bij uitzondering enig tumult rondom een project (de doorstart van de pilot Multi-Problem gezinnen).

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Het (lokale) krachtwijkenbeleid is niet volledig doelmatig uitgevoerd. Er worden veel middelen tegelijkertijd ingezet, waarbij in een bepaalde periode sprake is van overdaad. Het beleid is deels doeltreffend. De resultaten van de inspanningen zijn tastbaar in de fysieke omgeving, voelbaar in het toekomstoptimisme van de bewoners en aantoonbaar in een aantal geslaagde projecten. Het meer structurele sociale effect, de 'stijging', is (nog) niet aantoonbaar en voor een groot deel van de wijkbewoners ook (nog) niet waarneembaar. Een deel van de betrokken professionals betwijfelt de lange termijn effecten als er geen vervolg komt. De rijksvisitatie heeft waardering voor hetgeen in Groningen is bereikt, maar beveelt in navolging van de Groningse zelfbeschouwing wel aan, om meer te focussen, integraler te werken en beter te borgen.

De focus op de krachtwijken gaat niet structureel ten koste van de andere aandachtswijken (mogelijk met uitzondering van Selwerd maar niet bewust). Tegelijkertijd is er door de focus op de krachtwijken ook weinig tot geen ruimte voor transfer van 'best practices' naar andere wijken.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Inleiding

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

In de stad Groningen liggen twee zogenaamde krachtwijken: de Korrewegwijk en De Hoogte. Beide wijken worden samen met 38 andere wijken in Nederlandse steden in 2007 door de toenmalige minister Vogelaar van het ministerie van Wonen, Wijken en Integratie (WWI) aangewezen in het kader van het krachtwijkenbeleid. Het in dit rapport beschreven onderzoek richt zich in opdracht van de Rekenkamercommissie Groningen op de ex-ante en ex-post evaluatie van de lokale Groningse vertaling en de invulling van dat krachtwijkenbeleid. Het onderzoek beslaat de periode vanaf begin - aanwijzing van de krachtwijken - tot en met het eerste kwartaal van 2011. Alvorens in te gaan op de onderzoeksvragen, het gebruikte normenkader en de werkwijze van het onderzoek volgt eerst als referentiekader een schets van de achtergrond van de ontwikkelingen in het (landelijke en Groningse) krachtwijkenbeleid.

Achtergrond en opzet krachtwijkenbeleid

Het krachtwijkenbeleid ontstaat formeel in 2007 met het regeerakkoord 'Samen werken, samen leven'. Het daarin verwoorde gedachtegoed om via een vernieuwde wijkenaanpak van een selecte groep 'probleemwijken' 'prachtwijken' te maken is voor een groot gedeelte gebaseerd op de rapportage Stad en stijging van de VROM-raad (eind 2006). De VROM-raad adviseert om na 10 jaar stedelijke vernieuwing met name gericht op 'stenen en leefbaarheid' meer aandacht te besteden aan het faciliteren van sociaal-economische stijging (en deze het liefst ook nog te behouden voor de wijk). Een opvallend nieuw element in het beleid is dat de Nederlandse woningcorporaties gaan meebetalen aan de projecten in de betrokken steden. Dat gebeurt door een landelijke afdracht. Verder draagt ook het Rijk zelf bij (vanuit WWI, dat is ondergebracht bij het ministerie van VROM, maar ook vanuit andere ministeries) en is er sprake van lokale cofinanciering van de gemeenten en de in de krachtwijken actieve corporaties die zich ook steeds meer gaan richten op het sociale domein. Bij de start van het krachtwijkenbeleid was de tijdshorizon van inzet en financiering 2017.

Aanwijzing krachtwijken

Al eerder zijn er lijstjes van wijken en buurten waar sprake is van concentraties van (leefbaarheids-) problemen. In 2003 is er de lijst Kamp met 56 prioriteitswijken (in Groningen Vinkhuizen en Lewenborg) die naast het vigerende ISV programma extra aandacht zouden moeten krijgen. Later komt, na een korte periode waarin 12 wijken zogenaamde Pechtoldgelden kregen (Groningen niet), de (brede) lijst Winsemius (140 aandachtswijken). Het krachtwijkenbeleid geldt de daar deels uit afgeleide lijst Vogelaar. Deze lijst is gebaseerd op de scores van wijken op een 18-tal sociaal-economische en fysieke factoren (scores uit 2002 en 2006). Met name de fysieke criteria zorgen ervoor dat veel oude volkswijken met hun kleine en deels verouderde huizen 'Vogelaarwijk' worden. Ook gestapelde jaren vijftig en zestig bouw komt in veel Vogelaarwijken voor. Bij de krachtwijken gaat het in feite om 83 vierposities postcodegebieden waar 40 logische wijknamen zijn 'aangehangen' (en dus niet om CBS-wijken). In Groningen postcode 9715 (Korrewegwijk) en postcode 9716 (De Hoogte). Op de rangordelijst van die postcodegebieden, gebaseerd op de beginscores, staat De Hoogte op een (ongunstiger) 34ste plek en de Korrewegwijk op een (gunstiger) 76ste plek.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Inleiding

Start krachtwijkenbeleid

Na de aanwijzing van de 40 wijken zetten de betrokken steden samen met de lokale corporaties en andere lokale partners (waaronder in Groningen ook de bewoners) in wijkactieplannen hun voornemens voor de komende jaren (vaak de eerste vier) uiteen wat betreft de aard van de projecten en de financiering daarvan. Het is dan inmiddels eind 2007. Op 19 mei 2008 tekent de minister van WWI mede namens andere betrokken departementen een charter met de gemeente Groningen met daarin de wederzijdse inzet en prestatieafspraken. Het charter heeft betrekking op de periode 1 maart 2008 t/m 31 december 2017. Er wordt een individueel en een collectief spoor onderscheiden. Binnen het individuele spoor gaat het om de thema's werk en integratie, opvoeden en opgroeien en multiprobleemgezinnen. Binnen het collectieve spoor gaat het om de thema's bewonersparticipatie, veiligheid en (mooi blijven) wonen. Dat laatste thema sluit direct aan op het in Groningen in 2007, tussen gemeente en corporaties, afgesloten Nieuw Lokaal Akkoord (de opvolger van het Lokaal Akkoord uit 2002).

Monitoring en verantwoording

Het krachtwijkenbeleid van het ministerie van WWI is 'gelardeerd' met een uitgebreid stelsel van effectmetingen, zowel waar het gaat om output (inzet) als om outcome (effect). Het gaat hierbij om landelijke monitoren (b.v. de CBS outcome monitor en de Leefbaarometer van VROM) en om uiteenlopende stedelijke monitoren (in Groningen o.a. de monitor Leefbaarheid & Veiligheid). De deelnemende steden leggen daarbij in toenemende mate horizontaal verantwoording af aan hun eigen gemeenteraad. Overigens is het de vraag of alle doelstellingen in de 40 verschillende wijkactieplannen wel voldoende SMART zijn goed geëvalueerd te kunnen worden. De landelijke Rekenkamer doet in 2008 suggesties om de verantwoording te verbeteren.

Krachtwijkenbeleid tot heden in vogelvlucht

De uitvoering van de plannen die verwoord zijn in de verschillende wijkactieplannen komt in veel steden vanaf 2008 langzaam op stoom, mede omdat de financiering op zich laat wachten. Soms gaat dat sneller als, zoals in Groningen, wordt voortgebouwd op hetgeen lokaal al eerder in gang is gezet (Nieuw Lokaal Akkoord). Landelijk gezien komt het krachtwijkenbeleid door het vertrek van minister Vogelaar eind 2008 en door de aanhoudende problemen rondom de financiering in zwaarder weer terecht. De opvolger van Vogelaar, minister van der Laan, is tot begin 2010 verantwoordelijk. Na zijn vertrek neemt minister Middelkoop de portefeuille waar. Bij het aantreden van het kabinet Rutte (oktober 2010) gaat WWI integraal op in het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Tegelijkertijd wordt er bezuinigd op hetgeen dan inmiddels weer 'wijkenaanpak' heet. Ook het grotestedenbeleid loopt inmiddels op zijn eind en in het nieuwe regeerakkoord is de corporatieafdracht geschrapt. Daarnaast is de spoeling inmiddels dunner. Na de aanwijzing van de 40 eerste krachtwijken komen er in twee jaar nog 37 wijken bij die extra geld krijgen (zogenaamde 40+ wijken). Het betekent voor veel steden dat er voor de komende jaren niet het geld beschikbaar is waar een aantal jaren geleden op was gerekend. Groningen stelt begin 2011 zowel een afgeslankt jaarplan krachtwijken 2011 vast alsmede een Nieuw Lokaal Akkoord 2.0.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Inleiding

1.2 Onderzoeksvragen

De rekenkamercommissie geeft bij haar onderzoekverzoek aan de voorkeur te hebben voor een ex-ante onderzoek met als belangrijkste onderzoeksvraag:

'Bevat het beleid voor de Groninger krachtwijken de voorwaarden om succesvol (doelmatig en doeltreffend) te kunnen zijn?'

Gedurende het overleg met de rekenkamercommissie wordt daar met het oog op de voorziene gedeeltelijke afbouw van het Groninger krachtwijkenbeleid in 2011 aan toegevoegd een ex-post onderzoeksvraag:

'Is het beleid voor de Groninger krachtwijken succesvol (doelmatig en doeltreffend) geweest?'

Naast de hoofdvragen is een aantal deelvragen en randvoorwaarden gedefinieerd.

Deelvragen

- a. Is de raad voldoende betrokken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het krachtwijkenbeleid?;
- b. Hoe worden inwoners betrokken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het krachtwijkenbeleid en wat vinden ze daarvan?;
- c. Hoe wordt het project (intern) vanuit de gemeente gecoördineerd en gestuurd en hoe verloopt de samenwerking met de andere betrokken partijen?;
- d. Welke activiteiten worden uit welk budget betaald en hoe vindt afstemming tussen de verschillende partijen plaats?;
- e. Is er sprake van een balans tussen de fysieke en sociale aanpak?
- f. Is er door het grote aantal projecten sprake van een gefragmenteerde aanpak?
- g. Hebben andere aandachtswijken en omliggende wijken 'last' van de prioritering van de krachtwijken (omdat er minder middelen beschikbaar zijn of omdat er sprake is van waterbedwerking)?
- h. Wat is er tot nu toe geleerd van het voor de krachtwijken ontwikkelde beleid en zijn deze opgedane ervaringen toepasbaar in andere wijken (de inktvlekwerking)?

Randvoorwaarden

- a. De rekenkamercommissie wijst erop dat het haar om het lokale beleid gaat, zoals dat is ingebed in het landelijke krachtwijkenbeleid. Daarmee is vooral het lokale beleid onderwerp van onderzoek, waarbij het landelijke beleid als referentiekader dient.
- b. De rekenkamercommissie vraagt bijzondere aandacht te besteden aan ondernemers, jeugd en aan de positie van studenten. Ondernemers vormen een belangrijk element voor de kracht van de wijkeconomie en de leefbaarheid in de wijk. Jeugd is een van de thema's die naast leefbaarheid en wonen vanuit de wijken zelf als belangrijk wordt genoemd. Bovendien is het krachtwijkenbeleid ook bedoeld om voor hen sociale stijging binnen de wijk mogelijk te maken. Studenten verdienen aandacht omdat zij, ook in vergelijking tot andere krachtwijken, relatief sterk vertegenwoordigd zijn als (tijdelijke) bewoners van de wijken.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Inleiding

1.3 Normenkader

Aan het begin van de onderzoeksperiode is een normenkader geformuleerd om de onderzoeksvragen gestructureerd te kunnen beantwoorden. Dat normenkader is toegesneden op de onderzoeksvragen maar tevens gebaseerd op de theorievorming over succes- en faalfactoren van gebiedsgericht (of meer specifiek wijkgericht) werken. Die gebiedsgerichte aanpak is in veel wijkactieplannen (zeker rudimentair) duidelijk herkenbaar.

Gebiedsgericht werken is een aanpak waarbij beleid voor een bepaald gebied - een wijk, een buurt, een dorp, een stadsdeel - integraal wordt uitgevoerd. Coproductie of samenwerking is daarbij een essentieel uitgangspunt. Gebiedsgericht werken is per definitie integraal.

De samenwerking in gebiedsgericht werken kent drie hoofdvormen:

- samenwerking op verschillende niveaus (bestuur, beleid, uitvoering) tussen (semi-)publieke instellingen, zoals gemeente, politie, openbaar ministerie, thuiszorg, welzijnswerk, corporatie;
- samenwerking tussen deze instellingen en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties of het geïnstitutionaliseerde middenveld, zoals winkeliersverenigingen, bepaalde bewonersgroepen, et cetera;
- samenwerking tussen deze instellingen en burgers en organisaties, waarbij het gaat om sleutelfiguren voor zowel de burgers als voor de organisaties.

Om via coproductie in gebiedsgericht werken tot resultaten te komen, kunnen meerdere instrumenten worden ingezet. In de toepassing van de instrumenten krijgen de hierboven genoemde samenwerkingsrelaties daadwerkelijk vorm. Vier instrumenten die hierbij regelmatig worden genoemd en zijn gebruikt: frontlijnsturing, ketenmanagement, een gebiedsontwikkelingsplan en gebiedsgebonden budgetten. Ook deze elementen zijn in veel wijkactieplannen duidelijk herkenbaar.

Uit eerder - voornamelijk bestuurskundig - onderzoek komen verschillende succes- en faalfactoren voor gebiedsgericht werken naar voren. Er zijn daarbij drie onderscheidbare maar ook onderling gerelateerde fases waarin resultaten kunnen en idealiter moeten worden geboekt: beleid, uitvoering en evaluatie. Voor elk van die fases is vanuit de vraagstelling van de rekenkamercommissie en vanuit de theorie een aantal normen met bijbehorende concrete indicatoren genoemd.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Inleiding

Normen beleid

Beleidskader

Norm: er is sprake van een goed beleidskader voor het krachtwijkenbeleid.

Criteria: actueel, intern consistent, algemeen maar ook voldoende specifiek, handvatten voor uitvoering, houdbaar, haalbaar, gebaseerd op en aansluitend bij een goede probleemanalyse, voldoende bekend.

Samenwerking en burgerparticipatie

Norm: in het krachtwijkenbeleid wordt voldoende aandacht besteed aan samenwerking en burgerparticipatie.

Criteria: belang wat wordt gehecht aan samenwerking en burgerparticipatie, organisatorische vormgeving, mate waarin voorstellen concreet zijn, mate waarin bewoners, ondernemers en (maatschappelijk) middenveld voldoende betrokken zijn bij de planvorming voor hun wijk, mate van invloed op de inhoud van het beleid.

Infomeren gemeenteraad

Norm: de raad is voldoende betrokken bij de vaststelling van het beleid en daarover goed geïnformeerd.

Criteria: tijdigheid, juiste momenten, geleidelijkheid, volledigheid.

Normen uitvoering

Uitvoering conform planning

Norm: de uitvoering geschiedt conform planning – bij afwijkingen wordt dit beargumenteerd.

Criteria: uitvoering op schema, mate van volledigheid, aanwezigheid argumentatie om uit te stellen/te faseren/te stoppen.

Regie op de uitvoering

Norm: de gemeente Groningen heeft goede regie op de uitvoering en de uitvoering verloopt in goede harmonie.

Criteria: de regierol is organisatorisch goed belegd, de regierol is niet omstreden, tevredenheid over de invulling die de gemeente aan de regierol geeft, voldoende zicht, voldoende grip, projectadministratie, mogelijkheden om bij te sturen, positief oordeel over de samenwerking met de gemeente, conflicten worden opgelost.

Aandacht voor andere wijken

Norm: de uitvoering gaat niet ten koste van de inzet in andere wijken.

Criteria: budgetstromen financieel en fte.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Inleiding

Betrokkenheid ondernemers, bewoners en middenveld

Norm: bewoners, ondernemers en middenveld worden voldoende betrokken bij de uitvoering.
Criteria: oordeel betrokkenen hierover, aantal en kwaliteit voorbeelden van betrokkenheid.

Normen evaluatie

Evaluatie projecten

Norm: afzonderlijke projecten worden doorgaans geëvalueerd.
Criteria: aantal evaluaties, volledigheid evaluaties, vervolgebruik evaluaties.

Toepassing ervaringen

Norm: ervaringen worden waar mogelijk toegepast in andere aandachtswijken.
Criteria: mate waarin wordt geleerd voor andere wijken, aantal en kwaliteit voorbeelden van transfer.

Resultaat

Norm: er kunnen voldoende resultaten worden behaald.
Criteria: samenhang in projecten, balans fysieke en sociale projecten, monitoring resultaten, aard tussenresultaten in relatie tot doelstellingen, aantal succesvolle projecten in relatie tot middeleninzet, bijsturingsmogelijkheden en acties, oordeel bewoners, oordeel rijk.

1.4 Werkwijze onderzoek

Het onderzoek is verdeeld in drie onderdelen (een dossierstudie, diepte-interviews met professionals en straatinterviews met bewoners en ondernemers). De drie onderdelen, die hierna worden toegelicht, belichten het krachtwijkenbeleid steeds vanuit een ander perspectief. Mede door bij elk onderdeel gebruik te maken van het zojuist beschreven normenkader ontstaat synergie tussen de onderdelen die de validiteit van de bevindingen versterkt.

1.4.1 Dossierstudie

Om zicht te krijgen op de oorsprong en ontwikkeling van het krachtwijkenbeleid is algemene literatuur bestudeerd (zie bijlage 1). Om zicht te krijgen op de specifieke situatie in Groningen is, met behulp van de rekenkamercommissie en gemeentefunctionarissen, een dossier aangelegd (zie bijlage 2) met daarin relevante openbare stukken die een beeld geven van het lokale krachtwijkenbeleid. Het gaat o.a. om jaarplannen, verslagen van besprekingen in commissies en raad en om begrotingen en jaarrekeningen van de gemeente. Het dossier is vervolgens doorgelopen aan de hand van het normenkader. In overleg met de rekenkamercommissie is gekozen om bij de dossiervorming niet te veel de diepte in te gaan gezien het grote aantal projecten en betrokken partijen.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Inleiding

1.4.2 Diepte-interviews professionals

Bij het krachtwijkenbeleid zijn in Groningen vele professionals betrokken die beschikken over relevante kennis van de (dagelijkse) praktijk. Er is met 12 professionals gesproken. De gesprekken (van 60 à 90 minuten) zijn gevoerd met behulp van een (aan de hand van het normenkader opgesteld) semi-gestructureerd interview. De selectie van de professionals is, in overleg met de rekenkamercommissie, gebaseerd op een aantal wensen: professionals van binnen en buiten de gemeente, coördinerende en meer uitvoerende professionals, professionals verdeeld over de verschillende aandachtsvelden binnen het krachtwijkenbeleid¹ en ten slotte professionals betrokken bij de wat meer omvangrijke budgetten in het geheel. In bijlage 3 staat de lijst met geïnterviewden. De geautoriseerde gespreksverslagen vormen geen onderdeel van dit rapport van bevindingen.

Aanvullende gesprekken

Op verzoek van de rekenkamercommissie is aanvullend op deze gesprekken gesproken met portefeuille wethouder F. de Vries (voorafgaand en na afloop van het onderzoek), met de controller en het hoofd financiën van de dienst OCSW en met een tweetal raadsleden (dhr. Seton en dhr. Eikenaar). Doel van deze aanvullende gesprekken was toetsing van bevindingen en het invullen van witte vlekken in het onderzoek.

1.4.3 Straatinterviews bewoners en ondernemers

Naast de dossierstudie en de diepte-interviews is een compacte online enquête onder de inwoners van De Hoogte en Korrewegwijk gepland. Doordat al veel enquêteonderzoek heeft plaatsgevonden in beide krachtwijken kon een lage respons (en selectieve non-respons) bij nog weer een schriftelijke enquête niet uitgesloten worden. In overleg met de Rekenkamercommissie is daarom besloten dit onderdeel op een andere manier aan te pakken.

Veldwerkers van I&O Research hebben wijkbewoners op straat en drukbezochte locaties benaderd en een korte vragenlijst afgenomen. De nadruk van de vragenlijst ligt op wat bewoners zelf merken van het krachtwijkenbeleid, de (fysieke en sociale) projecten die hierbij horen en de effecten die die projecten in hun ogen hebben. De vragenlijst is zowel bedoeld voor bewoners als ondernemers. Voor jongeren beneden 18 jaar is een vereenvoudigde versie gemaakt waarbij enkel de vragen zijn opgenomen die betrekking hebben op deze groep. Nadat de vragenlijsten zijn getest en aan de hand hiervan zijn aangepast, zijn de vragenlijsten gedrukt en meegegeven met de veldwerkers.

De veldwerkers zijn drie dagen naar Groningen gegaan om de straatinterviews af te nemen in de twee krachtwijken. Daarbij hebben zij een vooraf opgestelde lijst meegekregen waarop de te bezoeken locaties staan. Op deze lijst staan onder andere buurtverenigingen, supermarkten, cafés en scholen.

¹ Wonen, werken, leren en opgroeien en veiligheid (thema-indeling jaarplan krachtwijken 2011)

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Inleiding

De veldwerkers waren vrij om naar eigen inzicht te bepalen wanneer een bepaalde locatie het beste kon worden bezocht. Verder konden ondernemers ook geïnterviewd worden, waarbij hen de mogelijkheid werd geboden dit ook op een later tijdstip telefonisch te doen.

Uiteindelijk zijn er 242 geslaagde gesprekken geweest, waarvan de ingevulde vragenlijsten bruikbaar waren. Hiervan zijn 203 lijsten afgenomen onder volwassen bewoners (w.v. 23 onder studenten), 20 onder ondernemers en 14 onder jongeren. In totaal zijn 142 vragenlijsten afgenomen onder bewoners van de Korrewegwijk en 70 onder bewoners van De Hoogte. Daarnaast is van 30 lijsten de woonbuurt onbekend. De resultaten van de ondernemers en jongeren moeten door de lage aantallen met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd.

De resultaten van de straatinterviews zijn geanalyseerd en worden in dit rapport beschreven. In bijlage 4 wordt een responsverantwoording weergegeven.

1.5 Leeswijzer

Indeling rapport

Het vervolg van dit rapport is ingedeeld aan de hand van de in paragraaf 1.3 beschreven drie hoofdnormen (beleid, uitvoering en evaluatie) en de drie invalshoeken oftewel de onderzoeksonderdelen (dossierstudie, diepte-interviews professionals en straatinterviews bewoners en ondernemers) uit paragraaf 1.4. Over elke hoofdnorm wordt in een apart hoofdstuk gerapporteerd. In hoofdstuk 2 gaat het over beleid, hoofdstuk 3 behandelt de uitvoering en in hoofdstuk 4 komt de evaluatie aan de orde. Hoofdstuk 5 behandelt de conclusies aan de hand van de normen en de onderzoeksvragen van de rekenkamercommissie.

Omdat elke hoofdnorm bestaat uit meerdere normen (in totaal tien) vormt deze het uitgangspunt voor de paragraafindeling. Elke norm heeft dus een eigen paragraaf waarin deze vanuit de drie invalshoeken wordt belicht. Elke invalshoek heeft een eigen subparagraaf.

Beoordelingscriteria normen

Elke subparagraaf wordt afgesloten met een beoordeling van de norm vanuit de betreffende invalshoek. Dat gebeurt in een tabel met toelichting. Hieronder een beschrijving van de beoordelingssystematiek per onderzoeksonderdeel.

Bij de dossierstudie wordt beoordeeld aan de hand van de individuele beoordeling van de criteria die voor elke norm zijn opgesteld. Dat gebeurt aan de hand van de volgende 3-puntsschaal:

+ = norm is behaald

± = norm is deels behaald en deels niet behaald

- = norm is niet behaald

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Inleiding

Het eindoordeel voor elke norm wordt bepaald door het aantal plussen, plusminnen en minnen te turven. De meest voorkomende beoordeling bepaalt het eindoordeel. Daar waar hiervan wordt afgeweken wordt dat beschreven in de toelichting bij de tabel. Een reden om af te wijken kan bijvoorbeeld zijn dat het ene criterium zwaarder meeweegt dan het andere.

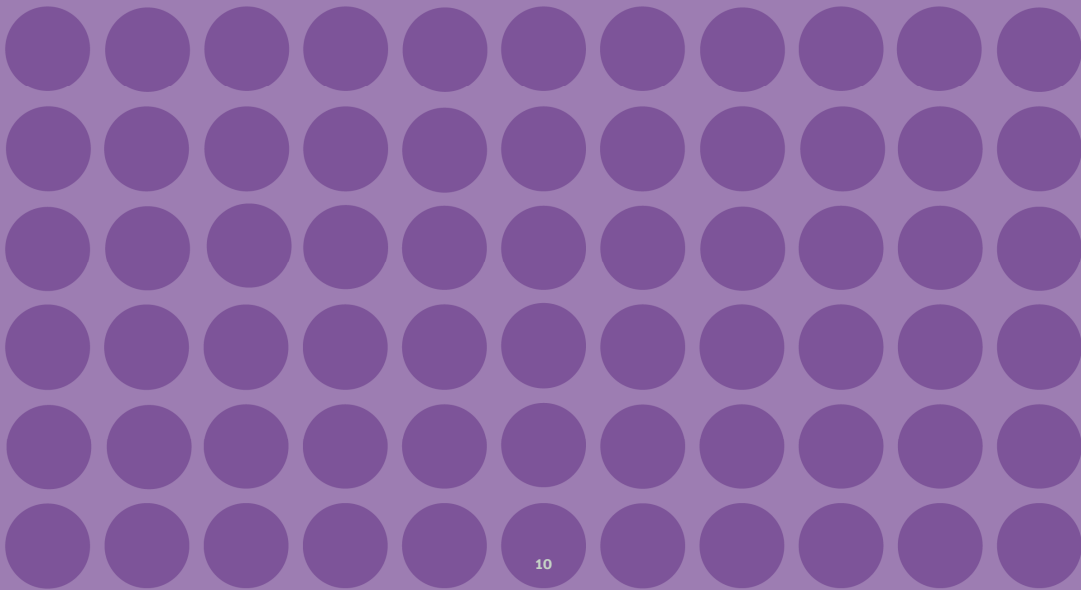
Voor de diepte-interviews worden de gespreksverslagen beoordeeld op instemming met de norm aan de hand van bovenstaande 3-puntsschaal. Hierbij is geturfd hoeveel voor- en tegenstanders er zijn en hoeveel neutraal oordelen. Het eindoordeel wordt net als bij dossierstudie bepaald aan de hand van het gemiddelde, tenzij er redenen zijn hiervan af te wijken. Indien dat het geval is, wordt dat beschreven in de toelichting bij de tabel.

In de straatinterviews met bewoners en ondernemers zijn de normen verpakt in een publieksvriendelijke vragenlijst. Per norm wordt, waar mogelijk, gerapporteerd over de vragen die bij de betreffende norm horen. Op basis van de resultaten wordt een eindoordeel voor de norm gegeven. Omdat ijkpunten ontbreken wordt elk eindoordeel gemotiveerd.

2

Hoofdstuk

Beleid

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

2. Beleid

2.1 Beleidskader

2.1.1 Norm en criteria

Norm: Er is sprake van een goed beleidskader voor het krachtwijkenbeleid.

Criteria: actueel, intern consistent, algemeen maar ook voldoende specifiek, handvatten voor uitvoering, houdbaar, haalbaar, gebaseerd op en aansluitend bij een goede probleemanalyse, voldoende bekend.

2.1.2 Dossierstudie

Afbakening beleidskader

Het startbeleidskader wordt gevormd door de wijkactieplannen (die aansloten op het stadsbrede Nieuw Lokaal Akkoord), het programma krachtwijken 2008 en het charter zoals dat is afgesloten met de minister. Later volgen aanpassingen in de jaarprogramma's 2009, 2010 en ten slotte 2011. Ook het stadsbrede Nieuw Lokaal Akkoord 2.0 (inclusief wijkperspectieven) van begin 2011 zou tot het vigerende beleidskader voor activiteiten in de krachtwijken kunnen worden gerekend.

Actueel

De inhoud van de genoemde documenten is over het algemeen actueel (up-to-date). De beide wijkactieplannen gaan uitgebreid in op de actuele situatie in de wijk (o.a. aan de hand van recent cijfermateriaal en gebaseerd op gesprekken in de buurt uit dat jaar) en de (al) voorgenomen maatregelen (waaronder reeds in gang gezette fysieke ingrepen zoals woningrenovatie in De Hoogte uit het Nieuw Lokaal Akkoord). Het programma krachtwijken 2008 is duidelijk beïnvloed (lees afgeslankt) door de actualiteit van de op dat moment haperende (Haagse) financiering van het totale krachtwijkenbeleid (de op wonen gerichte projecten staan er dan ook (nog) niet in). Ook het charter sluit aan op de actualiteit, niet in de laatste plaats door meer duidelijkheid over de inzet vanuit het Rijk. De uitgebreide jaarprogramma's van de tussenjaren 2009 en 2010 (en de toelichtingen daarop) zijn moeilijker te beoordelen bijvoorbeeld omdat ze iets meer afstand hebben tot de financiële golfbewegingen rondom de krachtwijken. Het jaarplan 2009 bevat als enige wel een expliciete beschrijvingscategorie 'Hoe staan we ervoor' per project. Het jaarplan 2011 is onder andere actueel in de zin van het beschrijven van de consequenties van het eindigen van de specifieke krachtwijkenfinanciering vanuit het Rijk.

Intern consistent

Er zit een rode lijn in de verschillende beleidsdocumenten, zeker voor wie begint te lezen bij het Nieuw Lokaal Akkoord en eindigt bij het Nieuw Lokaal Akkoord 2.0. Chronologisch bekeken zijn er in de tussenperiode geen grote afwijkingen van hetgeen (desnoods impliciet) vanaf het begin al aanwezig is in de wijkactieplannen. De interne consistentie is echter niet overal optimaal. Zo verschillen de jaarprogramma's qua format (is elk jaar anders) en diepgang (2009 is het meest uitgebreid). Ook de naamgeving (bijvoorbeeld 'Hoogvliegers in de wijk' wordt 'Onderneem' t'), de beschrijving,

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

declustering (soms een vierdeling soms een zesdeling) van, en het aantal projecten (met een top van 42 projecten in 2010 terwijl er in het wijkactieplan 16 staan) verschilt tussen de documenten. Er wordt relatief weinig gezegd over de onderlinge relaties tussen de projecten (los van de clustering). Ook is niet bij elk project even duidelijk welke de relatie is met de beoogde (overkoepelende) doelen van het beleid.

Algemeen maar ook voldoende specifiek

In de verschillende documenten wordt naast veel algemene informatie over het beleid en de doelstellingen meestal ook voldoende specifieke informatie gegeven (bijvoorbeeld over de voorgenomen activiteiten). Het jaarplan 2008 is een uitzondering in deze omdat daar af en toe wel heel summier op projecten wordt ingegaan (en aan het criterium specifiek van 'smart' niet wordt voldaan).

Handvatten voor uitvoering

De wijkactieplannen en het jaarplan van 2009 zijn het meest uitgebreid in het beschrijven van de doelen van het beleid en de activiteiten die daartoe worden uitgevoerd. In de jaarplannen van 2010, 2011 en zoals hier boven al gesignaleerd vooral 2008 is dat niet goed duidelijk omdat de doelen ontbreken.

Houdbaar

Achteraf bekeken is het de vraag hoe houdbaar met name de intensiteit van het beleid is. Het krachtwijkenbeleid gaat oorspronkelijk uit van een tijdshorizon tot 2017 (letterlijk genoemd in het charter). Naast het mogelijke probleem van de continuïteit van financiering over zo'n lange periode is het de vraag of het verantwoord is om bijvoorbeeld in 2009 zo'n grote hoeveelheid projecten (meer dan vijftig los van de bewonersprojecten vanuit de wijkstemdagen) los te laten op twee wijken met een relatief kleine omvang. Na verloop van tijd bevatten de beleidsdocumenten (vanaf de voortgangsrapportage 2009) ook kanttekeningen bij het grote aantal projecten uit voorgaande jaren. Groningen is zich op dat moment bewust van de uitkomst van een dergelijke houdbaarheidstoets.

Haalbaar

De outputdoelstellingen zoals die zijn opgenomen in de wijkactieplannen (b.v. '10-15 allochtone vrouwen worden begeleid naar werk') en in het charter zijn op het oog niet onhaalbaar (in de zin van onrealistisch). Ook geldt voor de inzet en betrokkenheid –die met name uit de wijkactieplannen spreekt – 'baat het niet dan schaadt het niet'. Als het beleid om stoom komt is er door het grote aantal projecten mogelijk echter sprake van 'overdaad schaadt'. Voor de outcome doelstellingen (b.v. onveiligheidsgevoelens buurt zijn in 2014 gedaald naar 19%' is het wel de vraag hoe de verschillende projecten daar aan bijdragen en hoe de effectgrootte is geschat. De beleidstukken bevatten geen beleidstheorie die beschrijft welke maatregelen via welk mechanisme bijdragen aan welke doelstellingen.

Gebaseerd op en aansluitend bij een goede probleemanalyse

De wijkactieplannen bevatten een uitgebreide analyse en cijfermatige onderbouwing van de problemen die in de wijken spelen (incl. de problemen die door bewoners worden ervaren – zie hierna).

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Wel kan de kanttkening worden gemaakt dat de overlap tussen de beide wijkactieplannen (ze zijn grotendeels identiek) niet geheel recht doet aan de verschillen in ernst en aard van de problematiek waarmee beide wijken te kampen hebben. Na de wijkactieplannen wordt de analyse (in ieder geval op papier) niet meer bijgesteld. Dit maakt het niet goed mogelijk om te verifiëren wat de relatie is tussen voortschrijdend inzicht en het stoppen van bestaande projecten of opstarten van nieuwe projecten door de tijd.

Voldoende bekend

Met name de wijkactieplannen (soms ook in relatie tot het 'voorafgaande' (Nieuw) Lokaal Akkoord) worden veelvuldig geciteerd (bijvoorbeeld in de jaarplannen) en als anker (in de zin van vertrekpunt) gebruikt. Dat geldt in wat mindere mate voor de jaarplannen, maar er zijn geen aanwijzingen dat deze onvoldoende bekend zijn (b.v. bij de politiek of de professionals). Anderzijds is het ook niet bekend of ze als 'richtsnoer' voor het dagelijks handelen binnen de projecten in de krachtwijken hebben gediend.

Beoordeling

Bij de meeste criteria is het oordeel neutraal omdat de norm deels wel en deels niet wordt behaald. Het eindoordeel is derhalve ook neutraal.

Tabel 2.1

Beoordeling norm 'Er is sprake van een goed beleidskader voor het krachtwijkenbeleid' op basis van dossieronderzoek

criteria <i>Beleidskader</i>	beoordeling
actueel	+
intern consistent	±
algemeen maar ook voldoende specifiek	+
handvatten voor uitvoering	±
houdbaar	±
haalbaar	±
gebaseerd op en aansluitend bij een goede probleemanalyse	±
voldoende bekend	+
norm <i>Beleidskader</i>	beoordeling
eindoordeel	±

2.1.3 Diepte-interviews professionals

Aanwijzing krachtwijken

De aanwijzing van De Hoogte en Korrewegwijk als krachtwijk frons bij een aantal van de geïnterviewde professionals de wenkbrauwen. De invloed die gemeente Groningen hierop had was zeer beperkt omdat dit een samenspel is van de geselecteerde criteria en het uitgangspunt van postcodegebieden.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Volgens een gesprekspartner was in eerste instantie naast De Hoogte ook een binnenstadswijk aangewezen. Dat is gewijzigd. Door een gesprekspartner wordt aangegeven dat het wel verrassend was dat beide wijken tot de 40 landelijke probleemwijken behoorden, maar binnen Groningen wordt met name De Hoogte geen onlogische keuze genoemd. Dat geldt ook voor de Indische buurt in de Korrewegwijk. Maar niet voor de Professorenbuurt in de Korrewegwijk. Er wordt door de professionals ook gewezen op het effect dat de aanwijzing had op wijkbewoners. Deze waren er niet onverdeeld blij mee volgens een gesprekspartner van de gemeente. Het heeft naar eigen zeggen moeite gekost om bewoners de potentiële meerwaarde duidelijk te maken.

Beleidskader

Het beleidskader voor de meeste betrokken professionals wordt gevormd door de wijkactieplannen voor de Hoogte en Korrewegwijk, jaarplannen en individuele projectplannen. Daarboven staat – meer op afstand - het charter tussen gemeente en het Rijk. Over de wijkactieplannen zijn de meeste gesprekspartners het wel eens: deze zijn niet smart genoeg gemaakt en de samenhang tussen de opgenomen projecten ontbreekt. Een gesprekspartner omschrijft het wijkactieplannen als volgt: “de wijkactieplannen waren een verzameling van projecten, die deels nog in de initiatieffase zaten, maar was geen gedegen onderlegger.” De termen projectencarroussel en projectencircus zijn in meerdere interviews voorbij gekomen. Het beeld dat in de interviews wordt geschetst ten aanzien van de individuele projectplannen is sterk wisselend. Een gesprekspartner vertelt dat er een sterk ingekaderde opdracht lag doordat een aanbestedingsprocedure is gestart. Een andere gesprekspartner schetst het beeld dat ze ideeën uit de organisatie in het projectplan hebben opgenomen over activiteiten die ze al lange tijd graag wilden doen maar waar tot de aanwijzing van de krachtwijken de (financiële) mogelijkheden voor ontbraken.

Als nuancering wordt hierbij aangetekend dat de ‘losse aanpak’ van de wijkactieplannen de ruimte boden om te experimenteren met maatregelen. Een gesprekspartner zag dit ook als een belangrijke neven doelstelling van het krachtwijkenbeleid. En als verklaring voor het ontbreken van een gedegen overall plan wordt gewezen op de geringe tijd die beschikbaar was voor het maken ervan, angst om subsidie mis te lopen en onduidelijkheid bij betrokkenen over verantwoordelijkheden. Daardoor is er vanuit de basis niet nagedacht over zaken als doelstelling, synergie en monitoring. Dat gold ook voor het eerste jaarplan. Later is daar een aanscherping in gemaakt, getuige de volgende opmerking: “Er is vanuit de basis niet nagedacht over synergie. Dan krijg je het er uiteindelijk ook niet in. Hoewel later wel geprobeerd is die synergie erin te brengen en het overzicht te krijgen.”

Door meerdere gesprekspartners wordt aangegeven dat het begin van de krachtwijken een hectische periode was met veel onduidelijkheid maar ook met veel kansen. Lokale partijen zoals MJD (welzijn) en Stiel (opbouwwerk) zagen kans om extra werkzaamheden te doen. Een gesprekspartner geeft aan dat soms het organisatiebelang belangrijker leek dan het belang van de wijk. Verder werd de gemeente in de beginfase overspoeld met aanvragen van landelijke organisaties, die soms zijn gehonoreerd zonder dat daarover gedegen besluitvorming heeft plaatsgevonden in de projectgroep. Een andere gesprekspartner geeft aan dat binnen projecten soms te snel ja is gezegd op offertes.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

In het charter zijn afspraken vastgelegd tussen de gemeente en het Rijk. De insteek was dat dit voor een periode van tien jaar was, waarbij er vanuit het Rijk in ieder geval voor vier jaar geld was waarna een heroverweging zou plaatsvinden. In de praktijk werd de geldkraan van het toenmalige ministerie van WWI na drie jaar (2008-2010) al dichtgedraaid. Alleen geormerkte budgetten vanuit andere ministeries blijven gehandhaafd.

Overlegstructuur

Er is een kerngroep en een bestuurlijk overleg voor het Groninger krachtwijkenbeleid. In de kerngroep wordt besluitvorming voor het bestuurlijk overleg voorbereid. In de kerngroep zitten medewerkers van gemeente Groningen en de woningcorporaties Lefier en de Huismeesters.

Op projectniveau zijn – voor zover bekend – meestal ook overlegstructuren ingesteld, soms alleen een projectgroep soms een regiegroep met daaronder meerder (sub)projectgroepen.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'Er is sprake van een goed beleidskader voor het krachtwijkenbeleid'. Er zijn iets meer professionals oneens (3x) dan eens (2x) met deze norm. Door twee professionals wordt aangegeven dat ze alleen zicht op hun eigen project hebben en geen totaaloverzicht hebben. Daarnaast zijn vijf professionals het hiermee niet eens en niet oneens. Zij zijn kritisch over het beleidskader maar wijzen op de grote tijdsdruk en de vrijheid (en creativiteit) die het als bijkomend voordeel opleverde.

Gelet op deze diffuse houding ten aanzien van de norm door een flink deel van de professionals en het feit dat er geen echt overwicht is van voor- of tegenstanders is het eindoordeel derhalve neutraal.

Tabel 2.2

Beoordeling norm 'Er is sprake van een goed beleidskader voor het krachtwijkenbeleid' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm <i>Beleidskader</i>	aantal
+	2
±	5
-	3
niet bekend	2
eindoordeel	±

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

2.2 Samenwerking en burgerparticipatie

2.2.1 Norm en criteria

Norm: in het krachtwijkenbeleid wordt voldoende aandacht besteed aan samenwerking en burgerparticipatie

Criteria: belang wat wordt gehecht aan samenwerking en burgerparticipatie, organisatorische vormgeving, mate waarin voorstellen concreet zijn, mate waarin bewoners, ondernemers en (maatschappelijk) middenveld voldoende betrokken zijn bij de planvorming voor hun wijk, mate van invloed op de inhoud van het beleid

2.2.2 Dossierstudie

Belang dat wordt gehecht aan samenwerking en burgerparticipatie

In de beschikbare beleidstukken en de bijbehorende aanbiedingnota's en -brieven wordt doorgaans het proces benoemd van totstandkoming en specifiek de rol van de maatschappelijke partners (corporaties en instellingen) en burgers daarbij. Groningen benadrukt de traditie die zij in deze ook van voor het krachtwijkenbeleid kent.

Organisatorische vormgeving

Er worden in Groningen verschillende samenwerking- en participatie-instrumenten ingezet. Over de samenwerking is al het een en ander gezegd als het gaat om de samenwerking tussen corporaties en gemeente bij de lokale akkoorden. Verder is ook bij het opstellen van de wijkactieplannen een groot aantal maatschappelijke partners betrokken (geïllustreerd door de lange lijst van partnerlogo's waarmee de wijkactieplannen worden afgesloten). Als het gaat om participatie-instrumenten dan valt de 'waardenzeef' op waarmee in Groningen al wat langer werd geëxperimenteerd. In het verlengde daarvan staat de wijkstemdag (bewoners verdelen een bepaald budget over projecten die zij zelf ook kunnen voordragen). Verder zijn er 'heel de buurt' gesprekken met buurtvertegenwoordigers waarin geregeld Groninger raadsleden als voorzitter optreden (zie ook betrokkenheid gemeenteraad). Bij het opstellen van de wijkactieplannen zijn die gesprekken o.a. gebruikt om ideeën te toetsen. Meer indirect zijn er voorafgaand aan het opstellen van de wijkactieplannen door bureau onderzoek, met hulp van professionals werkzaam in de wijk gesprekken gevoerd met meer dan 300 inwoners in het kader van de analyse van de stand van zaken in de beide wijken.

Mate waarin voorstellen concreet zijn

Vanuit het net genoemde vooronderzoek en de latere 'heel de buurt gesprekken' zijn met name thema's benoemd die leven bij de buurtbewoners (o.a. jeugd en veiligheid). Die thema's zijn niet bijzonder concreet. Via de wijkstemdagen zijn wel veel concrete voorstellen ingebracht (bijvoorbeeld onder andere in 2008 een sport/spelcontainer, een speelplek in de Javalaan en een kleurrijk buffet).

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Mate waarin bewoners, ondernemers en (maatschappelijk) middenveld voldoende betrokken zijn bij de planvorming voor hun wijk

Wanneer we ons beperken tot de wijkactieplannen is de conclusie dat de verschillende partijen aan de voorkant zijn geconsulteerd (zie organisatorische vormgeving). Voor ondernemers, anders dan zijnde bewoners, zijn overigens geen specifieke overlegvormen bekend. Ofschoon het uit de dossiers niet direct naar voren komt (maar wel uit de gesprekken) is er binnen de gemeente wel discussie geweest over de vraag of er vooraf voldoende duidelijkheid is geweest over het speelveld van de participatie. Die discussie spitste zich toe op de vraag of er naast het meedenken over de aanpak van het collectieve spoor ook ruimte moest worden geboden voor meedenken over het individuele spoor.

Mate van invloed op de inhoud van het beleid

De directe samenwerkingspartners, zoals bijvoorbeeld de corporaties of de politie hebben duidelijk invloed op het beleid. Al was het maar omdat zij zelf de projecten (de corporaties de meeste) uitvoerden of de projectleider leveren (in het jaarplan 2010 zijn bijna de helft van de projectleiders van 'buiten') en vertegenwoordigd zijn in de kerngroep (b.v. de politie) en/of het bestuurlijk overleg (de corporaties). Bij de invloed van de burgers is het beeld iets meer diffuus. Als het gaat om meebeslissen over het budget dat is verdeeld via de wijkstemdagen is evident dat men wel invloed uitoefent. Als het gaat om de omvangrijke 'rest' van het beleidsprogramma (en de uitvoering daarvan zie het volgende hoofdstuk) is dat minder duidelijk en niet goed aantoonbaar. Uit een drietal onderzoeken van de Universiteit van Tilburg blijkt ook dat de bewoners vooral aan de voorkant van het traject zijn betrokken, waarbij het de vraag blijft in hoeverre het beleid daadwerkelijk aan hun wensen is aangepast en/of er terugkoppeling van die 'vertaling' heeft plaatsgevonden. Wel blijkt uit datzelfde onderzoek dat de Groningers relatief tevreden zijn over de informatievoorziening rondom de krachtwijkenaanpak (zie ook uitvoering en evaluatie).

Beoordeling

Bij de meeste criteria is het oordeel positief. Het eindoordeel is ook positief.

Tabel 2.3

Beoordeling norm 'In het krachtwijkenbeleid wordt voldoende aandacht besteed aan samenwerking en burgerparticipatie' op basis van dossieronderzoek

criteria <i>Samenwerking en burgerparticipatie</i>	beoordeling
belang dat wordt gehecht aan samenwerking en burgerparticipatie	+
organisatorische vormgeving	+
mate waarin voorstellen concreet zijn	±
mate waarin bewoners, ondernemers en (maatschappelijk) middenveld voldoende betrokken zijn bij de planvorming voor hun wijk	+
mate van invloed op de inhoud van het beleid	±
norm <i>Samenwerking en burgerparticipatie</i>	beoordeling
eindoordeel	+

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

2.2.3 Diepte-interviews professionals

Samenwerking partners

Veel gesprekspartners roemen de goede basis voor samenwerking van partners in de wijk die in Groningen traditie is. Hierover wordt gezegd dat verschillende partijen in de uitvoering als collega's naast elkaar werken. De basis voor samenwerking ligt erin dat naast de reguliere wijkaanpak, er een Lokaal Akkoord en een Nieuw Lokaal Akkoord lag tussen gemeente en woningcorporaties. En wijkvernieuwing in Groningen is er al sinds de jaren '70. Dus er was al ruime ervaring met de fysieke kant van wijkaanpak. In het Lokaal Akkoord is voor het eerst ook de sociale kant belicht.

Daarnaast is de krachtwijkanaanpak aanleiding geweest voor organisaties om gebruik te maken van het bestaande wijknetwerk en daar ook onderdeel van te worden. Zoals bijvoorbeeld afdeling SoZaWe van gemeente Groningen heeft gedaan. Zij hebben de krachtwijkanaanpak gebruik om meer onderdeel te worden van het wijknetwerk. Hierdoor zijn bestaande wijknetwerken uitgebreid. Ook is samenwerking gezocht tussen projecten waardoor nieuwe netwerken ontstonden. Bijvoorbeeld tussen Direct Paraat Plus (aanpak huiselijk geweld) en Veilig in de buurt, Vensterschool en multiprobleemgezinnen. Of tussen milieustewards en kunst met blik.

Burgerparticipatie

Zowel professionals in de wijk als bewoners voelden zich bij de start enigszins 'overvallen'. Volgens een gesprekspartner heerste onder bewoners het gevoel van: *'het gaat over ons en onze wijk, maar zonder ons.'* Een andere gesprekspartner geeft aan dat *'de relatie tussen bewoners en krachtwijkorganisaties niet sterk was ingevuld'*, bijvoorbeeld in het soort brieven dat naar bewoners ging en het soort mensen dat bereikt werd met participatie-instrumenten. Bijvoorbeeld: de 'buurtburgemeesters' en de 'usual suspects', het soort bewoners met soms een negatieve grondhouding, die naar alles kijken en goed hun weg weten te vinden naar bijvoorbeeld raadsleden. Deze zijn volgens meerdere gesprekspartners niet representatief voor de bevolking van de wijken, maar wordt wel veel naar geluisterd, bijvoorbeeld omdat ze zijn benoemd tot bewonersparticipant.

Dat neemt niet weg dat er inspanningen zijn gedaan om burgers bij de planvorming te betrekken. Zo hebben gemeente en corporaties in het kader van de wijkactieplannen 300 huiskamergesprekken gevoerd en er zijn bewonersbijeenkomsten geweest. Ook in individuele projecten is aan de voorkant al moeite gedaan om bewoners te betrekken. In het kader van een veiligheidsproject is in 5 straten een buurtpanel opgericht om input te krijgen van buurtbewoners over problemen in de straat. Rondom het thema werk en participatie zijn er gesprekken gevoerd met bewoners. En op het terrein van educatie zijn ouders van basisschoolleerlingen gevraagd naar hun wensen.

Bij de burgerparticipatie is een collectief en individueel spoor gevolgd. Het collectieve spoor betrof projecten met een collectief belang en een optimale zeggenschap voor bewoners. Deze projecten werden ingebracht op wijkstemdagen, deze staan met stemrecht voor wijkbewoners hoog op de participatieladder. Het individuele spoor betrof projecten die gericht zijn op het functioneren van individuele bewoners (zoals multiprobleemgezinnen). Volgens een gesprekspartner is dit onderscheid in participatie niet beschreven in de wijkactieplannen.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Weliswaar zat het onderscheid tussen collectief en individueel er wel in, maar later is daar aan gekoppeld dat het een zich meer leent voor inspraak dan andere. Daarmee werd gezegd dat bewoners geen inspraak hadden op het individuele spoor. En dat is volgens sommige gesprekspartners 'slecht gevallen bij bewoners'. Als voorbeeld wordt het Floreshuis genoemd, waar bewoners best over hadden willen meebeslissen.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'In het krachtwijkenbeleid wordt voldoende aandacht besteed aan samenwerking en burgerparticipatie'. Deze norm is hieronder uitgesplitst naar samenwerking en burgerparticipatie. De meeste professionals (6x) zijn het erover eens dat de samenwerking tussen partners goed was, vooral omdat kon worden voortgebouwd op bestaande netwerken (tabel 2.4a). Een aantal professionals (2x) is het hiermee niet eens bijvoorbeeld omdat zij zich overvallen voelden. En een aantal professionals (2x) kan geen oordeel geven omdat ze als projectleider geen zicht hebben op de beginfase.

De meeste professionals zijn het eens met deze norm. Het eindoordeel is daarmee positief.

Tabel 2.4a

Beoordeling norm 'In het krachtwijkenbeleid wordt voldoende aandacht besteed aan samenwerking' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm <i>Samenwerking</i>	aantal
+	6
±	2
-	2
niet bekend	2
eindoordeel	+

Over burgerparticipatie zijn de meningen wat meer verdeeld (tabel 2.4b). Er zijn hierover evenveel professionals positief (4x) als neutraal (4x). En er zijn een aantal professionals (2x) negatief hierover. Twee professionals kunnen geen oordeel geven omdat ze als projectleider geen zicht hebben op de beginfase.

Hoewel evenveel professionals positief als neutraal oordelen, is het eindoordeel toch neutraal. Dit omdat er tegenover de positieve oordelen ook een aantal negatieve waarderungen staan.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Tabel 2.4b

Beoordeling norm 'In het krachtwijkenbeleid wordt voldoende aandacht besteed aan burgerparticipatie' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm Burgerparticipatie	aantal
+	4
±	4
-	2
niet bekend	2
eendoordeel	±

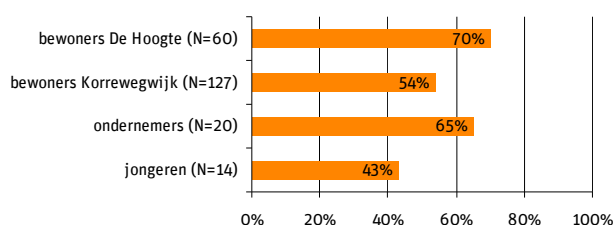
2.2.4 Straatinterviews bewoners en ondernemers

Bekendheid krachtwijkenbeleid

Van de volwassen wijkbewoners en de ondernemers is een (ruime) meerderheid naar eigen zeggen bekend met de begrippen krachtwijk en Mooi Blijven Wonen (figuur 2.1). Onder de bewoners van De Hoogte is dit het hoogst, 70 procent van de volwassenen uit deze wijk zegt bekend te zijn met de begrippen. In de Korrewegwijk ligt dat met 54 procent wat lager. Onder jongeren is de bekendheid nog iets lager. Van alle jongeren geeft 43 procent aan bekend te zijn met deze begrippen.

Figuur 2.1

Bent u bekend met de begrippen krachtwijk en Mooi Blijven Wonen? (percentage ja)

Aan de respondenten die hebben aangegeven bekend te zijn met de begrippen krachtwijk en Mooi Blijven Wonen is gevraagd om een omschrijving van deze begrippen. Uit de open antwoorden blijkt dat de meeste respondenten inderdaad bekend zijn met de begrippen. Veel omschrijvingen zijn juist of komen in de buurt van een juiste beschrijving (zie bijlage 6).

Participatie

Weinig wijkbewoners en ondernemers waren voor de start van Mooi Blijven Wonen in 2008 betrokken bij het verbeteren van hun wijk (figuur 2.2). Een ruime meerderheid van 85 procent van de bewoners uit De Hoogte zegt vooraf niet betrokken te zijn geweest. Van de bewoners uit de Korrewegwijk zegt 78 procent niet betrokken te zijn geweest.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

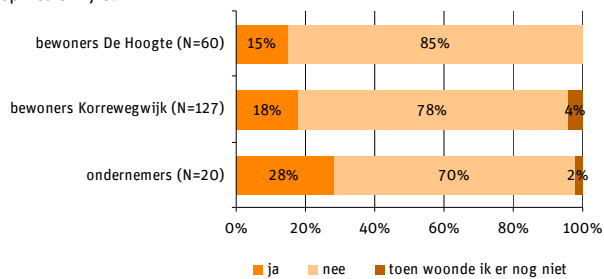
Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

De ondernemers waren vooraf meer betrokken bij het verbeteren van de wijk dan de wijkbewoners: 28 procent was vooraf betrokken, 70 procent was niet betrokken bij het verbeteren van de wijk voor de start van Mooi Blijven Wonen.

Bewoners en ondernemers die voor de start van Mooi Blijven Wonen betrokken waren bij het verbeteren van hun wijk deden dit vooral door middel van lidmaatschap van een bestuur of commissie, door het onderhouden van de openbare ruimte en kleinschaliger door het schoonhouden van de eigen stoep.

Figuur 2.2

Was u voor de start van Mooi Blijven Wonen in 2008 betrokken bij het verbeteren van uw wijk? Zo ja, op welke wijze?

Bewoners van De Hoogte en de Korrewegwijk zijn nauwelijks betrokken geweest bij de voorbereiding van een project in het kader van de krachtwijken, respectievelijk 4 en 6 procent van de volwassen bewoners geeft aan wel een betrokken te zijn geweest bij de voorbereiding van een project (figuur 2.3). Van de ondernemers zegt een vijfde wel eens betrokken te zijn geweest bij de voorbereiding van een project en met 36 procent geeft ruim een derde van de jongeren aan betrokken te zijn geweest. Deze laatste twee groepen lijken dan ook vaker betrokken bij de voorbereiding van een project dan de volwassen bewoners van één van de twee wijken.

Van de jongeren die hebben aangegeven niet betrokken te zijn geweest bij de voorbereiding van een project geeft een meerderheid van 67% aan dat het hen wel leuk geleken zou hebben om te helpen bij het voorbereiden hiervan.

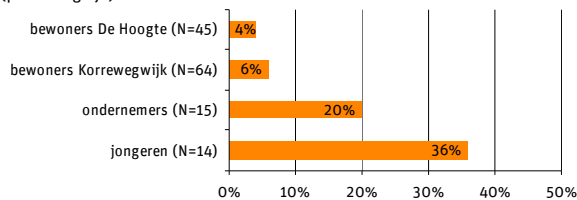
Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Figuur 2.3

Bent u wel eens betrokken geweest bij de voorbereiding van een project? Zo ja, welke is / zijn dat? (percentage ja)

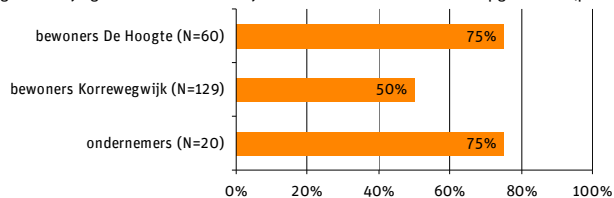
Als de antwoorden van de vorige twee vragen onderling vergeleken worden, blijkt dat bewoners en ondernemers die voor de start van Mooi Blijven Wonen in 2008 betrokken zijn geweest bij het verbeteren van hun wijk vaker betrokken zijn bij de voorbereiding van een project dan bewoners en ondernemers die vooraf niet betrokken waren. De aantallen zijn echter te klein om deze uitspraak op betrouwbaarheid te kunnen toetsen.

Voor de bewoners van De Hoogte en de ondernemers hebben opgemerkt dat er in de afgelopen twee jaar extra geld en tijd is geïnvesteerd in de wijk (figuur 2.3): voor beide groepen geldt dat met 75 procent een ruime meerderheid de investeringen heeft opgemerkt. Van de bewoners in de Korrewegwijk geeft met 50 procent een minder grote groep aan iets gemerkt te hebben van de extra geïnvesteerde financiële middelen en tijd.

Bewoners en ondernemers die hebben opgemerkt dat er in de afgelopen twee jaar extra geld en tijd is geïnvesteerd in de wijk hebben dit vooral gemerkt door nieuwbouw- en renovatieprojecten, de verwezenlijking van goede speeltuinen en de uitbreiding van de groenvoorziening. Daarnaast worden de wijken nu beter schoongehouden volgens de bewoners en hebben zij meer invloed door de invoering van de wijkstemdagen. Met name dus fysieke projecten die zichtbaar zijn en een inspraakvorm die hoog op de participatieladder staat.

Figuur 2.4

De afgelopen twee jaar hebben de gemeente en de woningcorporaties samen met andere partijen extra geld en tijd geïnvesteerd in de wijk waarin u woont. Heeft u dit opgemerkt? (percentage ja)

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

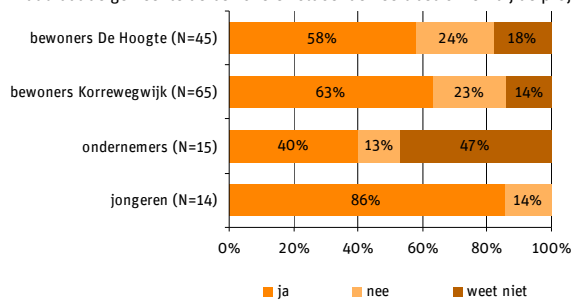
Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Een meerderheid van de jongeren en de volwassen bewoners van de twee wijken vindt dat de gemeente hen voldoende heeft betrokken bij de projecten (figuur 2.5). Dit geldt zowel voor de jongeren (86 procent) als de volwassen bewoners van De Hoogte (58 procent) en de Korrewegwijk (63 procent). Voor de ondernemers was het moeilijker om deze vraag in te vullen, gezien het relatief hoge percentage dat heeft aangegeven niet te weten of de gemeente de bewoners voldoende heeft betrokken bij de projecten (47 procent).

Volgens de respondenten die hebben aangegeven dat de gemeente de bewoners onvoldoende heeft betrokken bij de projecten is de informatievoorziening hier de belangrijkste reden voor. Deze respondenten geven namelijk vooral als reden dat zij onvoldoende over de projecten zijn geïnformeerd (zie bijlage 6).

Figuur 2.5

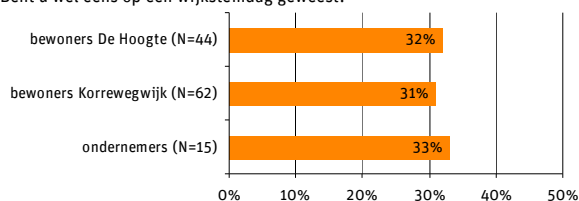
Vindt u dat de gemeente de bewoners voldoende heeft betrokken bij de projecten?

Ongeveer een derde van de bewoners van beide wijken en de ondernemers is wel eens op een wijkstemdag geweest.

Figuur 2.6

Bent u wel eens op een wijkstemdag geweest?

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Beoordeling

Op basis van de straatinterviews is beoordeeld of bewoners/ondernemers het eens of oneens zijn met de norm: 'In het krachtwijkenbeleid wordt voldoende aandacht besteed aan samenwerking en burgerparticipatie'. Omdat samenwerking lastig te beoordelen is, hebben we beperkt tot burgerparticipatie.

Weliswaar was de directe betrokkenheid van bewoners bij de planvorming beperkt en heeft het niet geleid tot een heel nieuwe groep participanten, De meeste bewoners zijn wel van mening dat de gemeente hen voldoende betrokken heeft. Een flink deel is bovendien wel eens op een wijkstemdag geweest. Het eindoordeel is derhalve neutraal.

Tabel 2.5

Beoordeling norm 'In het krachtwijkenbeleid wordt voldoende aandacht besteed aan burgerparticipatie' op basis van straatinterviews bewoners en ondernemers

norm <i>Burgerparticipatie</i>	beoordeling
eindoordeel	±

2.3 Informeren gemeenteraad

2.3.1 Norm en criteria

Norm: de raad is voldoende betrokken bij de vaststelling van het beleid en daarover goed geïnformeerd

Criteria: tijdigheid, juiste momenten, geleidelijkheid, volledigheid

2.3.2 Dossierstudie

Het informeren van de gemeenteraad lijkt is vooral een taak van de het gemeentebestuur en meer indirect de ambtelijke organisatie. Tegelijkertijd is er naast deze 'informatieplicht' natuurlijk sprake van een meer of minder actieve ('signalerende) houding vanuit de raad zelf. Beide elementen komen hier aan bod. Voordat de normcriteria aan bod komen volgt eerst een chronologisch overzicht van informatie geven (bestuur) en informatievragen (raad).

- Vlak voor de raad van september 2007 zijn de wijkactieplannen aan de raadsleden toegestuurd en in de raadsvergadering van september 2007 kort besproken, maar niet inhoudelijk door de raadsleden. De wethouder heeft een toelichting gegeven op de stand van zaken van het financieren van de wijkplannen. Op 10 oktober 2007 wordt er meegedeeld dat er 48 miljoen euro voor de Groninger krachtwijken beschikbaar is. De raad wordt een nadere uitwerking van de ambities in het vooruitzicht gesteld ("op redelijke termijn"). De wijkactieplannen zijn voorzover bekend niet formeel door de raad vastgesteld. In de gemeentebegroting 2008 worden de krachtwijken een paar keer genoemd maar niet nog niet uitvoerig of intergaal behandeld.
- In de raadscommissie Ruimte & Wonen (R&W) van november deelt de wethouder mee dat de charters op 10 december worden ondertekend en dat hij daarvoor graag met de raadscommissie een bespreking hierover wil. Als mogelijkheid wordt 4 december geopperd. In de raadscommissie van 4 december stelt de wethouder informatie over de uitvoering van de afspraken Vogelaarwijken

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

in het vooruitzicht, zo spoedig mogelijk. In een brief van 7 december wordt de raad vervolgens geïnformeerd over de procesgang.

- Op 28 maart 2008 wordt de raad opnieuw geïnformeerd over de voortgang van het proces. Het accent ligt op de afstemming met het Rijk en op de financiering van het beleid. Tegelijkertijd wordt ook het jaarprogramma 2008 aangeboden.
- Het jaarprogramma 2008 wordt besproken in de commissievergadering R&W van 9 april. De discussie over de inhoud van het programma is beperkt. Het gaat met name om het ontbreken van financiële dekking. De wethouder wordt gevraagd het charter met de minister niet te tekenen als de dekking niet verbeterd.
- In de jaarrekening 2007 wordt kort aangestipt welke inspanningen er zijn gepleegd in 2007 voor het opstellen van de wijkactieplannen.
- Op 10 juli 2008 wordt de raad geïnformeerd over de Evaluatie Ketenprotocol Multiprobleemgezinnen.
- In het najaar van 2008 wordt de raad geïnformeerd over het programmavoorstel 'Hoogvliegers in de wijk'. In de gemeentebegroting 2009 komen de krachtwijken vaker aan bod dan in de voorafgaande begroting maar niet structureel of integraal.
- In december 2008 wordt het jaarplan 2009 (inmiddels onder de vlag "Mooi blijven wonen") aangeboden en besproken in de raadscommissie. De commissie lijkt over het algemeen tevreden te zijn. Er wordt o.a. aandacht gevraagd voor het proces en de regierol. Het jaarplan gaat als conformstuk naar de raad.
- In de raadscommissie R&W van 11 februari 2009 wordt er door de VVD-fractie gevraagd om een update van de Vogelwijken. De wethouder wijst op het jaarplan 2009 en zegt toe de raad voor 1 juli te informeren over de stand van zaken. De VVD-fractie geeft aan dat het haar vooral gaat om de evaluatie van 2008 zoals die ook is toegezegd in het jaarplan 2009. De fractie neemt echter genoegen met een korte update. De wethouder zegt toe dit mee te nemen in het overleg met de corporaties over het Nieuw Lokaal Akkoord.
- In de collegevergadering van 31 maart 2009 heeft het college de uitvoeringsnotitie MPG krachtwijken vastgesteld en tevens opdracht gegeven tot het starten van de pilot MPG krachtwijken
- In de gemeenterekening over 2008 komen de krachtwijken niet integraal aan bod.
- Op 6 juli 2009 worden er door Groenlinks en de Christenunie (kritische) vragen gesteld over de bewonersparticipatie mede in relatie tot de regierol van de gemeente op de verschillende projecten in de krachtwijken. Het college antwoordt in september. De problemen worden herkend

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

en er zijn al (wat langer) structuur en procesmaatregelen genomen om deze op te lossen. De raad wordt een voortgangsrapportage 2009 is het vooruitzicht gesteld.

- De raad ontvangt op 8 oktober 2009 een voortgangsrapportage krachtwijken 2009 met een beschrijving van de outputresultaten van de projecten. Op 23 november ontvangt de raad het jaarplan krachtwijken voor 2010 (met daarin ook een terugblik op 2009 en aandacht voor de eerder gesignaleerde kritiekpunten). Beide stukken worden besproken in de commissievergadering R&W van 9 december 2009. In die vergadering is er naast waardering voor de plannen ook zorg over de bureaucratie en organisatie, het grote aantal projecten en opnieuw de bewonersparticipatie (mede n.a.v. een petitie ingebracht door een inspreker).
- In de gemeente begroting 2010 komen de krachtwijken wel aan bod maar binnen de bestaande programma's en niet integraal.
- In het collegeprogramma 2010-2014 wordt aangekondigd dat de aanpak uit het NLA en de aanpak in de krachtwijken zal worden geïntegreerd.
- In de gemeenterekening over 2009 wordt een aantal projecten uit het krachtwijkenbeleid genoemd bij de verschillende deelprogramma's. Opvallend is dat de inmiddels beschikbare update van de leefbaarheids- en veiligheidscijfers over 2008 wel is verspreid over de gemeenterekening worden genoemd maar niet direct in relatie worden gebracht met de voortgang van de outcome doelstellingen van het krachtwijkenbeleid.
- In de gemeentebegroting over 2011 komt het krachtwijkenbeleid in de vorm van deelprojecten verspreid aan bod binnen de programma's.
- In december 2010 wordt een 'Zelfbeschouwing gemeente en corporaties Groningen' opgesteld als onderdeel van het protocol van de voorbereiding van de visitatiecommissie Deetman. Het is niet duidelijk of dit een openbaar stuk is.
- Op 10 januari 2011 ontvangt de raad een open brief 'Zo gaat dat hier in Groningen' van een medewerker van Take 5 over onvolkomenheden in de organisatie, uitvoering en het proces rondom de verlenging van het pilot project MPG Krachtwijken. Op 31 januari geeft het college de raad een tussenrapportage van het pilot project. Op 17 februari volgt een voorstel voor de doorstart. Dit voorstel wordt besproken in raadscommissie Onderwijs & Welzijn van 9 maart 2011 en als conform voorstel geagendeerd voor de raad van 30 maart.
- Op 18 februari 2011 ontvangt de raad het (afgeslankte) jaarprogramma krachtwijken 2011. Hierbij wordt aangegeven dat het aantal projecten wordt beperkt, dat er meer focus zal komen en dat Mooi Blijven Wonen en het Nieuw Lokaal Akkoord (weer) in elkaar zullen worden geschoven.
- Op 1 maart 2011 ontvangt de raad het Nieuw Lokaal akkoord 2.0 en de wijkperspectieven.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

- Medio mei 2011 worden de (outcome) resultaten van de enquête Leefbaarheid en Veiligheid 2010 openbaar.

Tijdigheid

De informatievoorziening richting de raad (en daarvoor de commissies) voldoet niet volledig aan dit criterium. Er zijn weliswaar geen aanwijzingen dat de raad te laat wordt geïnformeerd maar af en toe wordt ze wel wat 'voor het blok gezet'. Dat speelt met name in het begin wanneer er weinig of geen tijd is voor een doorwrochte discussie tussen college en raad over hetgeen met het Rijk wordt afgesproken. Het gaat in de correspondentie (zie het overzicht hierboven) vooral over de financiering en over participatie en veel minder over (effectiviteit van) de inhoud van het beleid. Veel wordt ook in de commissies besproken en als conform stuk aan de raad aangeboden. De raad maakt zeker in de beginfase geen probleem van de tijdigheid. Zij lijkt er vertrouwen in te hebben dat het college de juiste weg bewandelt. Tijdens de hectische beginperiode (2007-2008) van het krachtwijkenbeleid en ook het einde (eind 2010) als duidelijk wordt dat de financiering onder druk komt te staan de informatievoorziening wat aan de late kant. In beide gevallen is de uitvoering van een deel van de projecten al een eind op weg op het moment dat de plannen aan de raad worden aangeboden.

Juiste momenten

Dit criterium is deels moeilijk te beoordelen omdat het natuurlijk ook subjectief is wat de juiste momenten zijn in dit dossier. Als er vragen zijn uit de raad wordt daar doorgaans goed, ofschoon soms wel met enige vertraging op gereageerd zoals blijkt uit het chronologisch overzicht. Zo komt er in oktober een tussenrapportage van de resultaten in 2009 beschikbaar waar de raad voor de zomer om had gevraagd. Een vraag die kan worden gesteld is of het college bij de beschikbaarheid van de data van de leefbaarheidsenquête 2008 niet had moeten aangeven dat de doelstellingen voor 2010 mogelijk niet gehaald zouden kunnen worden c.q. zouden moeten worden bijgesteld.

Geleidelijkheid

Op de geleidelijkheid van de informatievoorziening valt wel iets af te dingen. Ofschoon er wel sprake is van continuïteit zijn er soms lange periodes (zie het chronologisch overzicht hierboven – bijvoorbeeld in 2010) waarin het relatief stil is in het debat tussen bestuur en raad als het gaat om de voortgang en (met name de) resultaten van het krachtwijkenbeleid.

Volledigheid

De informatievoorziening is niet volledig en ook niet systematisch. Er ontbreekt een vast format zeker als het gaat om het terugkoppelen van de al dan niet behaalde resultaten. De raad vraagt daar ook niet echt naar. Pas bij 'incidenten' zoals rondom de gemeentelijke regie op de projecten, de burgerparticipatie of bijvoorbeeld meer specifieke bij de doorstart van de pilot multiprobleem gezinnen is er over en weer een opleving van het informatieverkeer. Raad en bestuur zijn beide ook niet ontevreden over de mate van volledigheid. Er is voldoende informatie-uitwisseling om op hoofdlijnen te sturen (raad) en om signalen vanuit de stad mee te nemen (bestuur). De vraag die gesteld kan worden is of de raad in zijn algemeenheid goed zicht heeft gehad op de inhoud van de projecten en (hun relatie met) de doelstellingen van het krachtwijkenbeleid.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

Beoordeling

Bij de vier criteria is het oordeel neutraal omdat de norm deels wel en deels niet wordt behaald. Het ontbreken van een debat over de inhoud van het beleid is zwaarwegend. Daar staat tegenover dat raad en bestuur zelf niet ontevreden zijn over de informatie-uitwisseling die heeft plaatsgevonden. Het eindoordeel is derhalve ook neutraal.

Tabel 2.6

Beoordeling norm 'De raad is voldoende betrokken bij de vaststelling van het beleid en daarover goed geïnformeerd' op basis van dossieronderzoek

criteria <i>Informeren gemeenteraad</i>	beoordeling
tijdigheid	±
juiste momenten	±
geleidelijkheid	±
volledigheid	±
norm <i>Informeren gemeenteraad</i>	beoordeling
eindoordeel	±

2.3.3 Diepte-interviews professionals

Voor een aantal van de gesprekspartners is deze norm lastig te beantwoorden. Dat geldt met name voor externe betrokkenen. Veelal wordt de gemeenteraad op een hoop (politiek) gegooid met wethouders. Gesprekspartners van gemeente en woningcorporaties hebben hier beter zicht op. De meeste van hen geven aan dat de rol van de raad beperkt is geweest en de interesse beperkt. Dit speelde niet zozeer in het begin van de krachtwijken (hoewel een gesprekspartner aangeeft dat besluitvorming over wijkkactieplannen vooral procedureel en niet inhoudelijk was) maar verderop zijn ze niet 'dichtbij gebleven'. Andersom wordt erkend dat er gaandeweg een soort vanzelfsprekendheid in de rapportages richting gemeenteraad ontstond. Er wordt gesteld dat de gemeenteraad pas interesse toont voor een onderwerp als er problemen of politieke tegenstellingen zijn.

Sommige raadsleden hebben wel betrokkenheid getoond door bijvoorbeeld het technisch voorzitterschap te voeren bij bewonersbijeenkomsten, maar hierover wordt gezegd dat dit lastig was als er spanningen ontstonden (i.v.m. dubbele petten) en dat ze inhoudelijk weinig bijdrage konden leveren. Raadsleden zelf geven aan dat ze alleen aan de bel trekken wanneer dat echt nodig is.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'De raad is voldoende betrokken bij de vaststelling van het beleid en daarover goed geïnformeerd'. In onderstaande beoordeling betreft het uitsluitend de betrokkenheid van de raad en niet het informeren ervan. Zoals gezegd kan de betrokkenheid niet door iedereen worden beoordeeld. Het gaat om de helft (6x) van de professionals. Van degene die dat wel konden, was niemand positief over de betrokkenheid van de raad. Vier professionals waren noch positief noch negatief – bijvoorbeeld omdat in het begin wel betrokkenheid is getoond, maar dat verderop minder wordt - en twee waren negatief.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

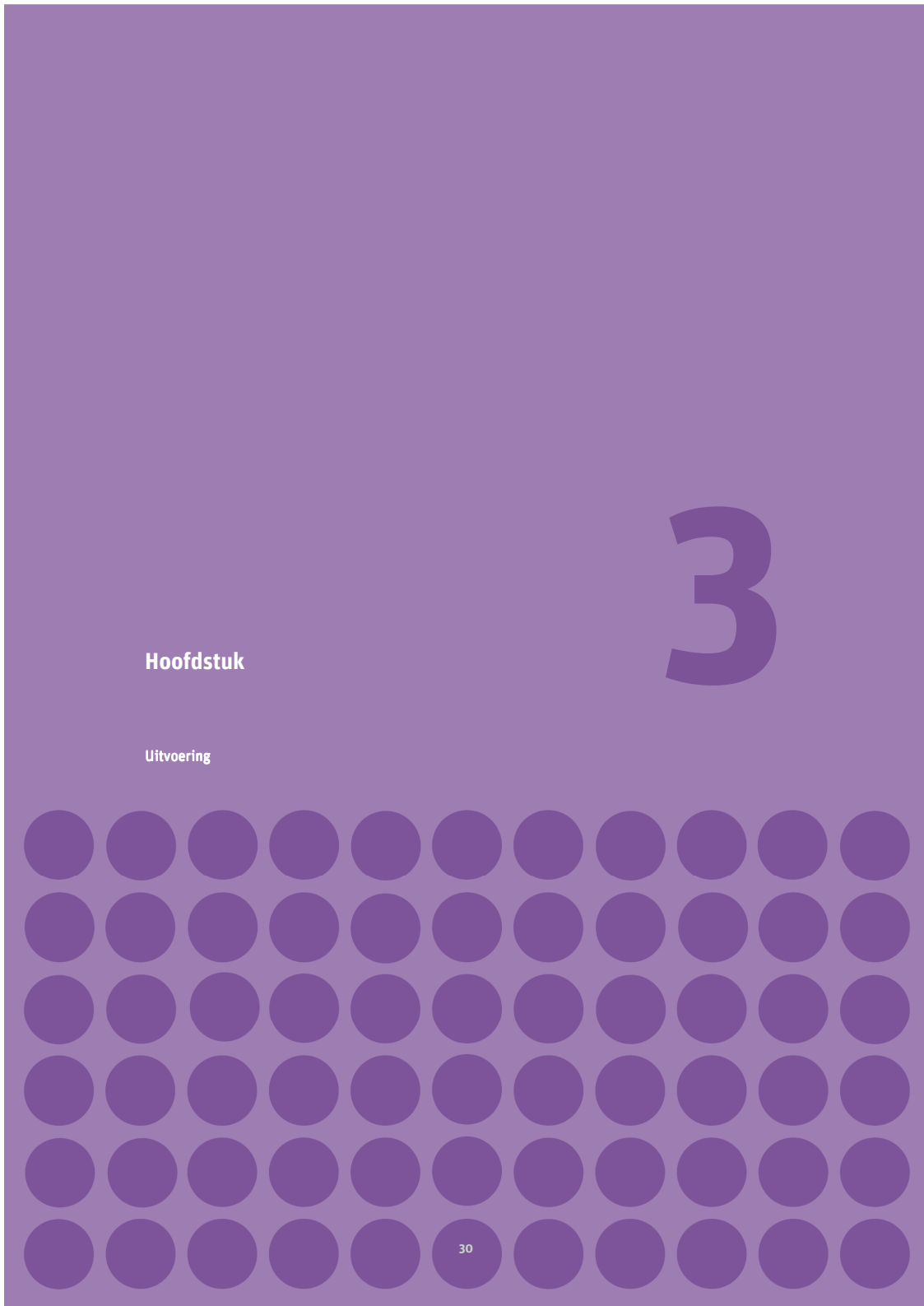
Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Beleid

De meeste professionals zijn het noch eens noch oneens met deze norm. Het eindoordeel is daarmee neutraal.

Tabel 2.7

Beoordeling norm 'De raad is voldoende betrokken bij de vaststelling van het beleid en daarover goed geïnformeerd' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm <i>Betrokkenheid raad</i>	aantal
+	0
±	4
-	2
niet bekend	6
eindoordeel	±

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

3. Uitvoering

3.1 Uitvoering conform planning

3.1.1 Norm en criteria

Norm: De uitvoering geschiedt conform planning – bij afwijkingen wordt dit beargumenteerd

Criteria: uitvoering op schema, mate van volledigheid, aanwezigheid argumentatie om uit te stellen/te faseren/te stoppen

3.1.2 Dossierstudie

Uitvoering op schema

Het krachtwijkenbeleid komt door met name financiële (initiële hapering toestroom gelden) maar deels ook organisatorische redenen (in korte tijd moet er relatief veel middelen worden weggezet) minder snel op gang dan aan de voorkant (in de wijkactieplannen) werd gedacht. Voor een aantal projecten maakt dat niet zo heel veel uit omdat die al zijn gestart (bijvoorbeeld renovatie van woningen) of wel op andere financiering (bijvoorbeeld groen in de wijk met gelden uit het ministerie van Landbouw en Visserij) kunnen rekenen. Het gros van de nieuwe projecten komt in de loop van 2009 of 2010 goed op stoom. Dan volgt zoals eerder signaleerd ook een periode van afstemmingsproblemen. Achteraf bezien lijken de uitvoeringsplannen gezien het grote aantal parallelle projecten in het begin te optimistisch te zijn (zeker als blijkt dat de financiering hapert en het stuwmeer volloopt). Na de genoemde periode is er meer regie en wordt het aantal projecten ook minder. Overigens zijn er geen aanwijzingen dat er bijstelling van de doelstelling van het krachtwijkenbeleid plaatsvindt, terwijl dat wel nodig is.

Mate van volledigheid

Er is zeker in de beginperiode van het Groninger krachtwijken beleid geen echt goed totaaloverzicht beschikbaar over de stand van zaken van de verschillende deelprojecten. Na verloop van tijd wordt dit wel beter (jaarplan 2009) en is er sprake van een interne projectenadministratie waarin de voortgang wordt gemonitord. Die projectenadministratie is niet in dit onderzoek betrokken. Er is voor dit onderzoek op basis van de jaarplannen wel een overzicht gemaakt van het aantal projecten dat in een jaar loopt (bewonersinitiatieven niet meegeteld). Dat zijn er in het wijkactieplan 16. In het jaarplan 2008 staan 21 projecten. In het jaarplan 2009 32 en in het jaarplan 2010 42. In het jaarplan 2011 ten slotte weer 32 waarvan een deel dat jaar wordt afgerond. Van het gros van de projecten is door de tijd te volgen in welke fase ze zich bevinden (voorbereiding, uitvoering etc.). Sommige projecten (bijvoorbeeld Zina, buurtbemiddeling) 'verdwijnen', mogelijk omdat ze zijn afgerond maar eventuele andersoortige argumentatie is niet in de stukken terug te vinden (zie volgend criterium).

Aanwezigheid argumentatie om uit te stellen/te faseren/te stoppen

Uit het dossier blijkt uit de jaarplannen 2008, 2009, 2010 en 2011 en de voortgangsrapportage 2009 direct of indirect dat een aantal projecten wordt uitgesteld, wordt gefaseerd of gestopt. In het jaarplan 2008 wordt met het oog op de haperende financiering en de benodigde voorbereidingstijd beargumenteerd welke projecten wel starten (bijvoorbeeld rondom het thema werk) en welke nog niet

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

(bijvoorbeeld rondom het thema multiprobleemgezinnen). In het jaarplan 2009 staan naast de bestaande projecten en de bewonersinitiatieven ook veel nieuwe projecten. Er wordt per project een stand van zaken gegeven. In de voortgangsrapportage 2009 ligt de focus vooral op hetgeen is gelukt of nog gaat lukken en niet op hetgeen minder is gelukt. In het jaarplan 2010 staan opnieuw nieuwe projecten, Er zijn ook projecten verdwenen in vergelijking tot 2009. Dit wordt niet beargumenteerd. In het jaarplan 2011 is het aantal projecten duidelijk minder en komen er ook geen nieuwe projecten bij. De algemene argumentatie ligt met name in de beperking van de financiële middelen. Gestopte projecten worden niet genoemd Er wordt bij een aantal projecten aangegeven dat wordt afgemaakt waar mee begonnen is. Begin 2011 wordt wel uitvoerig stil gestaan bij de vertragingen binnen de pilot multiprobleemgezinnen.

Beoordeling

Bij de vier criteria is het oordeel neutraal omdat de norm deels wel en deels niet wordt behaald. Het eindoordeel is derhalve ook neutraal.

Tabel 3.1

Beoordeling norm 'De uitvoering geschiedt conform planning – bij afwijkingen wordt dit beargumenteerd' op basis van dossieronderzoek

criteria <i>Uitvoering conform planning</i>	beoordeling
uitvoering op schema	±
mate van volledigheid	±
aanwezigheid argumentatie om uit te stellen/te faseren/te stoppen	±
norm <i>Uitvoering conform planning</i>	beoordeling
eindoordeel	±

3.1.3 Diepte-interviews professionals

Het algemene beeld dat uit de interviews naar voren komt over de planning is dat de meeste projecten uit de wijkactieplannen zijn uitgevoerd of in uitvoering zijn. Bij enkele projecten was wel sprake van uitstel, afstel of bijstelling, bijvoorbeeld Familielieren (niet uitgevoerd), Alphacollege, Borgplein en Floresplein. De bij ons bekende uitgestelde projecten betreft voornamelijk bouwprojecten. Door een gesprekspartner wordt gezegd dat dat inherent is aan dit soort projecten, bijvoorbeeld door vele betrokken partijen en eventuele bestemmingsplanprocedures. Een andere genoemde vertragende factor is problemen rondom financiering.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'De uitvoering geschiedt conform planning'. De toevoeging aan de norm 'bij afwijkingen wordt dit beargumenteerd' kon niet met de diepte-interviews boven tafel worden gekregen.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

De helft van de professionals (6x) kan deze norm niet beoordelen. Voor een deel van deze groep heeft dat er mee te maken dat het gesprek met hen heeft plaatsgevonden voor het opstellen van het normenkader in het algemeen en deze norm in het bijzonder.

De meeste professionals zijn het eens met deze norm. Het eindoordeel is daarmee positief.

Tabel 3.2

Beoordeling norm 'De uitvoering geschiedt conform planning – bij afwijkingen wordt dit beargumenteerd' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm <i>Uitvoering conform planning</i>	aantal
+	4
±	2
-	0
niet bekend	6
eindoordeel	+

3.2 Regie op de uitvoering

3.2.1 Norm en criteria

Norm: de gemeente Groningen heeft goede regie op de uitvoering en de uitvoering verloopt in goede harmonie

Criteria: de regierol is organisatorisch goed belegd, de regierol is niet omstreden, tevredenheid over de invulling die de gemeente aan de regierol geeft, voldoende zicht, voldoende grip, projectadministratie, mogelijkheden om bij te sturen, positief oordeel over de samenwerking met de gemeente, conflicten worden opgelost.

3.2.2 Dossierstudie

De regierol is organisatorisch goed belegd

De regierol van de krachtwijknaankpak ligt bij de dienst OCSW. De bestaande stadsdeelcoördinatie ligt bij de dienst ROEZ. Die stapeling leidt tot afstemmingsproblemen (zie interviews hierna). In de Zelfbeschouwing van de gemeente en de corporaties die is opgesteld als input voor de visitatie van het Rijk wordt dit als een belangrijke leerervaring genoemd. De regierol had beter kunnen worden belegd.

De regierol is niet omstreden

Dat de gemeente de regierol heeft (zie voor de invulling hierna), wordt niet omstreden behoudens zijdelings in de open brief van begin 2011 over het verloop van de pilot MPG (pagina 16: 'Men (GGD en OCSW) is, naar mijn mening, in alle opzichten volledig in gebreke gebleven'). De norm wordt als voldoende beoordeeld.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

Afstemming over budgetten.

Op verzoek van de rekenkamercommissie is bekeken hoe de afstemming over de inzet van budgetten is georganiseerd en heeft plaatsgevonden. De financiële afdeling van de dienst OCSW heeft vanaf het begin tot 1 januari 2011 het penvoerderschap (en de administratie) over de krachtwijkbudgetten (ook die van de corporaties). De projectleider krachtwijken stelt voor elke jaarschijf samen met kerngroep een verdeling voor van de middelen over de verschillende projecten, waarbij tevens wordt beschreven wat gemeente en corporatie zelfstandig bijdragen. Deze verdeling wordt afgezegend in het bestuurlijk overleg 'Mooi blijven wonen' waarin de wethouder en corporatiedirecteuren zitten. Vervolgens wordt het voorstel in het jaarprogramma krachtwijken aan de raad aangeboden. OCSW houdt gedurende het jaar de (verplichtingen- en betalings) administratie bij en levert aan het eind van het jaar een financieel overzicht.

Tevredenheid over de invulling die de gemeente aan de regierol geeft

De tevredenheid over de regierol wisselt door de tijd. In de periode van het Nieuw Lokaal Akkoord en het opstellen van de wijkactieplannen is er geen wanklank aangetroffen.

Als de uitvoering op stoom komt schiet de regierol op een aantal punten tekort en komt er kritiek: het gaat over participatie (o.a. welke ruimte hebben bewoners nu buiten de wijkstemdagen (zie vragen van GroenLinks en Christenunie op 6 juli 2009), over het overzicht op de vele parallelle projecten en de afstemming tussen die projecten en de vele uitvoerende distanties. De gemeente is daar al eerder open over. Zo vermeldt de aanbestedingsbrief van het jaarprogramma 2009 op pagina 2: 'Er is ook een wereld te winnen als het gaat om het verbeteren van de organisatie en de regie'. En onlangs in de aanbestedingsnota van het jaarprogramma 2011: 'Tegelijkertijd trekken we een aantal lessen uit de afgelopen periode' 'We zullen Mooi blijven Wonen en Nieuw Lokaal Akkoord in elkaar schuiven, in plaats van de ene aanpak op de andere schuiven.

Na 2009 zijn er, op discussie over de doorstart van de pilot Multiprobleemgezinnen na, geen indicaties van ontevredenheid. Volgens de geïnterviewde raadsleden neemt de gemeente de signalen uit de wijken ten harte en neemt het aantal 'klachten' dat bij hen binnenkomt ook duidelijk af.

Voldoende zicht

De beoordeling van deze norm loopt parallel aan de bespreking van de norm hier direct voor. Na een positieve start is er een zekere periode waarin de gemeente niet voldoende zicht heeft op hetgeen er binnen alle projecten gebeurt. Daarna zijn er geen indicaties dat er onvoldoende zicht is.

Voldoende grip

Ook de beoordeling van deze norm loopt parallel aan de bespreking van de norm hier voor. Na een positieve start is er een zekere periode waarin de gemeente niet voldoende grip heeft op hetgeen er binnen alle projecten gebeurt. Daarna zijn er geen indicaties dat er onvoldoende grip is.

Projectadministratie

Zoals hiervoor al beschreven is de projectadministratie (pas) gedurende het traject ingevuld en verbeterd. Dit komt tot uitdrukking in het jaarplan 2009 (waar voor het eerst over een

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

rapportagesysteem wordt gesproken). In het jaarplan 2009 wordt de voortgang van de projecten systematisch besproken. Niet alleen aan de hand van de fasering en de bron maar ook aan de hand van de vragen: wat willen we bereiken, hoe staan we ervoor en wat gaat het kosten.

Mogelijkheden om bij te sturen

Zoals eerder beschreven heeft de gemeente op een aantal momenten en na verloop van tijd bijgestuurd. Met de kennis van nu kan de vraag worden gesteld of er in de aanloopfase niet meer tijd voor bijsturing had moeten worden gereserveerd. De norm wordt daarom neutraal beoordeeld.

Positief oordeel over de samenwerking met de gemeente

In de bestudeerde stukken zijn geen indicaties gevonden dat er negatieve oordelen over de samenwerking met de gemeente zijn. De eerder genoemde open brief van begin 2011 over het verloop van de doorstart pilot Multiprobleemgezinnen vormt een uitzondering op die indruk. Een positief oordeel kan niet worden aangetoond maar ook niet worden ontkracht. De norm wordt daarom niet beoordeeld.

Conflicten worden opgelost

De openbare stukken bevatten te weinig informatie in deze om een oordeel bij dit criterium te kunnen geven.

Beoordeling

Bij vijf van de negen criteria is het oordeel neutraal. Bij een negatief, bij een positief en bij twee criteria is geen oordeel gegeven. Het eindoordeel is neutraal.

Tabel 3.3

Beoordeling norm 'De gemeente Groningen heeft goede regie op de uitvoering en de uitvoering verloopt in goede harmonie' op basis van dossieronderzoek

criteria <i>Regie op de uitvoering</i>	beoordeling
de regierol is organisatorisch goed belegd	-
de regierol is niet overstreden	+
tevredenheid over de invulling die de gemeente aan de regierol geeft	±
voldoende zicht	±
voldoende grip	±
projectadministratie	±
mogelijkheden om bij te sturen	±
positief oordeel over de samenwerking met de gemeente	?
conflicten worden opgelost	?
norm <i>Regie op de uitvoering</i>	beoordeling
eindoordeel	±

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

3.2.3 Diepte-interviews professionals

Deze norm zorgde voor de meeste gesprekstof in de interviews. Opvallend was dat – anders dan bij de andere normen – iedereen hierover wel een mening had. Vrijwel alle geïnterviewde professionals zijn kritisch over de regievoering door de gemeente. Kritiekpunten die uit de interviews naar boven komen zijn:

- veel wisselingen van overall projectleider (in 3 jaar tijd, 5 verschillende projectleiders), dit kwam de continuïteit niet ten goede;
- maar ook veel verloop van professionals op uitvoerend niveau in de projecten;
- het gevoel bij projectleiders van het ontbreken van een vast overall aanspreekpunt met totaaloverzicht over alles wat er in de wijk gebeurt. Bijvoorbeeld: dat men er geen direct contact mogelijk was met de overall projectleider en de grootschaligheid van bijeenkomsten in het kader van de krachtwijken;
- doordat dienst ROEZ en OCSW niet op een lijn zaten, was er niet het gevoel van een gemeente. Dit had er mee te maken dat de regie voor de wijkenaanpak in Groningen traditioneel bij stadsdeelcoördinatie van ROEZ ligt en dat de regie voor de krachtwijkenaanpak en het beheer over de budgetten bij OCSW kwam te liggen vanwege het extra accent op de sociale projecten binnen de krachtwijkenaanpak;
- in het algemeen de indeling in hokjes bij de gemeente Groningen, waardoor integrale aanpak van projecten niet automatisch is;
- door opstapeling van inzet in de krachtwijken zetten sommige beleidsmedewerkers van gemeentelijke diensten de hakken in het zand omdat zij bezig zijn met het aanpakken van wijkproblemen op stedelijk niveau;
- gebrek aan ondersteuning/sturing van overall projectleider, met name daar waar het gaat om samenhang met andere projecten;
- gebrek aan interesse in behaalde resultaten;
- het ontbreken van een vaste format en frequentie van verantwoording. Over verantwoordingstukken die wel zijn opgestuurd kwamen geen kritische inhoudelijke vragen. Een andere professional geeft aan dat er vanaf 2009 (wel) een verantwoordingsformat lag.

Als gevolgen van het ontbreken van overkoepelende regie worden genoemd:

- het ontbreken van totaaloverzicht in de kerngroep op de projecten. Daardoor ontbrak de juiste focus op projecten binnen de verschillende thema's;
- het ontbreken van overzicht op de professionals die in de wijk actief waren;
- het ontbreken van overzicht op de belasting van bewoners. Zowel ten aanzien van het betrekken bij concrete planvorming en uitvoering als overkoepelende onderzoeken;
- het ontbreken van voldoende samenhang tussen verschillende projecten ook al omdat dit in de basis (beleidskader) afwezig was. "Niet zozeer de behoefte van bewoners stond centraal, maar meer het neerzetten van een eigen product." Overigens betekent dit niet dat de samenhang tussen projecten totaal afwezig was. De geïnterviewde projectleiders van afzonderlijke projecten zijn zonder uitzondering bekend in Groningen en hebben daardoor zicht op bestaande wijknetwerken.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

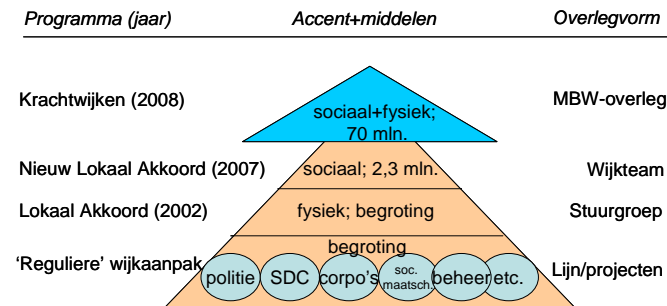

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

Er wordt daarbij wel gewezen op een aantal verzachtende factoren:

- door de tijdsdruk in de beginfase ontbrak een gedegen onderlegger;
- na verloop van tijd is de focus, samenhang en de regie verbeterd. Bijvoorbeeld door toevoeging van doelenbomen aan de 5 thema's in jaarplannen. Als redenen worden genoemd: een andere projectleider, dat de kerngroep meer grip kreeg en betere samenwerking tussen gemeentelijke diensten;
- door het bestaan van bestaande samenwerking bij wijkenaanpak (m.n. gemeentewoningcorporaties) was er met name bij 'fysieke' projecten al een structuur waarop kon worden voortgebouwd. Bij 'sociale' projecten waren deze bestaande structuren er niet;
- het krachtwijkenbeleid had als nevensdoelstelling dat geëxperimenteerd wordt met nieuwe maatregelen en nieuwe samenwerkingsverbanden. De losse regie bood hiervoor volgens een gesprekspartner de benodigde experimenteeruimte doordat er geen afrekencultuur was;
- er was ondanks de problemen in de aansturing volgens meerdere gesprekspartner wel sprake van goede harmonie tussen betrokken professionals. De wil tot samenwerken en het verder helpen van de wijk was aanwezig.

Door een van de gesprekspartners is schematisch weergegeven wat de impact was van het krachtwijkenbeleid bovenop de lopende initiatieven in de wijken. Dit schema is hieronder weergegeven. Met het krachtwijkenbeleid werd symbolisch een piramide bovenop een bestaande piramide gebouwd.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'De gemeente Groningen heeft goede regie op de uitvoering en de uitvoering verloopt in goede harmonie'. Slechts een professional was van mening dat de losse regie een goede vorm van aansturing was omdat dit de gewenste experimenteeruimte gaf. Maar de kanttekening die we erbij moeten plaatsen is dat dit geen bewuste keuze bij aanvang van de Groningse krachtwijkenaanpak lijkt te zijn geweest. Een deel van de professionals (4x) was ronduit negatief over de regie.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

De meeste professionals waren het eens noch oneens, maar waren in alle gevallen op kritisch over de regie, bijvoorbeeld doordat deze in het begin afwezig was.

De meeste professionals zijn het eens noch oneens met deze norm. Echter, zij zijn allen wel kritisch hierover. Bovendien is geen enkele professionals positief en zijn meerdere professionals ronduit negatief. Het eindoordeel is daarmee negatief.

Tabel 3.4

Beoordeling norm 'De gemeente Groningen heeft goede regie op de uitvoering en de uitvoering verloopt in goede harmonie' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm <i>Regie op uitvoering</i>	aantal
+	1
±	7
-	4
niet bekend	0
eindoordeel	-

3.2.4 Straatinterviews bewoners en ondernemers

Op de vraag of de gemeente de regie over de projecten voor de wijk goed heeft uitgevoerd, weet een relatief grote groep geen antwoord. Bewoners van De Hoogte weten het vaakst geen antwoord op deze vraag, 47 procent geeft dit aan. Van de bewoners in deze wijk die wel een antwoord weten op de vraag, geeft de grootste groep (38 procent) aan dat de gemeente de regie goed heeft uitgevoerd. Dit geldt ook voor de bewoners van de Korrewegwijk. In deze wijk geeft 46 procent van de bewoners aan dat de gemeente de regie over de projecten goed heeft uitgevoerd. Maar van de ondernemers geeft het grootste deel aan het oneens te zijn met de stelling dat de gemeente de regie over de projecten voor de wijk goed heeft uitgevoerd. Volgens de respondenten die hebben aangegeven dat de gemeente de regie over de projecten voor de wijk niet goed heeft uitgevoerd komt dit omdat de gemeente niet voldoende heeft geluisterd naar de bewoners.

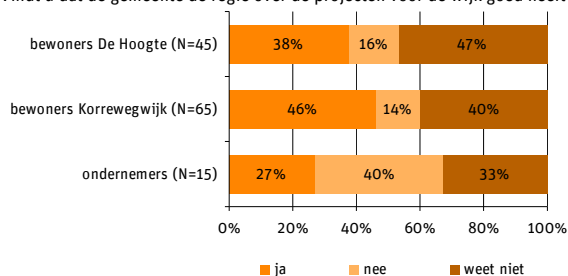
Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

Figuur 3.1

Vindt u dat de gemeente de regie over de projecten voor de wijk goed heeft uitgevoerd?

Beoordeling

Op basis van de straatinterviews is beoordeeld of bewoners/ondernemers het eens of oneens zijn met de norm: 'De gemeente Groningen heeft goede regie op de uitvoering en de uitvoering verloopt in goede harmonie. Omdat harmonie van buiten lastig te beoordelen is, hebben we het beperkt tot regie. Ook de regie blijkt lastig te beoordelen voor - met name - bewoners. Uit de gegeven antwoorden bij de open vraag blijkt dat regie vooral wordt gezien als participatie. Onder bewoners die wel een oordeel hebben gegeven is een meerderheid van mening dat er een goede regie van de gemeente was. Onder ondernemers is het beeld tegenovergesteld.

Er zijn meer bewoners positief dan negatief over de regie van de gemeente Groningen. Echter, regie wordt vooral gezien als participatie waardoor het erop lijkt dat in ieder geval onder een deel van de bewoners begripsverwarring is. Onder ondernemers zijn er meer negatief dan positief. Het eindoordeel is derhalve neutraal.

Tabel 3.5

Beoordeling norm 'De gemeente Groningen heeft goede regie op de uitvoering en de uitvoering verloopt in goede harmonie' op basis van straatinterviews bewoners en ondernemers

norm <i>Regie op de uitvoering</i>	beoordeling
eindoordeel	±

3.3 Aandacht voor andere wijken

3.3.1 Norm en criteria

Norm: de uitvoering gaat niet ten koste van de inzet in andere wijken.

Criteria: budgetstromen financieel en fte.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

3.3.2 Dossierstudie

Budgetstromen financieel en fte

Omdat het programma krachtwijken niet afzonderlijk in de begrotingen en jaarrekeningen van de gemeente Groningen wordt weergegeven, is er ten behoeve van het onderzoek een overzicht gemaakt door de controller en hoofd financiën van de dienst OCSW van de opbouw van de middelen van het Programma Krachtwijken en de resultaatbestemming uit de begrotingen wanneer het geld niet in het bewuste jaar is uitgegeven (zie beide tabellen hieronder).

bronnen	2008	2009	2010	2011	totaal
<i>Rijk</i>					
DU Bewonersinitiatieven	150.000	225.000	225.000	225.000	825.000
DU Wijkactieplannen	760.000	1.120.000	1.120.000	-	3.000.000
Groen en de Wijk			120.000	120.000	240.000
BDU / SIV		35.000			35.000
Inzet rijksmiddelen*	910.000	1.380.000	1.465.000	345.000	4.100.000
<i>Gemeente</i>					
NLA	200.000	200.000	200.000	157.000	757.000
OGGZ-voorziening	150.000				150.000
RO/EZ	pm**	pm	pm	pm	-
Milieudienst	pm	pm	pm	pm	-
Sociale dienst	pm	225.000	244.500	252.500	722.000
Nieuw beleid 2009		150.000			150.000
Ondernemershuis (RO/EZ)					
Schatting inzet gemeente middelen	350.000	575.000	444.500	409.500	1.779.000
totaal***	1.260.000	1.955.000	1.909.500	754.500	5.879.000

* ivm resultaatbestemming wijken deze bedragen af van de jaarlijks begrote bedragen voor Krachtwijken

** p.m. want reguliere inzet in de wijken en daarmee niet te kwantificeren

*** excl. bijdragen Corporaties en derden

begroting	2008	2009	2010	2011	totaal
DU Bewonersinitiatieven	150.000	225.000	225.000	225.000	825.000
DU Wijkactieplannen	760.000	1.120.000	1.120.000	-	3.000.000
Groen en de Wijk			120.000	120.000	240.000
Resultaatbestemming		910.000	300.000	130.000	1.340.000
Begroting / Jaar	910.000	2.255.000	1.765.000	475.000	5.405.000
Resultaatbestemming	910.000	300.000	130.000	-	1.340.000
inzet		1.955.000	1.635.000	475.000	4.065.000

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

In de eerste tabel staat weergegeven dat er vanuit het NLA middelen in 2008, 2009 en 2010 steeds € 200.000 is onttrokken (en in 2011 € 157.000 vanuit het nieuwe NLA). De krachtwijken hebben hiermee een evenredig deel ontvangen uit het totale NLA-budget dat is verdeeld over 14 Groningse wijken. Voor de NLA geldt derhalve dat de inzet van middelen in krachtwijken niet ten koste is gegaan van andere wijken.

In 2008 is € 150.000 onttrokken aan de OGGZ middelen voor het pilotproject Multiprobleemgezinnen. Uit de middelen van de Sociale Dienst zijn in 2009 t/m 2011 middelen ter beschikking gesteld (extra formatie op het Werkplein - locatie Zaagmuldersweg). In 2009 is € 150.000 beschikbaar gesteld voor het Ondernemershuis. Samengevat is er, dus los van de reguliere NLA-inzet, € 872.000 aan bestaande middelen extra naar de krachtwijken gegaan en is er € 150.000 aan bestaande middelen extra voor nieuw beleid naar de krachtwijken gegaan. Dit is samen 17% van de totale beschikbare middelen.

Beoordeling

Voor de uitvoering van het krachtwijkenbeleid zijn middelen elders onttrokken. Aan de norm wordt daarom niet voldaan. Omdat de omvang van de extra middelen op het totaal aan krachtwijkengeld relatief beperkt is, is het oordeel neutraal en niet negatief.

Tabel 3.6

Beoordeling norm 'De uitvoering gaat niet ten koste van de inzet in andere wijken' op basis van dossieronderzoek

criterium <i>Aandacht voor andere wijken</i>	beoordeling
budgetstromen financieel en fte	±
norm <i>Aandacht voor andere wijken</i>	beoordeling
Eindoordeel	±

3.3.3 Diepte-interviews professionals

Voor de meeste professionals waarmee gesproken is, is duidelijk dat het krachtwijkenbeleid een extra inzet van tijd, geld en capaciteit in De Hoogte en Korrewegwijk is geweest. Het zijn echter vooral de projectleiders van de inhoudelijke projecten die hier zo stellig in zijn, bijvoorbeeld omdat er voorheen nooit wat op een bepaald terrein in de wijken is gebeurd (bijvoorbeeld stimuleren ondernemerschap). Professionals die er meer van afstand naar kunnen kijken – omdat ze in de kerngroep zitten of zaten – zijn op dit punt kritischer. Opvallend is dat het daarbij niet over verminderde inzet van de eigen organisatie in andere wijken gaat, maar over andere organisaties. Door sommige gesprekspartners wordt aangegeven dat de aandacht van de woningcorporaties en de politie voor andere wijken is verminderd omdat keuzes moeten worden gemaakt. Dit hoeft niet persé middelen te betekenen, het kan ook zijn dat de beste mensen in de krachtwijken worden ingezet.

En er wordt een specifiek thema genoemd waar speelt dat de krachtwijkenaanpak ten koste is gegaan van andere wijken, te weten werkgelegenheidsprojecten. Hierbij is op cliëntniveau intensievere begeleiding is geweest in de krachtwijken dan elders. Maar omdat feitelijk geen extra werkgelegenheid wordt gecreëerd, betekent het dat een baan wordt ingevuld door een bewoner van de krachtwijken en niet van een andere wijk.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

Een andere kanttekening is de enorme aandacht die er is geweest voor de krachtwijken. Niet alleen van professionals maar ook van de media (heeft ook te maken met de vele communicatie-uitingen bijvoorbeeld reclamespotjes op lokale Tv-zender). Hoewel dit niet direct leidt tot verminderde inzet, wordt gesuggereerd dat dit tot wat scheve gezichten in andere wijken heeft geleid.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'De uitvoering gaat niet ten koste van de inzet in andere wijken'. De gesprekspartners waren tamelijk eensgezind (8x) hierover dat dat inderdaad niet het geval is geweest. De gesprekspartners die wat voorbehoud (3x) toonden en neutraal oordelen, wezen bijvoorbeeld op de verminderde aandacht van woningcorporaties en politie voor andere wijken en op de werkgelegenheidsprojecten.

De meeste professionals zijn het eens met deze norm. Het eindoordeel is daarmee positief.

Tabel 3.7

Beoordeling norm 'De uitvoering gaat niet ten koste van de inzet in andere wijken' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm <i>Aandacht voor andere wijken</i>	aantal
+	8
±	3
-	1
niet bekend	0
eindoordeel	+

3.4 Betrokkenheid bewoners, ondernemers en middenveld

3.4.1 Norm en criteria

Norm: bewoners, ondernemers en middenveld worden voldoende betrokken bij de uitvoering.
Criteria: oordeel betrokkenen hierover, aantal en kwaliteit voorbeelden van betrokkenheid.

3.4.2 Dossierstudie

Oordeel betrokkenen

Het dossier en de literatuur bevatten af en toe empirische informatie over hetgeen bewoners vinden van hun betrokkenheid (b.v. de eerder aangehaalde studie van de Universiteit van Tilburg waarin Groningen gunstig afsteekt, of raadvragen n.a.v. signalen van burgers die op dat moment minder positief zijn). Over ondernemers en het maatschappelijk middenveld wordt alleen indirect iets gezegd ('in samenspraak met'). Het algemene beeld dat ontstaat, is dat de gemeente de betrokkenheid zeker na verloop van tijd, als er is geleerd van de periode waarin veel middelen tegelijkertijd in de wijken worden ingezet, redelijk tot goed heeft georganiseerd.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

Dat geldt zeker voor de collectieve projecten en de bestaande participatie-instrumenten (zoals de wijkstemdagen waar veel mensen op af komen) en misschien in wat mindere mate met het oog op de timing van sommige consultaties (in de ogen van een deel van de bewoners dus soms te laat) of met het oog op de eis van 'continue consultatie' die door een (klein) deel van de bewoners wordt bepleit. Het oordeel bij dit criterium is neutraal.

Aantal en kwaliteit voorbeelden van betrokkenheid

Het dossier bevat voldoende voorbeelden van betrokkenheid of van inspanning van de gemeente om betrokkenheid te creëren. Bijvoorbeeld de wijkstemdagen, wijkbezoeken, 'heeldebuurt' gesprekken, projecten die zichtbaar in de buurt aanwezig zijn (b.v. Vib-pand, Stay in Stad hotel). Er zijn geen indicaties dat er sprake was van kwalitatief duidelijk minder goede of slechte uitwerkingen in deze. Het oordeel bij dit criterium is positief.

Beoordeling

Er is een neutraal en een positief oordeel op de criteria bij deze norm. Omdat de gemeente heeft geleerd van de ervaringen en de intenties zonder uitzondering goed zijn is het eindoordeel bij deze norm positief.

Tabel 3.8

Beoordeling norm 'Bewoners, ondernemers en middenveld worden voldoende betrokken bij de uitvoering' op basis van dossieronderzoek

criteria <i>Betrokkenheid ondernemers, bewoners en middenveld</i>	beoordeling
oordeel betrokkenen	±
aantal en kwaliteit voorbeelden van betrokkenheid	+
norm <i>Betrokkenheid ondernemers, bewoners en middenveld</i>	beoordeling
eindoordeel	+

3.4.3 Diepte-interviews professionals

De norm betreft de mate van participatie van bewoners en ondernemers bij de uitvoering. Met name de projectleiders van de afzonderlijke projecten hebben hier dus goed zicht op. Omdat met het middenveld - als ze is betrokken - al samengewerkt is bij de planvorming (zie paragraaf 2.2), wordt deze groep in het vervolg van deze subparagraaf niet behandeld.

Het totaalbeeld over participatie is gematigd positief. Door sommige gesprekspartners wordt aangegeven dat de doelgroep van het project uitvoering is betrokken bij de opzet en uitvoering. De doelgroep kan zijn: van wijkbewoners in het algemeen tot specifiek bewoners van een straat, ouders van basisschoolleerlingen, ondernemers in de wijk, alleenstaande mannen etc. De wijze van betrokkenheid varieert sterk van informeren (v.b. folders, website) via raadpleging (v.b. enquêteonderzoek, huiskamergesprekken, inloophuis, buurtpanel) tot meebeslissen (wijkstemdag, 'vrienden in de wijk') en meedoen (v.b. milieustraat: straten schoonmaken onder regie van milieustewards).

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

Volgens een gesprekspartner en ook volgens de geïnterviewde raadsleden is er anno 2011 een positievere houding bij bewoners dan in de voorgaande jaren. Dat heeft te maken dat er nu beter wordt duidelijk gemaakt waar men over mee kan praten en waarover niet. Zo wordt onderscheid gemaakt tussen verticale en horizontale participatie, waarbij verticale participatie staat voor meepraten door een kleine selectie groep bewoners. Er was onder bewoners onvrede hierover, maar de betrekkingen zijn genormaliseerd. Bij horizontale participatie wordt een grote groep bewoners betrokken bij een project, bijvoorbeeld wijkhotel Stee in stad, theaterstuk Zina en de soapserie. Een nuttig platform op dit moment is het heeldebuurt-overleg. Dezelfde gesprekspartner geeft ook aan dat inmiddels ook andere bewoners ontstaan dan de 'usual suspects'. Het tijdig en zorgvuldig betrekken van bewoners wordt als succesfactor genoemd voor het uiteindelijk slagen van het project.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'Bewoners en ondernemers worden voldoende betrokken bij de uitvoering'.

Er zijn evenveel professionals eens met deze norm als professionals die neutraal zijn. Echter, er zijn geen professionals die negatief hierover oordelen. Het eindoordeel is daarmee positief.

Tabel 3.9

Beoordeling norm 'Bewoners, ondernemers en middenveld worden voldoende betrokken bij de uitvoering' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm Betrokkenheid ondernemers, bewoners en middenveld	aantal
+	5
±	5
-	0
niet bekend	2
eindoordeel	+

3.4.4 Straatinterviews bewoners en ondernemers

De helft van de gesproken ondernemers heeft wel eens deelgenomen aan een project van Mooi Blijven Wonen of hebben meegeholpen met de uitvoering hiervan (50 procent). Onder bewoners van de Korrewegwijk en De Hoogte is dit percentage respectievelijk 43 procent en 25 procent.

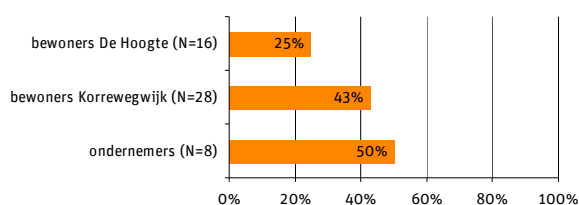
Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

Figuur 3.2

Heeft u wel eens deelgenomen aan een project (van Mooi Blijven Wonen) en/of meegewerkt met de uitvoering? Zo ja, welke is / zijn dat?

Voor de jongeren zijn speciale jongerenprojecten opgezet in de twee wijken, zoals een jongerenredactie, huiswerkbegeleiding en een kinderpersbureau. In tabel 3.1 worden alle projecten weergegeven. Onder de jongeren zijn de projecten “StadjersTV” en “Go4it!” de twee bekendste projecten: 71 procent van de jongeren geeft aan deze projecten te kennen. De technische uitdaging voor tienerjongens is bij de helft van de jongeren bekend en het project “Code Name Future” is bij geen van de jongeren bekend.

Van de jongeren die het project “StadjersTV” kennen, heeft 40 procent ook meegedaan. Aan “Go4it!” heeft 30 procent van de jongeren die bekend zijn met het project meegedaan en van de jongeren die het project over de technische uitdaging voor tienerjongens kennen heeft 29 procent meegedaan. Van de jongeren die bekend zijn met de huiswerkbegeleiding door en voor Turkse jongeren heeft niemand van de ondervraagde jongeren meegedaan.

Uit de tabel blijkt dat de jongeren die hebben meegedaan met een project, dit in de meeste gevallen ook leuk of goed vonden. Alle jongeren die mee hebben gedaan aan het theaterproject voor jongeren, de technische uitdaging voor tienerjongens, het kinderpersbureau of “Go4it!” vonden dit project ook leuk of goed. Van de jongeren die hebben meegedaan met “StadjersTV” vond zo’n driekwart het project leuk of goed. Door de jongeren zijn verder nog twee andere projecten genoemd waaraan zij hebben deelgenomen, namelijk “MJD” en “Who’s Next”. Alle deelnemers hieraan vonden het project ook leuk of goed.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid Groningen • Uitvoering

Tabel 3.10

Kun je voor de volgende projecten aangeven of je ze kent, of je wel eens hebt meegedaan en welke projecten je echt heel leuk of heel goed vond?

project	ken het	meegedaan (als percentage van "ken het")	vond het leuk/goed (als percentage van "meegedaan")
StadjersTV Jongerenredactie (opleiding tot camerajournalist)	71%	40%	75%
Code Name Future (kaarten maken/rondleidingen geven in de buurt)	0%	0%	0%
Huiswerkbegeleiding door/voor Turkse jongeren	14%	0%	0%
Theaterproject voor jongeren 12	36%	20%	100%
Technische uitdaging voor tienerjongens (robots en auto's bouwen)	50%	29%	100%
Kinderpersbureau (krant maken voor de buurt)	43%	17%	100%
Go4it! (klussen in de wijk tegen kleine vergoeding via bureau Halt)	71%	30%	100%
anders	14%	100%	100%

Beoordeling

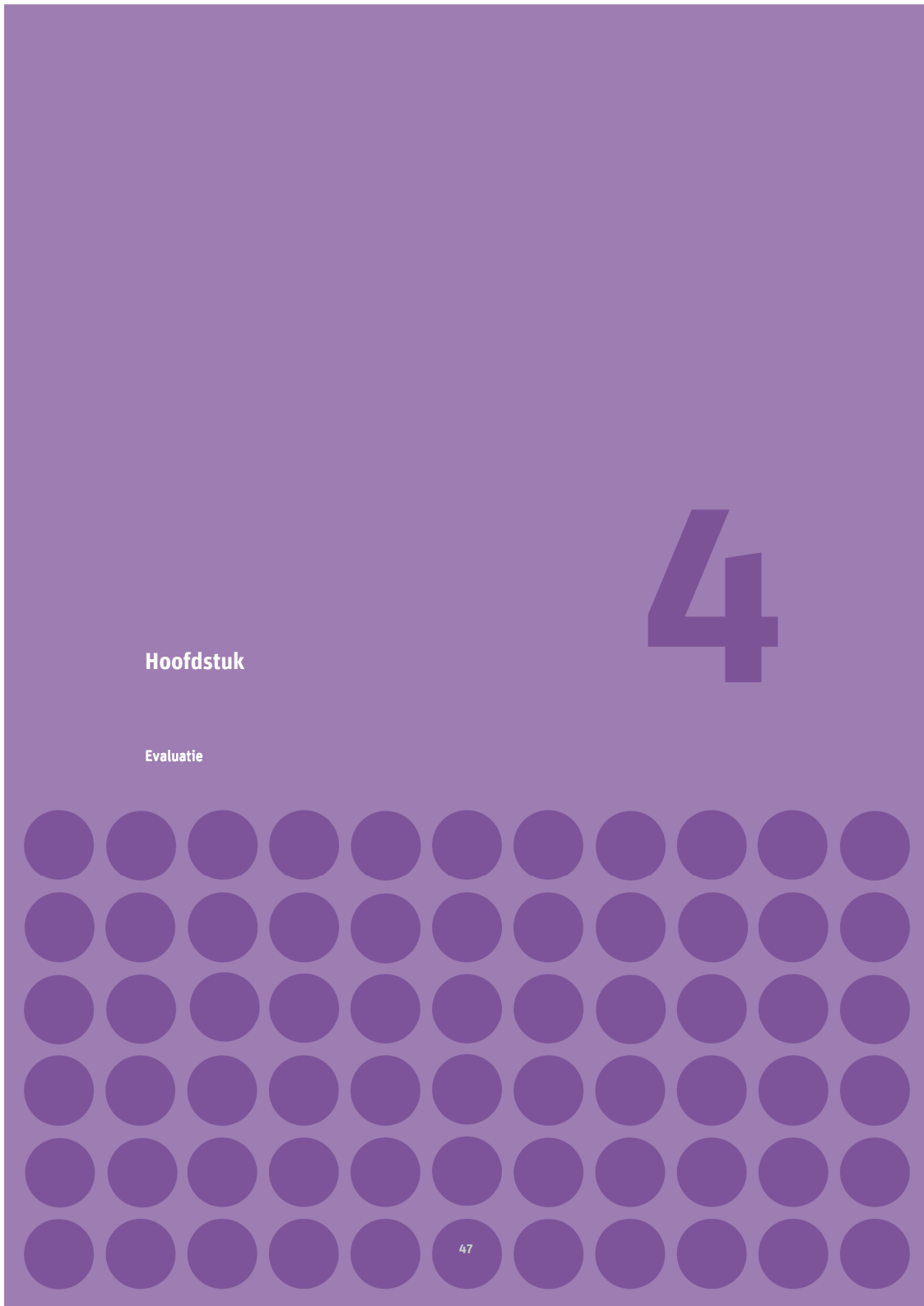
Op basis van de straatinterviews is beoordeeld of bewoners/ondernemers het eens of oneens zijn met de norm: 'Bewoners en ondernemers worden voldoende betrokken bij de uitvoering'.

Op basis van de enquête blijkt dat minder twee op de vijf volwassen bewoners heeft deelgenomen aan een project, waarbij het verschil tussen De Hoogte en Korrewegwijk opvallend is. Wanneer dat 1-op-1 vertaald zou worden in absolute aantallen bewoners gaat het wel om vele duizenden bewoners. Gelet op de tevredenheid onder jongeren over de inhoud van de projecten en de hogere participatie onder ondernemers wegen we deze norm toch positief.

Tabel 3.11

Beoordeling norm 'Bewoners, ondernemers en middenveld worden voldoende betrokken bij de uitvoering' op basis van straatinterviews bewoners en ondernemers

norm <i>Betrokkenheid bewoners, ondernemers en middenveld</i>	beoordeling
eindoordeel	+

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

4. Evaluatie

4.1 Evaluatie projecten

4.1.1 Norm en criteria

Norm: afzonderlijke projecten worden doorgaans geëvalueerd.

Criteria: aantal evaluaties, volledigheid evaluaties, vervolgebruik evaluaties.

4.1.2 Dossierstudie

Aantal evaluaties

Er is een rapportage van de evaluatie ketenaanpak MPG (door Onderzoek & Statistiek) en een evaluatie van de wijkstemdag (bron onbekend) in het dossier opgenomen. Ook de studie naar de leefbaarheid en veiligheid in oude wijken (Intraval) is deels een evaluatie (en deels van toepassing op beide krachtwijken). Het aantal (recente) openbare evaluaties in het dossier is daarmee beperkt. Bovendien gaat het om evaluaties die min of meer los staan van de krachtwijkanaanpak. Gezien de inhoud van de norm (afzonderlijke projecten worden doorgaans geëvalueerd) wordt dit criterium met een onvoldoende beoordeeld.

Volledigheid evaluaties

De genoemde evaluaties zijn uitgebreid en geven een volledig beeld.

Vervolgebruik evaluaties

De evaluaties van de ketenaanpak en de leefbaarheid en veiligheid in oude wijken zijn (inclusief aanbevelingen voor vervolgacties) aangeboden aan de raad. Voor de evaluatie van de wijkstemdagen is dat niet duidelijk. Wel bevat deze evaluatie veel praktische verbetervoorstellen die zijn geïmplementeerd.

Beoordeling

Op de aangetroffen evaluaties is weinig aan te merken. Ze staan echter los van het krachtwijkenbeleid. Op basis van het dossier zijn er te weinig openbare evaluaties beschikbaar om een neutraal of positief oordeel bij deze norm toe te kennen.

Tabel 4.1

Beoordeling norm 'Afzonderlijke projecten worden doorgaans geëvalueerd' op basis van dossieronderzoek

criteria <i>Evaluatie projecten</i>	beoordeling
aantal evaluaties	-
volledigheid evaluaties	+
vervolgebruik evaluaties	+
norm <i>Evaluatie projecten</i>	beoordeling
eindoordeel	-

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

4.1.3 Diepte-interviews professionals

Opmerkelijk is het verschil in beleving van de kwaliteit van de evaluaties tussen de projectleiders van de afzonderlijke projecten en de gesprekspartners uit de kerngroep. Door meerdere projectleiders wordt aangegeven dat een verantwoordingsverplichting en -format ontbreekt. Volgens een andere projectleider is deze er wel, maar pas na overall projectleider nummer vier. Verder is de beleving bij de projectleiders dat er niet veel met de ingediende verantwoordingen is gebeurd. Hoe anders is de beleving van een aantal kerngroepleden. Volgens hen is er een verantwoordingsformat gemaakt en zijn er van de meeste projecten interne evaluaties beschikbaar. Een projectsecretaris haalde deze informatie op bij de projectleiders en maakte hier halfjaarlijks een verslag van. Slechts een van de gesproken kerngroepleden oordeelde negatief over deze norm.

Een probleem waar bij de evaluatie in ieder geval tegenaan werd gelopen was dat in veel gevallen de projectdoelen niet smart waren gemaakt of naar eigen zeggen waren te maken of dat over een langere periode moet worden beoordeeld. Dit maakt het op zijn zachtst gezegd lastig om het project inhoudelijk op succes te beoordelen. Zeker omdat voor zover bekend lang niet altijd 0- en 1-meting zijn gedaan en dus inzicht in de feitelijke ontwikkeling ontbreekt. Volgens een gesprekspartner was dit niet verplicht. Een uitzondering hierop betreft een externe projectleider. Er is een 0-meting verricht en omdat de inhuur via een aanbesteding is verlopen, waren wel smart-doelen geformuleerd en is er elk kwartaal verantwoording aan de opdrachtgever (gemeentelijke afdeling). Maar deze vraagt zich wel af, of dit ook op een hoger niveau is beland.

Er is geen uitgebreid monitoringssysteem opgezet. Dat voornemen is er wel geweest. Een reden om het niet te doen is dat er 2-jaarlijks een leefbaarheids- en veiligheidsmonitor wordt gehouden waarbij sinds 2006 is ingezoomd op een aantal (sub-)wijken. Wel was er tussen gemeente en de twee betrokken woningcorporaties een administratief model opgezet waarbij de financiële controllers zijn betrokken.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'Afzonderlijke projecten worden doorgaans geëvalueerd'. De beoordeling is tweeledig. Aan de ene kant hebben we zowel vanuit de kant van de kerngroep als vanuit de projectleiders van de afzonderlijke projecten gehoord dat projecten geëvalueerd zijn. Aan de andere is er een verschil in beleving over de verantwoordingsverplichting en de beschikbaarheid van een format.

De meeste professionals zijn het eens noch oneens met deze norm. Het eindoordeel is daarmee neutraal.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Tabel 4.2

Beoordeling norm 'Afzonderlijke projecten worden doorgaans geëvalueerd' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm <i>Evaluatie projecten</i>	aantal
+	3
±	5
-	2
niet bekend	2
eindoordeel	±

4.2 Toepassing ervaringen

4.2.1 Norm en criteria

Norm: ervaringen worden waar mogelijk toegepast in andere aandachtswijken.

Criteria: mate waarin wordt geleerd voor andere wijken, aantal en kwaliteit voorbeelden van transfer.

4.2.2 Dossierstudie

Mate waarin wordt geleerd voor andere wijken

Met name aan het eind van het dossier (in de tijd gezien) wordt er gememoreerd dat er veel is geleerd van de intensieve krachtwijkjaren dat ook kan worden toegepast in de aanpak van de andere wijken (nu beide aanpakken wel in elkaar worden geschoven). Bijvoorbeeld in de zelfevaluatie ten behoeve van de visitatie en in het jaarprogramma 2011 (maar ook in de jaarprogramma's 2009 en 2010 wordt melding gemaakt van leerervaringen). Omdat het aan harde indicaties ontbreekt wordt dit criterium neutraal beoordeeld.

Aantal en kwaliteit voorbeelden van transfer

Het aantal voorbeelden van transfer dat bij naam wordt genoemd in het dossier is erg beperkt. De pilot multiprobleemgezinnen is vanaf het begin af aan ook al in Tuinwijk ingezet. Dit criterium scoort onvoldoende

Beoordeling

Het eindoordeel is neutraal. In de norm is opgenomen 'waar mogelijk' en de mogelijkheden zijn in deze tijdens het krachtwijkenbeleid zelf beperkt gebleken.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Tabel 4.3

Beoordeling norm 'Ervaringen worden waar mogelijk toegepast in andere aandachtswijken' op basis van dossieronderzoek

criteria <i>Toepassing ervaringen</i>	beoordeling
mate waarin wordt geleerd voor andere wijken	±
aantal en kwaliteit voorbeelden van transfer	-
norm <i>Toepassing ervaringen</i>	beoordeling
eindoordeel	±

4.2.3 Diepte-interviews professionals

Uit de gesprekken met professionals wordt duidelijk dat incidenteel al succesvolle projecten worden herhaald in andere wijken. Als voorbeelden zijn genoemd: schuttingenproject, buurtrestaurant, wijkzuster, Stadgers TV, multiprobleemgezinnen, milieustraten/milieustewards. Bij het project startersstimulering ontstond onbedoeld spontane aanloop vanuit andere wijken. En door meerdere gesprekspartners wordt de verwachting uitgesproken dat andere succesvolle projecten het in zich hebben om uitgerold te worden over andere wijken. In de meeste gevallen gaat het om de inhoud (en opbrengst) van het project die kansen biedt, in een enkel geval is juist het proces (samenwerking met partners) kansrijk om elders toe te passen. Ten slotte is ten aanzien van een deel van de projecten nog niets te voorspellen of deze het in zich hebben om elders ook succes te hebben omdat deze net in uitvoering zijn gegaan.

Echter, verankering in beleid van opgedane ervaringen wordt nu pas aandachtspunt vanuit de gemeente om zo een olievlekwerking te creëren. Met een aantal projecten zal in een kraamkamer worden geëxperimenteerd in de rest van de stad. Voor zover bekend was overigens alleen in het project dat via aanbesteding is gegund verankering opgenomen in de procedure.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'Ervaringen worden waar mogelijk toegepast in andere aandachtswijken'. Veel projecten hebben het in zich om elders met succes toegepast te worden, maar verankering van leerervaringen is nog geen automatisme. Dit wordt naar eigen zeggen nu pas aandachtspunt bij de gemeente.

De meeste professionals zijn het eens noch oneens met deze norm. Het eindoordeel is daarmee neutraal.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Tabel 4.4

Beoordeling norm 'Ervaringen worden waar mogelijk toegepast in andere aandachtswijken' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm <i>Toepassing ervaringen</i>	aantal
+	3
±	6
-	2
niet bekend	1
eendoordeel	±

4.3 Resultaat

4.3.1 Norm en criteria

Norm: Er kunnen voldoende resultaten worden behaald.

Criteria: samenhang in projecten, balans fysieke en sociale projecten, monitoring resultaten, aard tussenresultaten in relatie tot doelstellingen, aantal succesvolle projecten in relatie tot middeleninzet, bijsturingmogelijkheden en acties, oordeel bewoners, oordeel rijk.

4.3.2 Dossierstudie

Samenhang in projecten

De samenhang tussen de projecten bestaat in theorie door de clustering binnen de hoofdthema's en de gezamenlijke organisatie en onderlinge contacten van de partners. In de praktijk is dat soms minder rooskleurig. De gemeente geeft na verloop van tijd ook aan (tussenrapportage jaarprogramma 2009, jaarplan 2010) dat er erg veel projecten zijn met veel betrokken organisaties hetgeen de transparantie van de samenhang niet bevordert, zeker niet richting de wijkbewoners zelf. Bovendien wordt duidelijk dat de bestaande wijkenaanpak en de nieuwe krachtwijkenaanpak niet helemaal goed op elkaar zijn afgestemd (zie o.a. tussenrapportage jaarprogramma 2009, zelfbeschouwing t.b.v. visitatie)

Balans fysieke en sociale projecten

De aandacht in de gemeentelijke stukken gaat meer uit naar de sociale projecten. Het aantal sociale projecten is ook groter en diverser en er valt meer over te schrijven. Het aantal fysieke projecten is natuurlijk ook afhankelijk van de aard van de woningbouw in deze wijken (er heeft bijv. geen massale sloop plaatsgevonden zoals elders) en hetgeen daarvoor al in gerealiseerd in het NLA. Of er sprake is van een goede balans is deels subjectief maar wat wel opvalt is dat de vrij grote fysieke projecten beter zijn verankerd (er zijn al plannen of zelfs een begin, er is continuïteit, er is monitoring op de vooruitgang) dan de sociale projecten. Er zijn dus en meer sociale projecten en ze zijn 'losser' neergezet. Het oordeel bij dit criterium is neutraal.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Monitoring resultaten

Er zijn in de verschillende stukken (verspreid) aardig wat cijfers te vinden over de output van de verschillende projecten. Er is echter los van de outcome metingen L&V in het dossier geen openbare gestructureerde outputmeting en verantwoording gevonden. Het criterium wordt als niet voldoende beoordeeld.

Aard tussenresultaten in relatie tot doelstellingen

Zie ook het vorige criterium. Eerder is al gesignaleerd dat in de wijkactieplannen o.a. doelstellingen zijn geformuleerd in termen van outcome maten leefbaarheid en veiligheid (op basis van de 2006 scores). De resultaten van die meting in 2008 worden niet systematisch met die doelstellingen in verband gebracht. Het criterium wordt als niet voldoende beoordeeld.

Aantal succesvolle projecten in relatie tot middeleninzet

Dit criterium valt op basis van het dossier niet goed te beoordelen. Afgaande op het dossier gaat het met de meerderheid van de projecten goed (de projecten worden gecontinueerd) maar harde indicaties hiervoor ontbreken. De beoordeling van de inzet van middelen is ook deels subjectief.

Bijsturingsmogelijkheden en acties

Afgaande op hectiek van de korte aanloopperiode was er toen onvoldoende ruimte voor bijsturing. Later wordt die capaciteit zoals eerder beschreven wel groter en wordt er ook vaker beredeneerd 'ingegrepen'. Het criterium wordt als neutraal beoordeeld.

Oordeel bewoners

Los van hetgeen eerder is gezegd over het oordeel van de bewoners over participatie is een belangrijk evaluatiemoment op outcomeniveau de uitslag van de laatste leefbaarheids- en veiligheidsmeting (L&V) uit het najaar van 2010. De resultaten van die meting worden medio mei openbaar. Voor onderhavig onderzoek is gelegenheid geweest de resultaten in te zien.

Uit de resultaten blijkt dat bewoners van De Hoogte en de Korrewegwijk (in de rapportage wordt met name ingezoomd op de Indische buurt) op veel aspecten nog steeds minder positief zijn over hun wijk dan bewoners van andere wijken gemiddeld. Er is ten opzichte van de voorlaatste meting (2008) op een aantal specifieke punten wel verbetering zichtbaar. Bijvoorbeeld in De Hoogte: de afname van de verloedering, slachtofferschap van inbraak (ook in Indische buurt) en de ervaren (drugs)overlast (idem Indische buurt). Aan de ander kant zijn er ook stabiele scores (of soms ook achteruitgang) waar mogelijk vooruitgang werd verwacht (kwaliteit woonomgeving, kwaliteit woning, sociale leefomgeving, tevredenheid voorzieningen).

Wat wel opvallend positief is voor beide wijken zijn de oordelen van de bewoners over de ontwikkelingen in het laatste jaar en over de toekomstverwachtingen. Zoals het in het rapport wordt weergegeven op pagina 15: 'In wijken waar het niet zo goed gaat zien we dat beleidsmatige aandacht en vooral fysieke wijkvernieuwing bewoners positief stemmen over de (verwachte) ontwikkeling van hun wijk. De krachtwijken Indische buurt en De Hoogte zijn hiervan goede voorbeelden'. Overigens zijn er ook wijken (het aangrenzende Selwerd en Paddepoel-Noord) waar men juist relatief pessimistisch is over de ontwikkeling van het afgelopen jaar en pessimistisch is over de toekomst.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Dat is relevant omdat het een indicatie kan zijn dat de inzet van middelen in de krachtwijken ten koste is gegaan van andere wijken (een van de geïnterviewde raadsleden noemt die mogelijkheid ook). Bovendien kan er bij het aan De Hoogte grenzende Selwerd ook sprake zijn van verplaatsing van problematiek (waterbedeffect).

Wanneer de deelresultaten van de outcomemeting van 2010 worden vergeleken met de ambities die zijn geformuleerd in de wijkactieplannen (en die ook zijn vastgelegd in de charter met het Rijk) dan moet geconcludeerd worden dat de ambities destijds (op punten veel) te optimistisch zijn geweest. Bijvoorbeeld 'de onveiligheidsgevoelens buurt zijn in 2014 gedaald naar 19%'. Het criterium wordt als neutraal beoordeeld.

Oordeel rijk

Het oordeel van het Rijk is neutraal. Het oordeel van het Rijk is te splitsen in een kwantitatief deel (de update van de Leefbaarometer) en een kwalitatief deel (rapportage van de visitatiecommissie). De update van de Leefbaarometer volgt in juni 2011. De rapportage van de visitatiecommissie is in concept beschikbaar. De visitatiecommissie heeft waardering voor hetgeen in Groningen is bereikt maar formuleert ook een aantal aandachtspunten: een meer integrale wijkenaanpak die ook wordt 'verinnerlijkt', aandacht voor borging van projecten en (aan de voorkant) investeren in een gedeelde visie (ook met bewoners) van wat er moet gebeuren in de wijk. In het, in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken begin 2011 verschenen, rapport 'De wijk als actiegroep?' wordt aan de hand van de ervaringen met het krachtwijkenbeleid in Groningen (in lijn met het visitatierapport) geadviseerd om te focussen op een aantal 'doorbraakprojecten'.

Beoordeling

Vijf criteria worden neutraal beoordeeld. Twee onvoldoende. Een criterium is niet goed te beoordelen. Het eindoordeel is neutraal.

Tabel 4.5

Beoordeling norm 'Er kunnen voldoende resultaten worden behaald' op basis van dossieronderzoek

criteria Resultaat	beoordeling
samenhang in projecten	±
balans fysieke en sociale projecten	±
monitoring resultaten	-
aard tussenresultaten in relatie tot doelstellingen	-
aantal succesvolle projecten in relatie tot middeleninzet	?
bijsturingsmogelijkheden en acties	±
oordeel bewoners	±
oordeel rijk	±
norm Resultaat	beoordeling
eindoordeel	±

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

4.3.3 Diepte-interviews professionals

Resultaten

De algemene boodschap die vanuit de interviews doorklinkt is dat wijkverbetering een kwestie van lange adem is. Er wordt gesteld dat je voor structurele verbetering (v.b. sociale stijging wijkbewoners) minimaal 10 jaar in de wijk moet blijven en dat het noodzakelijk is om de connectie tussen sociale en fysieke projecten te blijven leggen. Nu stoppen – nu de geldkraan vanuit Rijk is stopgezet – zou betekenen dat veel inspanningen voor niets zijn geweest. Projecten hebben tot kleine verbeteringen geleid of – nog meer bescheiden een veranderingstraject is ingezet-, maar dat kan zo afgelopen zijn. Bijvoorbeeld omdat in het project milieustewards wel veel zwerfafval is opgehaald maar een echte mentaliteitsverandering nog niet zichtbaar is. Verder wreekt zich ook bij deze norm het feit dat veel projectdoelen niet smart zijn gemaakt of zijn te maken, waardoor een ijkpunt ontbreekt. Ten aanzien van het smart maken wordt aangegeven dat dat met name bij sociale projecten lastiger is dan bij fysieke projecten. Bij fysieke projecten wordt als voorbeeldoefening genoemd om het energielabel van huurwoningen met twee treden te laten stijgen. Een enkele gesprekspartner heeft zich in de beantwoording niet beperkt tot inhoudelijke resultaten maar wijst ook op nieuwe processen. Door deze te beschrijven en vast te leggen is het te herhalen en toe te passen op andere plekken binnen en buiten Groningen.

Vervolg

In principe worden vrijwel alle projecten afgemaakt. Een project op het thema werk wordt stopgezet omdat de resultaten tegen vielen en er voldoende aanbod van projecten is op dit thema. Volgens een lid van de kerngroep wordt wel gekeken naar de organisatiestructuur en meer focus van projecten. Een aantal projecten dat inmiddels op zijn eind loopt, wordt verlengd. En een aantal projecten dat inmiddels op zijn eind loopt, wordt niet verlengd.

Succesvolle en minder succesvolle projecten

Als succesvolle projecten zijn in de diepte-interviews genoemd:

- Stee in Stad
- Inzetten studenten met als vergoeding gratis huisvesting
- Jasmijn werkt
- Pedagogische kracht
- Huiselijk geweld
- Wijkvernieuwing (o.a. niveauverbetering woningen Indische buurt)
- Veilig in de buurt (o.a. VIB-pand)
- Somaliër-aanpak
- Woonwenswerkgesprekken
- Wijkzuster
- Stadjers TV
- Be Slim

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Als minder succesvolle projecten zijn in de diepte-interviews genoemd:

- Project van Radar
- Aanpak Floresplein
- Indische buurt paraat
- Voorleesproject Humanitas

Projecten waarover de meningen uiteenliepen:

- Zina
- Schuttingplan
- Multiprobleemgezinnen - Take 5

Genoemde succesfactoren zijn:

- Goed projectplan (bijvoorbeeld in de vorm aanbesteding waarin veel zaken zijn vastgelegd ten aanzien van resultaten, verankering, evaluatie).
- Maar ook het tegenovergestelde is genoemd: ruimte om dingen te ontdekken.
- Korte lijnen met partners in de wijk. Niet alles formaliseren.
- Integrale aanpak (als het gaat om multiprobleemgezinnen).
- Afspraken richting bewoners nakomen, geloofwaardigheid en zichtbaarheid.

Beoordeling

Op basis van de interviewverslagen is beoordeeld of professionals het eens of oneens zijn met de norm: 'Er kunnen voldoende resultaten worden behaald'. De rij met genoemde succesvolle projecten is langer dan de rij met minder succesvolle projecten. Maar belangrijke kanttekening is dat het succes vooralsnog een beperkte houdbaarheidsdatum lijkt te hebben. Als alle inspanningen nu worden gestaakt, is moeite mogelijk deels voor niets geweest.

De meeste professionals zijn het eens noch oneens met deze norm. Het eindoordeel is daarmee neutraal.

Tabel 4.6

Beoordeling norm 'Er kunnen voldoende resultaten worden behaald' op basis van diepte-interviews professionals

beoordeling norm Resultaat	aantal
+	4
±	7
-	0
niet bekend	1
eindoordeel	±

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

4.3.4 Straatinterviews bewoners en ondernemers

De meest genoemde projecten die volgens de bewoners en ondernemers een positieve bijdrage aan de wijk hebben geleverd zijn de nieuwbouw- en renovatieprojecten. Verder worden het verwezenlijken van de speeltuinen en het opknappen van het straatbeeld veel genoemd. Projecten die niet of nauwelijks een positieve bijdrage aan de wijk hebben geleverd zijn vooral de buurt- en wijkfeesten, het computerproject en het hondenpoepbeleid.

Zoals hiervoor is gerapporteerd, vinden de jongeren vooral de projecten “Stadjers TV”, “Go4it!” en de technische uitdaging voor tienerjongens leuk en goed. Op de vraag of de gemeente goede activiteiten voor jongeren heeft georganiseerd geeft 64 procent een positief antwoord, tegen 36 procent van de jongeren die vindt dat de gemeente geen goede activiteiten voor jongeren heeft georganiseerd. De vraag of de gemeente goed weet wat ze voor jongeren moet doen, vinden de jongeren moeilijker om te beantwoorden, 21 procent van de jongeren zegt geen antwoord te weten op deze vraag. Als deze groep buiten beschouwing wordt gelaten zeggen evenveel jongeren dat de gemeente wel goed weet wat ze voor jongeren moet doen als niet. Wel zien de jongeren het belang van de gemeentelijke inmenging met betrekking tot de wijk: 93 procent vindt het namelijk nodig dat de gemeente het leuker probeert te maken in de wijk.

Tabel 4.7
Resultaten jongeren

	ja	nee	weet niet
Vind je dat de gemeente goede activiteiten voor jongeren heeft georganiseerd?	64%	36%	0%
Vind je dat de gemeente goed weet wat ze voor jongeren moet doen?	43%	36%	21%
Vind je het nodig dat de gemeente probeert het leuker te maken in de wijk?	93%	7%	0%

Aan de ondernemers en de volwassen bewoners zijn 14 stellingen voorgelegd waarbij is gevraagd naar de huidige situatie in vergelijking met een aantal jaren geleden. Aan de jongeren zijn 11 stellingen voorgelegd. In tabel 4.2 is af te lezen dat een ruime meerderheid van de bewoners van De Hoogte en de Korrewegwijk (resp. 73 en 77 procent) en van de ondernemers (87 procent) vindt dat de woningen in de wijk zijn verbeterd in de afgelopen jaren. Van de jongeren vindt 64 procent dat de woningen in de wijk zijn verbeterd. Dat de buitenruimte is opgeknapt in de afgelopen jaren wordt door ongeveer drievijfde van alle ondervraagden aangegeven. Onder bewoners van de Korrewegwijk is deze groep het grootst.

Een meerderheid van ongeveer 60 procent vindt dat er de afgelopen jaren betere voorzieningen zoals scholen, speeltuinen en wijkgebouwen in de wijk zijn gekomen. Voor de bewoners van De Hoogte geldt dat er geen sprake is van een meerderheid, maar met 45 procent geeft nog steeds de grootste groep aan dat er in de afgelopen jaren betere voorzieningen zijn gekomen. Op de stelling dat in de afgelopen jaren meer mensen aan een baan zijn geholpen weet een (ruime) meerderheid geen antwoord. Slechts 7 procent van de bewoners uit De Hoogte en 5 procent van de bewoners uit de Korrewegwijk zegt dat er meer mensen aan een baan zijn geholpen in de afgelopen jaren. Voor de stelling dat er de afgelopen jaren meer mensen aan een opleiding zijn begonnen geldt hetzelfde.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Ook hier geeft een ruime meerderheid van de respondenten aan niet te weten of er in de afgelopen jaren meer mensen aan een opleiding zijn begonnen.

Volgens 40 procent van de ondernemers zijn er meer bedrijfjes of ondernemers in de wijk gekomen in de afgelopen jaren, 38 procent van de bewoners uit de Korrewegwijk is het hier mee oneens. Van de bewoners uit De Hoogte weet de grootste groep geen antwoord op deze stelling. Slechts 7 procent zegt dat er in de afgelopen jaren wel meer bedrijfjes of ondernemers in de wijk zijn gekomen. Op de stelling dat er in de afgelopen jaren minder kinderen voortijdig van school af zijn gegaan weet een ruime meerderheid van de bewoners (89 procent voor beide wijken) en de ondernemers (73 procent) geen antwoord te geven. Van de jongeren zegt 36 procent dat er inderdaad minder kinderen voortijdig van school af zijn gegaan.

De bewoners van de beide wijken vinden het lastig antwoord te geven op de stelling dat er in de afgelopen jaren minder gezinnen met problemen zijn dan voorheen. Ongeveer de helft van deze groep zegt geen antwoord te weten. De bewoners die wel een antwoord geven op deze stelling, zijn verdeeld. Ongeveer evenveel bewoners zijn het eens met de stelling als oneens. Van de jongeren denkt slechts 7 procent dat er minder gezinnen met problemen zijn dan voorheen. Over de stelling dat het in de afgelopen jaren veiliger is geworden in de buurt zijn de meeste respondenten het eens (tussen 40 en 50 procent). Uit de antwoorden van de bewoners van beide wijken en de ondernemers blijkt dat zij niet weten of er minder huiselijk geweld voorkomt dan in eerdere jaren. Driekwart van de inwoners en bijna negen op de tien ondernemers geeft dit aan.

Voor de ondernemers zijn van mening dat de studenten zich in de afgelopen jaren meer zijn gaan inzetten voor de wijk (53 procent). Ook bij de jongeren geeft met 36 procent de grootste groep aan het eens te zijn met deze stelling. De bewoners van De Hoogte geven vooral aan niet te weten of studenten zich meer zijn gaan inzetten (55 procent). Dit geldt ook voor een derde van de bewoners van de Korrewegwijk (35 procent). Ongeveer een even groot percentage zegt het oneens te zijn met deze stelling. Volgens deze bewoners van de Korrewegwijk zijn de studenten zich niet meer gaan inzetten voor de wijk in de afgelopen jaren. Op de stelling dat de mensen in de wijk gezonder zijn gaan leven in de afgelopen jaren weet een meerderheid geen antwoord. Voor de jongeren geldt dat de ene helft geen antwoord weet op de stelling en dat de andere helft aangeeft het eens te zijn met de stelling dat de mensen in de wijk gezonder zijn gaan leven in de afgelopen jaren. Een meerderheid van alle respondenten is het eens met de stelling dat de wijk in de afgelopen jaren aantrekkelijker is geworden. De ondernemers is de grootste groep die het eens is met deze stelling, 79 procent zegt dat de wijk aantrekkelijker is geworden in de afgelopen jaren. Voor de overige groepen geldt dat bijna 60 procent het eens is met deze stelling. Vooral de bewoners van de Korrewegwijk vinden dat het geld voor de wijk in de afgelopen jaren vooral nuttig is besteed, 54 procent van deze bewoners geeft dit aan. Van de bewoners uit De Hoogte en de ondernemers zegt 40 procent dat het geld voor de wijk over het algemeen nuttig is besteed in de afgelopen jaren. Een ruime meerderheid van ongeveer 80 procent van alle respondenten zegt dat het goed is geweest dat er in de afgelopen jaren (zoveel) geld in de wijk is gestoken.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Tabel 4.8
In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken?
De afgelopen jaren...

	eens	neutraal	oneens	weet niet
<i>zijn de woningen in de wijk verbeterd</i>				
bewoners De Hoogte	73%	11%	9%	7%
bewoners Korrewegwijk	77%	8%	6%	9%
ondernemers	87%	0%	7%	7%
jongeren	64%	7%	7%	21%
<i>is de buitenruimte opgeknapt (mooiere openbare ruimte, minder rommel op straat)</i>				
bewoners De Hoogte	53%	13%	29%	4%
bewoners Korrewegwijk	69%	9%	15%	6%
ondernemers	60%	20%	7%	13%
jongeren	57%	7%	29%	7%
<i>zijn er betere voorzieningen in de wijk gekomen (scholen, speeltuinen, wijkgebouwen)</i>				
bewoners De Hoogte	45%	9%	30%	16%
bewoners Korrewegwijk	57%	8%	22%	14%
ondernemers	60%	20%	13%	7%
jongeren	57%	0%	14%	29%
<i>zijn er meer mensen aan een baan geholpen</i>				
bewoners De Hoogte	7%	0%	11%	82%
bewoners Korrewegwijk	5%	0%	16%	80%
ondernemers	20%	7%	13%	60%
jongeren	21%	0%	7%	71%
<i>zijn er meer mensen aan een opleiding begonnen</i>				
bewoners De Hoogte	0%	0%	9%	91%
bewoners Korrewegwijk	8%	6%	6%	80%
ondernemers	27%	7%	0%	67%
jongeren	-	-	-	-
<i>zijn er meer bedrijven/ondernemers in de wijk gekomen</i>				
bewoners De Hoogte	7%	5%	23%	66%
bewoners Korrewegwijk	26%	8%	38%	28%
ondernemers	40%	7%	27%	27%
jongeren	-	-	-	-
<i>zijn er minder kinderen voortijdig van school af gegaan</i>				
bewoners De Hoogte	7%	2%	2%	89%
bewoners Korrewegwijk	2%	0%	9%	89%
ondernemers	13%	0%	13%	73%
jongeren	36%	0%	21%	43%
<i>zijn er minder gezinnen met problemen dan voorheen</i>				
bewoners De Hoogte	20%	2%	22%	56%
bewoners Korrewegwijk	18%	9%	22%	51%

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

ondernemers	20%	0%	47%	33%
jongeren	7%	0%	36%	57%
<i>is het veiliger geworden in de buurt</i>				
bewoners De Hoogte	48%	10%	29%	14%
bewoners Korrewegwijk	37%	20%	32%	11%
ondernemers	40%	20%	20%	20%
jongeren	50%	21%	21%	7%
<i>komt er minder huiselijk geweld voor</i>				
bewoners De Hoogte	9%	7%	9%	76%
bewoners Korrewegwijk	5%	3%	16%	77%
ondernemers	7%	0%	7%	87%
jongeren	-	-	-	-
<i>zijn studenten zich meer gaan inzetten voor de wijk</i>				
bewoners De Hoogte	18%	7%	20%	55%
bewoners Korrewegwijk	20%	6%	38%	35%
ondernemers	53%	0%	20%	27%
jongeren	36%	7%	29%	29%

	eens	neutraal	oneens	weet niet
<i>zijn mensen in de wijk gezonder gaan leven (b.v. meer sporten/gezonde voeding)</i>				
bewoners De Hoogte	11%	2%	13%	73%
bewoners Korrewegwijk	20%	3%	20%	57%
ondernemers	27%	0%	0%	73%
jongeren	50%	0%	0%	50%
<i>is de wijk voor mij aantrekkelijker geworden</i>				
bewoners De Hoogte	58%	13%	20%	9%
bewoners Korrewegwijk	59%	16%	23%	2%
ondernemers	79%	7%	7%	7%
jongeren	57%	29%	14%	0%
<i>is het geld voor de wijk over het algemeen nuttig besteed</i>				
bewoners De Hoogte	40%	11%	16%	33%
bewoners Korrewegwijk	54%	8%	12%	26%
ondernemers	40%	27%	13%	20%
jongeren	-	-	-	-
<i>is het goed geweest dat er (zoveel) geld in de wijk is gestoken</i>				
bewoners De Hoogte	78%	2%	2%	18%
bewoners Korrewegwijk	80%	6%	5%	9%
ondernemers	80%	0%	7%	13%
jongeren	79%	0%	0%	21%

Daar waar een stelling niet is voorgelegd aan de jongeren is deze bij de jongeren open gelaten.

^a Andere formulering voor jongeren: De afgelopen jaren zijn er minder jongeren zonder werk

^b Andere formulering voor jongeren: De afgelopen jaren zijn er minder jongeren voortijdig van school af gegaan

^c Andere formulering voor jongeren: De afgelopen jaren is de wijk voor mij leuker geworden

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Evaluatie

Over het algemeen blijkt dat de bewoners, de ondernemers en de jongeren het moeilijk te vinden om een antwoord te geven op de voorgelegde stellingen, vooral als het gaat om een inschatting over problematiek achter de voordeur. Aspecten over de wijk die iedereen kan zien (zoals de buitenruimte en voorzieningen) blijken makkelijker te beoordelen. De meeste mensen zijn het eens met de stelling dat de woningen in de wijk zijn verbeterd, dat de buitenruimte opgeknapt is, dat er betere voorzieningen in de wijk gekomen, dat de wijk aantrekkelijker is geworden en dat het goed is geweest dat er geld in de wijk is gestoken.

Zaken in de wijk die nog worden gemist zijn vooral activiteiten voor kinderen en jongeren, goede en veilige speeltuinen, parkeergelegenheid en een schonere omgeving met minder overlast van hondenpoep. Ook meer winkels en een (buurt)supermarkt worden regelmatig genoemd, vooral door bewoners uit De Hoogte. De jongeren willen graag een plek waar ze kunnen samenkomen, het liefst overdekt. De meest genoemde wensen van de bewoners, ondernemers en jongeren worden in onderstaande woordenwolk weergegeven. Voor een volledig overzicht van de gegeven antwoorden zie bijlage 6.

Figuur 4.1
Wat ontbreekt er nog in de wijk?

Beoordeling

Op basis van de straatinterviews is beoordeeld of bewoners/ondernemers het eens of oneens zijn met de norm: 'Er kunnen voldoende resultaten worden behaald'.

Op basis van de enquête blijkt dat de meeste stellingen die betrekking hadden op de (zichtbare) fysieke ingrepen positief zijn ingevuld. Voor sociale maatregelen zijn bewoners en ondernemers voorzigtiger in het geven van een antwoord omdat dit zich deels aan hun waarneming onttrekt, letterlijk (onzichtbaar) achter de voordeur afspeelt. Maar daar waar wel beantwoording heeft plaatsgevonden hadden iets meer bewoners een negatief oordeel. De sociale aanpak lijkt zoals professionals al aangaven een langere doorlooptijd nodig te hebben voordat structurele en zichtbare resultaten worden geboekt. Derhalve is het eindoordeel neutraal.

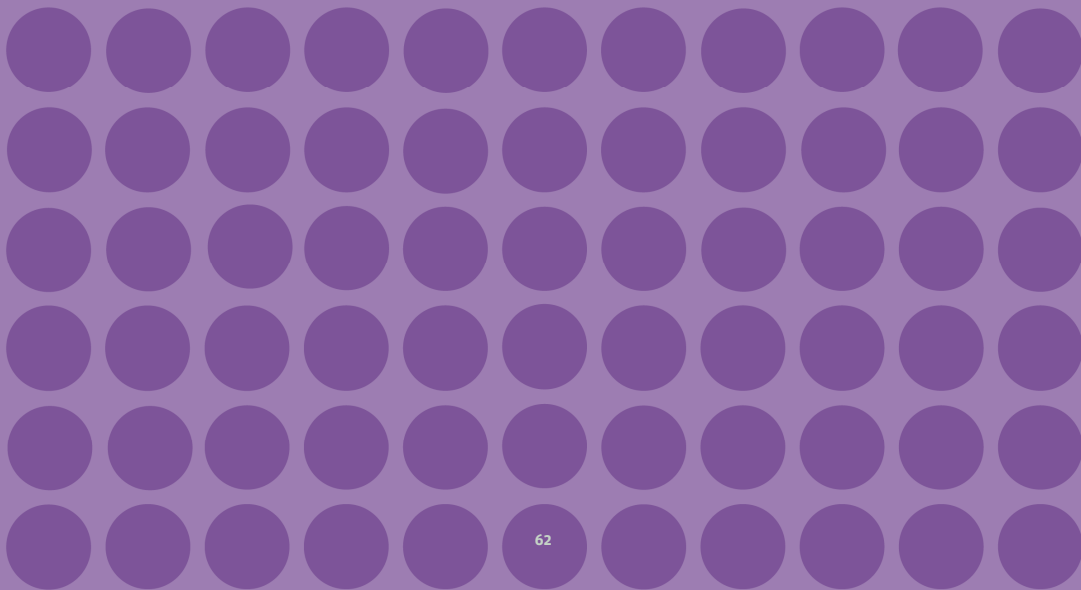
Tabel 4.9
Beoordeling norm 'Er kunnen voldoende resultaten worden behaald' op basis van straatinterviews bewoners en ondernemers

norm Resultaat	beoordeling
eindoordeel	±

5

Hoofdstuk

Conclusies

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Conclusies

5. Conclusies

In onderstaande tabel is samengevat wat de uitkomst is van de toetsing van het Groninger krachtwijkenbeleid aan het normenkader binnen de drie verschillende onderzoekonderdelen. Hierna wordt dit toetsingsresultaat beschreven en worden de onderzoeksvragen van de rekenkamercommissie beantwoord.

normenkader	dossieronderzoek	diepte-interviews professional	straatinterviews bewoners en ondernemers	eindoordeel
beleid				±
beleidskader	±	±	n.b.	±
samenwerking en burgerparticipatie	+	+ en ±	±	+
informerende gemeenteraad	±	±	n.b.	±
uitvoering				±
uitvoering conform planning	±	+	n.b.	+
regie op de uitvoering	±	-	±	±
aandacht voor andere wijken	±	+	n.b.	+
betrokkenheid ondernemers, bewoners en	+	+	+	+
evaluatie				±
evaluatie projecten	-	±	n.b.	±
toepassing ervaringen	±	±	n.b.	±
resultaat	±	±	±	±

Conclusies Beleid

Uit de beoordeling van de drie criteria komt in totaal een oordeel naar voren dat neutraal is.

Het beleidskader is uitgebreid maar mist structuur en een goede beschrijving van de bijdrage van de projecten aan de doelstellingen. Het kader, anders dan de individuele projecten, is in de praktijk ook niet leidend geweest, blijkt uit de dossierstudie en de interviews. De deels noodgedwongen overhaaste start (de 'snelkookpan') is hier ongetwijfeld debet aan, maar er is in het vervolg ook geen grote inspanning gepleegd om die startproblemen in de beleidsbeschrijving te herstellen.

De toetsing van de samenwerking en de burgerparticipatie valt (gematigd) positief uit. Dit blijkt uit de dossierstudie en deels uit de interviews. De vraag is of Groningen als het gaat om burgerparticipatie toch last heeft gehad van de wet van de remmende voorsprong. Er was immers al veel overleg, samenwerking en een participatie-instrumentarium. Wat is daar bij de start van het krachtwijkenbeleid (extra of experimenteel) aan toegevoegd?

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Conclusies

Het informeren van de gemeenteraad, dat we hier als tweezijdig hebben gedefinieerd, is niet voldoende. Van beide kanten is het, achteraf gezien, te ad hoc. De gemeente informeert niet systematisch over de voortgang, zeker in relatie tot de doelstellingen, de raad stuurt niet of nauwelijks op de hoofdlijnen in dit dossier. Raad en bestuur maken hier overigens zelf geen punt van.

Conclusies Uitvoering

Uit de beoordeling van de vier criteria komt in totaal een oordeel naar voren dat neutraal tot positief is.

De uitvoering van het gros van de projecten loopt - voorzover na te gaan - na een haperende start redelijk volgens planning, niet in de laatste plaats vanwege de grote betrokkenheid van velen. De argumentatie voor koerswijzigingen van projecten is nauwelijks openbaar aanwezig. Dat de gemeente de regierol heeft is niet omstrede. De wijze waarop de gemeente de rol in de periode na het vaststellen van de wijkactieplannen uitvoert en de grip die de gemeente heeft op de carrousel aan projecten is wel omstrede. In de tweede helft van de krachtwijkenperiode is de regie beter georganiseerd (minder projecten, beter overleg met de buurt en onderling, andere projectleider).

Er is enig budget overgeheveld naar de krachtwijken. Er zijn geen aanwijzingen dat de inzet van de krachtwijken sterk ten koste gaat van de inzet in de andere wijken (Selwerd zou een uitzondering kunnen zijn).

Uit alle drie de onderzoeksdelen volgt een redelijk positief oordeel over de mate waarin derden zijn betrokken bij de uitvoering van het krachtwijkenbeleid.

Conclusies Evaluatie

Het eindoordeel bij het aspect evaluatie is neutraal.

Er is een aantal aan het krachtwijkenbeleid gerelateerde projecten geëvalueerd maar dat is los van het krachtwijkenbeleid gebeurt. Interne evaluatie heeft plaatsgevonden. Systematische externe evaluatie van projecten die in het kader van het krachtwijkenbeleid zijn uitgevoerd heeft (nog niet) niet plaatsgevonden.

Er is naarmate het krachtwijkenbeleid vordert sprake van (gerapporteerde) leereffecten. Ruimte voor systematiek in die transfer is er pas echt op het moment dat het krachtwijkenbeleid zwaluwstaart met het 'reguliere' wijkenbeleid.

Dat er resultaten zijn behaald de afgelopen jaren is duidelijk aantoonbaar, al was het maar door de aanblik van de wijk of door het optimisme van de bewoners. Of die resultaten in verhouding staan tot de middeleninzet, of de wijken nu al op een hoger plan staan (ook in de ogen van bewoners) en of de resultaten beklijven als de middeleninzet (drastisch) afneemt is vooralsnog minder duidelijk. De visitatiecommissie vanuit het Rijk formuleert positieve en opvoedende feedback over de Groningse aanpak.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Conclusies

Onderzoeksvragen

Bevat het beleid voor de Groninger krachtwijken de voorwaarden om succesvol (doelmatig en doeltreffend) te kunnen zijn?

Gedeeltelijk. Het deels ontbreken van een goed (bewaakt) beleidskader en (aanvankelijk) een goede regie is waarschijnlijk ten koste gegaan van de realisatie van het haalbare potentieel aan met name outcomedoelstellingen.

'Is het beleid voor de Groninger krachtwijken succesvol (doelmatig en doeltreffend) geweest?'

De stevige Groninger basis, de enorme inzet aan middelen (zowel financieel als qua gedreven professionals) en de samenwerking met partners (niet in de laatste plaats de corporaties en ook de burgers) hebben in relatie tot de 'rommelige' start veel goed gedaan en gemaakt. Het is wel sterk de vraag of dat allemaal volledig doelmatig is gebeurd. Voor de doeltreffendheid zijn na 2-3 jaar de bewijzen deels wel (aanblik, optimisme bewoners, paar duidelijke veranderingen met name rondom overlast en veiligheid) en deels niet (nog geen brede structurele effecten in relatie tot de destijds geformuleerde ambities van 'sociale stijging') aanwezig. De visitatiecommissie heeft aanbevelingen om de doeltreffendheid te vergroten.

Deelvragen

Is de raad voldoende betrokken geweest bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het krachtwijkenbeleid?

Nee. Raad en bestuur maken daar overigens zelf minder een punt van. De financiering van de plannen enerzijds en de participatie van wijkbewoners anderzijds trekken veel meer de aandacht dat de inhoud van het beleid zelf.

Hoe worden inwoners betrokken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van het krachtwijkenbeleid en wat vinden ze daarvan?

Op verschillende manieren en in voldoende mate. Los van een aantal 'weeffoutjes' aan het begin zijn bewoners hier ook relatief tevreden over. Wel wordt duidelijk dat bij bewoners vooral fysieke projecten in het oog springen.

Hoe wordt het project (intern) vanuit de gemeente gecoördineerd en gestuurd en hoe verloopt de samenwerking met de andere betrokken partijen?

De samenwerking verloopt in de meeste gevallen goed ofschoon er ook een paar zaken mis zijn gelopen. De coördinatie is vooral in de eerste periode moeizaam, zowel intern als extern.

Welke activiteiten worden uit welk budget betaald en hoe vindt afstemming tussen de verschillende partijen plaats?

De budgettenstromen zijn inzichtelijk geworden, een overzicht hiervan is in het rapport opgenomen. De afstemming vindt na voorbereiding in de kerngroep bestuurlijk plaats in het 'Mooi blijven wonen' overleg.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Onderzoek krachtwijkenbeleid gemeente Groningen • Conclusies

Is er sprake van een balans tussen de fysieke en sociale aanpak?

Er is geen optimale balans. Er zijn veel sociale projecten met zeker in het begin weinig bovenliggende coördinatie.

Is er door het grote aantal projecten sprake van een gefragmenteerde aanpak?

Op sociaal gebied zeker

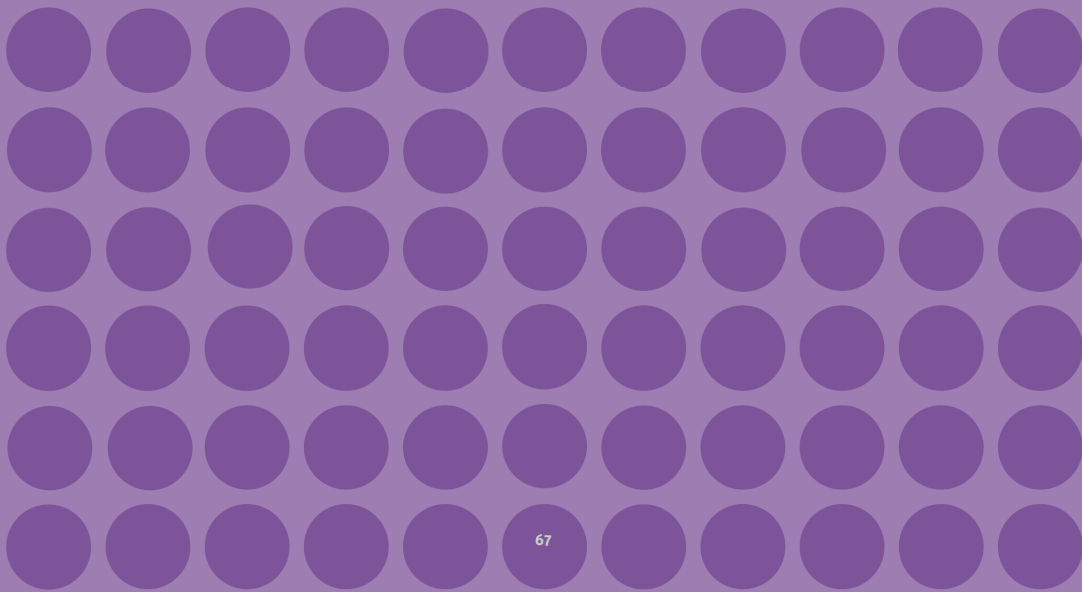
Hebben andere aandachtswijken en omliggende wijken 'last' van de prioritering van de krachtwijken (omdat er minder middelen beschikbaar zijn of omdat er sprake is van waterbedwerking)?

Voor Selwerd is dat mogelijk het geval geweest omdat de wijk grenst aan een krachtwijk. Er zijn overigens geen middelen onttrokken aan gelden die voor Selwerd zijn bestemd.

Wat is er tot nu toe geleerd van het voor de krachtwijken ontwikkelde beleid en zijn deze opgedane ervaringen toepasbaar in andere wijken (de inktvlekwerking)?

Er lijkt veel geleerd, qua inhoud, organisatie (met name ook wat de inspraak betreft) en afstemming tussen projecten met name ook binnen een aantal meer experimentele projecten. Die (leer-)ervaringen (incl. de succes- en faalfactoren) zijn inmiddels elders toepasbaar.

bijlagen

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage 1. Literatuurlijst

Achtergrondliteratuur

- Vertrouwen in de buurt – WRR -2005
- Stad en stijging, VROM Raad -2006
- Outcomemonitor krachtwijken – Nulmeting – CBS - augustus 2008
- Aandacht voor bewonersparticipatie – TSPB Universiteit Tilburg – oktober 2008
- De baat op Straat, Stichting Atlas voor Gemeenten - februari 2009
- Levendige straten – nulmeting veiligheid en leefbaarheid zeven straten aandachtswijken Groningen – Rijksuniversiteit Groningen & Intraval bureau voor onderzoek en advies – augustus 2009
- Overlast en veiligheid Oude wijken- Intraval - 2009
- Nogmaals aandacht voor bewonersparticipatie – TSPB Universiteit Tilburg – november 2009
- Lessen uit de wijkenaanpak; door de ogen van wetenschappers – Ministerie van Vrom 2010
- Outcomemonitor Wijkenaanpak – Eerste voortgangsrapportage – CBS - Oktober 2010
- Bewonerspeilingen aandachtswijken 2010 – ABF Research in opdracht van ministerie van BZK – 13 oktober 2010
- Voortgangsrapportage Wijkenaanpak 2010 – Ministerie van Vrom – 13 oktober 2010
- Wijkenbrief VROM - 2010
- Pilot bewonersmonitor Krachtwijken – TSPB Universiteit Tilburg – januari 2011
- De wijk als actiegroep? Essay in opdracht van ministerie van BIZA – Public Result – april 2011

Websites

- <http://gemeente.groningen.nl>
- www.rijksoverheid.nl
- www.leefbaarometer.nl (update gegevens tot 01-01-2010 volgt in juni 2011)
- www.werkenaanwonen.nl
- www.wijkstemdag.nl
- <http://mijnwijk.groningen.nl>
- www.kei-centrum.nl
- www.nicis.nl
- www.dehoogte-selwerderwijk.nl
- www.korrewegwijk.nl
- www.lefier.nl
- www.dehuismeesters.nl
- www.dvhn.nl

Overig

Wijkkrant 'Mooi blijven wonen'

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage 2. Overzicht dossierstudie

- Gemeentebegroting gemeente Groningen over de jaren 2008, 2009, 2010, 2011
- Gemeenterekening Groningen over de jaren 2007, 2008, 2009 (p.m. 2010 indien al beschikbaar)
- Nieuw Lokaal Akkoord – Groningen 2007-2010 – januari 2007
- Leefbaarheid & Veiligheid 2006 – Bureau Onderzoek – 1 mei 2007
- In gesprek naar een krachtwijk – Bureau Onderzoek Gemeente Groningen – juni 2007
- Wijkactieplan De Hoogte - samen het verschil maken - 2 oktober 2007
- Wijkactieplan Korrewegwijk – samen het verschil maken- 2 oktober 2007
- Aanbiedingsbrief WAP's aan minister mevr. E. Vogelaar – 3 oktober 2007
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen – 10 oktober 2007
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen – november 2007
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen – 4 december 2007
- Raadsbrief 'Informatie rond Proces Vogelaarwijken De Hoogte en de Korrewegwijk – 7 december 2007
- Aanbiedingsbrief Programma Krachtwijken 2008 – 28 maart 2008
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen – 9 april 2008
- Charter Ministerie van VROM en gemeente Groningen – 19 mei 2008
- Raadsbrief 'Evaluatie ketenprotocol' MPG - 10 juli 2008
- Programmavoorstel 'Hoogvliegers in de wijk' – 25 september 2008
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen, 3 december 2008
- Raadsvoorstel 'Goed idee plus'- 17 december 2008
- Aanbiedingsbrief + Jaarplan 2009 Krachtwijken – 17 december 2008
- Evaluatie wijkstemdag - 2009
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen – 11 februari 2009
- Startnotitie Krachtwijken Korrewegwijk en De Hoogte 'Mooi blijven wonen' – 25 februari 2009
- Raadsbrief 'Veiligheid oude wijken' – 9 april 2009
- Leefbaarheid & Veiligheid 2008 – Bureau Onderzoek – 1 mei 2009
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen – 3 juni 2009
- Raadsvragen over bewonersparticipatie in krachtwijken – 6 juli 2009
- Voortgangsrapportage Krachtwijken 2009 – 8 oktober 2009
- Aanbiedingsbrief + Jaarplan 2010 'Mooi blijven wonen' 23 november 2009
- Raadsbrief Bespreking bewoners Jaarplan Krachtwijken 2010 – 27 november 2009
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen – 9 december 2009
- Verslag wijkbezoek Korrewegwijk / De Hoogte 22 januari 2010
- Collegeprogramma 2010-2014 'Groningen progressief met energie – stad voor iedereen' 2010
- Verslag raadscommissie vergadering Onderwijs en Welzijn - 8 september 2010
- Wijkanalyses/wijkperspectieven de Hoogte en Korrewegwijk, oktober 2010
- Besluitenlijst raadscommissie Ruimte en Wonen – 3 november 2010
- Zelfbeschouwing gemeente en corporaties t.b.v. visitatie Krachtwijken 2011 – december 2010
- 'Zo gaat dat hier in Groningen' Open brief over het project MPG Krachtwijken – 10 januari 2011
- Tussenrapportage pilot Multiprobleemgezinnen – 31 januari 2011
- Raadsvoorstel 'Doorstart pilot MPG Krachtwijken – 17 februari 2011
- Jaarplan 2011 'Mooi blijven wonen' – 18 februari 2011
- Nieuw Lokaal Akkoord 2.0 (2011-2014) Mensen maken Stad! – maart 2011
- Verslag raadscommissie vergadering Onderwijs en Welzijn - 9 maart 2011
- Eindrapportage visitatie wijkenaanpak Groningen 17 januari 2011 – mei 2011
- Wijkbeleving in beweging – trendrapportage leefbaarheid en veiligheid 2010 – Onderzoek & Statistiek – mei 2011
- NLA projecten 2007-2010 – mei 2011

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage 3. Lijst gesprekspartners diepte-interviews

- Tonny van den Berg (Hanzehogeschool; projectleider VVE-voor- en vroegschoolse educatie)
- Stein van Berkel (De Huismeesters; medewerker sociale wijkontwikkeling)
- Sylvia Bloemendaal (Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld; projectleider Direct Paraat Plus)
- Wouter van Bolhuis (gem. Groningen; dienst ROEZ; vm. stadsdeelcoördinator)
- Gert Bron (gem. Groningen; Milieudienst; projectleider Milieustewards)
- Karin Brongers (Politie Groningen; projectleider gebiedsgebonden politiezorg)
- Kees van der Helm (gem. Groningen; dienst ROEZ; projectleider Krachtwijkenaanpak)
- René Hofman (gem. Groningen; dienst SOZAWE; afdelingshoofd stadsdeelunit Zaagmuldersweg)
- Miranda van der Locht (Lefier; manager maatschappij en markt; lid DB Krachtwijkenaanpak)
- Chris Niemeijer (gem. Groningen; dienst OCSW; gebiedsmanager)
- Wessel Rothstegge (gem. Groningen; vm. projectleider Krachtwijkenaanpak)
- Klaar Zegers (Nexo b.v., projectleider Onderneem 't)

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage 4. Responsverantwoording

1. Welke situatie is op u van toepassing?

Ondernemer en woonachtig in De Hoogte of Korrewegwijk?	40%
Ondernemer, maar niet woonachtig in De Hoogte of Korrewegwijk	60%

1a. Sinds wanneer bent u met uw bedrijf in deze wijk gevestigd?

1994 of eerder	14%
1995-1999	14%
2000-2004	14%
2005-2009	43%
2010	14%

2. In welke wijk woont u?

De Hoogte	33%
Korrewegwijk	67%

2. Hoe lang woont u in deze wijk?

	bewoners De Hoogte	bewoners Korrewegwijk	ondernemers	jongeren
<3	15%	19%	38%	7%
3-5	18%	20%	0%	0%
6-10	17%	13%	13%	14%
11-15	12%	15%	25%	64%
16-30	20%	19%	25%	14%
31-45	8%	8%	0%	0%
46+	10%	5%	0%	0%

3. Mag ik uw leeftijd noteren?

	bewoners De Hoogte	bewoners Korrewegwijk	ondernemers	jongeren
<24	11%	16%	13%	100%
24-29	20%	14%	0%	0%
30-44	25%	22%	25%	0%
45-54	16%	22%	50%	0%
55-64	15%	13%	13%	0%
65-74	5%	5%	0%	0%
75+	8%	8%	0%	0%

17. Bent u student?

	bewoners De Hoogte	bewoners Korrewegwijk	ondernemers
ja	3%	15%	5%
nee	97%	85%	95%

18. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zichzelf?

	bewoners De Hoogte	bewoners Korrewegwijk	ondernemers	jongeren
Nederlands	88%	93%	85%	71%
Marokkaans	2%	2%	0%	0%
Surinaams	2%	2%	10%	7%
Antilliaans	0%	0%	0%	14%
Overig	8%	2%	5%	7%

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

19. Geslacht	bewoners De Hoogte	bewoners Korrewegwijk	ondernemers	jongeren
man	38%	41%	75%	64%
vrouw	62%	59%	25%	36%

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage 5. Vragenlijsten

Vragenlijst volwassenen en ondernemers

V2 Enquêteurnr Dag Maand Tijdstip

De Rekenkamercommissie van de gemeente Groningen doet onderzoek of het extra geld dat de afgelopen jaren aan projecten in De Hoogte en Korrewegwijk is geïnvesteerd, goed is besteed en of bewoners genoeg worden betrokken bij de keuzes die worden gemaakt. Mag ik u hierover een aantal vragen stellen? Het duurt ongeveer 10 minuten en aan het eind ontvangt u een doosje pepermunt.

Instructie veldwerker: Vraag 1 en 1a zijn alleen voor ondernemers, de overige vragen kunnen aan iedereen worden gesteld.

1. Welke situatie is op u van toepassing?
 - Ondernemer en woonachtig in De Hoogte of Korrewegwijk?
 - Ondernemer, maar niet woonachtig in De Hoogte of Korrewegwijk → Ga naar vraag 5

- 1a. Sinds wanneer bent u met uw bedrijf in deze wijk gevestigd?
 jaartal

2. In welke wijk woont u?
(evt. plattegrond tonen ter ondersteuning)
 - De Hoogte
 - Korrewegwijk

3. Sinds wanneer woont u in deze wijk?
 jaartal

4. Mag ik uw leeftijd noteren?
 jaar

5. Bent u bekend met de begrippen krachtwijk en Mooi Blijven Wonen?
 - Ja
 - Nee → Ga naar uitleg

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

5a. Wat houdt krachtwijk volgens u in?

5b. Wat houdt Mooi Blijven Wonen volgens u in?

Indien fout antwoord → Ga naar uitleg

Indien goed antwoord → Ga naar vraag 5c

Uitleg:

De Hoogte en Korrewegwijk zijn in 2007 aangewezen als Vogelaarwijken ook wel krachtwijken genaamd. De projecten die daarvoor zijn bedacht en uitgevoerd, worden in Groningen samengevat met de titel Mooi Blijven Wonen. Het gaat om extra tijd en geld, geïnvesteerd in de wijk, los van wat er in de beide wijken ook daarvoor al gebeurde. Over een deel van de projecten hebben bewoners zelf mee mogen denken en stemmen. Het doel van al die projecten is om de wijk blijvend aantrekkelijk te maken voor bewoners.

Instructie veldwerker: Geen voorbeelden noemen van projecten, dit wordt later gevraagd.

5c. Was u voor de start van Mooi Blijven Wonen in 2008 betrokken bij het verbeteren van uw wijk?

Zo ja, op welke wijze? (kan ook heel kleinschalig, bijvoorbeeld het onkruid tussen de stoeptegels halen)

Ja, namelijk:

Nee

Toen woonde ik er nog niet

6. De afgelopen twee jaar hebben de gemeente en de woningcorporaties samen met andere partijen extra geld en tijd geïnvesteerd in de wijk waarin u woont. Heeft u dit opgemerkt? Zo ja, wat heeft u hiervan opgemerkt?

(spontaan laten noemen; als ze inhoud beschrijven, vraag ook naar naam van het project)

Ja, namelijk:

Nee → Ga naar vraag 15

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

7. In totaal zijn er zo'n 70 projecten uitgevoerd in het kader van Mooi Blijven Wonen. Er volgen nu 2 vragen over uw betrokkenheid en/of deelname. Allereerst: Bent u wel eens betrokken geweest bij de voorbereiding van een project? Zo ja, welke is / zijn dat?

(spontaan laten noemen; als ze inhoud beschrijven, vraag ook naar naam van het project; als ze niets noemen, vraag of ze betrokken zijn geweest bij de genoemde projecten bij 6)

Ja, namelijk:

Nee

8. Heeft u wel eens deelgenomen aan een project (van Mooi Blijven Wonen) en/of meegeholpen met de uitvoering? Zo ja, welke is / zijn dat?

(spontaan laten noemen; als ze inhoud beschrijven, vraag ook naar naam van het project; als ze niets noemen, vraag of ze hebben deelgenomen aan de genoemde projecten bij 6)

Ja, namelijk:

Weet niet

9. Vindt u dat de gemeente de regie over de projecten voor de wijk goed heeft uitgevoerd?

Ja

Nee, want:

Weet niet

10. Vindt u dat de gemeente de bewoners voldoende heeft betrokken bij de projecten?

Ja

Nee, want:

Weet niet

11. Bent u wel eens op een wijkstemdag geweest?

Ja

Nee

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

12. **Welke projecten (van Mooi Blijven Wonen) hebben volgens u een positieve bijdrage aan de wijk geleverd? (projecten laten noemen en toelichting vragen: op welk terrein? hoe komt het?)**
(spontaan laten noemen; als ze inhoud beschrijven, vraag ook naar naam van het project)

13. **Welke projecten (van Mooi Blijven Wonen) hebben niet of nauwelijks een positieve bijdrage aan de wijk geleverd? (projecten laten noemen en toelichting vragen: op welk terrein? hoe komt het?)**
(spontaan laten noemen; als ze inhoud beschrijven, vraag ook naar naam van het project)

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

14. Ik leg u nu een aantal stellingen voor over hoe het met de wijk gaat in vergelijking met een paar jaar geleden. Wilt u aangeven of u het hiermee eens of oneens bent?

De afgelopen jaren ...

	eens	niet eens/niet oneens	oneens	weet niet
zijn de woningen in de wijk verbeterd.	☐	☐	☐	☐
is de buitenruimte opgeknapt (mooiere openbare ruimte, zoals straten, pleintjes en groen – minder rommel op straat).	☐	☐	☐	☐
zijn er betere voorzieningen in de wijk gekomen (scholen, speeltuinen, wijkgebouwen)	☐	☐	☐	☐
zijn er meer mensen aan een baan geholpen.	☐	☐	☐	☐
zijn er meer mensen aan een opleiding begonnen.	☐	☐	☐	☐
zijn er meer bedrijfjes/ondernemers in de wijk gekomen.	☐	☐	☐	☐
zijn er minder kinderen voortijdig van school af gegaan.	☐	☐	☐	☐
zijn er minder gezinnen met problemen dan voorheen.	☐	☐	☐	☐
is het veiliger geworden in de buurt.	☐	☐	☐	☐
komt er minder huiselijk geweld voor.	☐	☐	☐	☐
zijn studenten zich meer gaan inzetten voor de wijk.	☐	☐	☐	☐
zijn mensen in de wijk gezonder gaan leven (b.v. meer sporten/gezonde voeding).	☐	☐	☐	☐
is de wijk voor mij aantrekkelijker geworden	☐	☐	☐	☐
is het geld voor de wijk over het algemeen nuttig besteed.	☐	☐	☐	☐
is het goed geweest dat er (zoveel) geld in de wijk is gestoken.	☐	☐	☐	☐

15. Wat mist u nog in de wijk?

16. Heeft u nog opmerkingen naar aanleiding van dit onderzoek?

17. Bent u student?

- Ja
 Nee

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

18. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zichzelf?

Nederlands

Turks

Marokkaans

Surinaams

Antilliaans

Overig, namelijk: _____

19. Stilzwijgend geslacht noteren

Man

Vrouw

20. Stilzwijgend afnamelocatie noteren

(hiermee weten we ook in welke wijk ondernemers hun bedrijf hebben)

Dit waren alle vragen.
Hartelijk bedankt voor het meewerken aan deze enquête.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Vragenlijst jongeren

Enquêteur nr	Dag	Maand	Tijdstip
<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

De gemeente Groningen doet onderzoek of het extra geld dat aan deze buurt is gegeven, goed is gebruikt en of de mensen uit de buurt genoeg te zeggen hebben over het geld. Mag ik je hierover een paar vragen stellen? Het duurt ongeveer 5 minuten en aan het eind ontvang je een doosje peppermunt.

1. Woon je hier dicht in de buurt? In welke wijk woon je?

(evt. plattegrond tonen ter ondersteuning)

- Ja, De Hoogte
 Ja, Korrewegwijk

2. Hoe lang woon je hier al?

jaar

3. Hoe oud ben je?

jaar

4. Heb je wel eens gehoord dat ze het in de buurt waar je woont, hebben over krachtwijk en Mooi Blijven Wonen? Weet je wat ze daar mee bedoelen?

- Ja
 Nee → Ga naar uitleg

5a. Wat is krachtwijk dan volgens jou?

5b. Wat is Mooi Blijven Wonen dan volgens jou?

Indien fout antwoord → Ga naar uitleg

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Indien goed antwoord → Ga naar vraag 6

Uitleg:

Mooi Blijven Wonen betekent dat de gemeente graag wil dat alle mensen in deze buurt, dus ook de jongeren, het fijn vinden om hier te wonen en daarom organiseren ze allerlei activiteiten. Daarom noemen ze je buurt ook wel krachtwijk. Het gaat om extra aandacht los van wat er in beide wijken daarvoor al gebeurde. Over sommige activiteiten hebben bewoners zelf mee mogen denken.

5. Kun je voor de volgende projecten aangeven of je ze kent, of je wel eens hebt meegedaan en welke projecten je echt heel leuk of heel goed vond?

	ken het	meegedaan	leuk/goed
StadJersTV Jongerenredactie (opleiding tot camerajournalist)	☐	☐	☐
Code Name Future (kaarten maken/rondleidingen geven in de buurt)	☐	☐	☐
Huiswerkbegeleiding door/voor Turkse jongeren	☐	☐	☐
Theaterproject voor jongeren 12+	☐	☐	☐
Technische uitdaging voor tienerjongens (robots en auto's bouwen)	☐	☐	☐
Kinderpersbureau (krant maken voor de buurt)	☐	☐	☐
Go4it! (klussen in de wijk tegen kleine vergoeding via bureau Halt)	☐	☐	☐
Anders, namelijk:	☐	☐	☐

6. Heb je wel eens meegeholpen om zo'n project als ik net noemde voor te bereiden of te organiseren?

- Ja → Ga naar vraag 8
 Nee → Ga naar vraag 7

7. Had het je wel leuk geleken om te helpen bij het voorbereiden of organiseren?

- Ja
 Nee

8. Vind je dat de gemeente goede activiteiten voor jongeren heeft georganiseerd?

- Ja
 Nee
 Weet niet

9. Kunnen alle jongeren uit je buurt gemakkelijk meedoen met de activiteiten als ze dat willen?

- Ja
 Nee
 Weet niet

10. Vind je dat de gemeente goed weet wat ze voor jongeren moet doen?

- Ja
 Nee
 Weet niet

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

11. Vind je het nodig dat de gemeente probeert het leuker te maken in de wijk?

- Ja
 Nee
 Weet niet

12. Ik leg je nu een aantal vragen voor over hoe het met de wijk gaat in vergelijking met een paar jaar geleden.

Wil je aangeven of je dit wel of niet zo vindt?

De afgelopen jaren

	eens	niet eens/niet oneens	oneens	weet niet
zijn de woningen in de wijk verbeterd.	☐	☐	☐	☐
is het buiten mooier geworden (mooiere openbare ruimte, zoals straten, pleintjes en groen – minder rommel op straat).	☐	☐	☐	☐
zijn er betere voorzieningen in de wijk gekomen voor jongeren (scholen, speeltuinen, wijkgebouwen).	☐	☐	☐	☐
zijn er minder jongeren zonder werk.	☐	☐	☐	☐
zijn er minder jongeren voortijdig van school af gegaan.	☐	☐	☐	☐
zijn er minder gezinnen met problemen dan voorheen.	☐	☐	☐	☐
is het veiliger geworden in de buurt.	☐	☐	☐	☐
zijn studenten zich meer gaan inzetten voor de wijk.	☐	☐	☐	☐
zijn mensen in de wijk gezonder gaan leven (b.v. meer sporten/gezonde voeding).	☐	☐	☐	☐
is de wijk voor mij leuker geworden.	☐	☐	☐	☐
is het goed geweest dat er (zoveel) geld in de wijk is gestoken.	☐	☐	☐	☐

13. Wat mis je nog in de wijk?

14. Heb je nog opmerkingen naar aanleiding van dit onderzoek?

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

15. Bij welke bevolkingsgroep hoor je?

Nederlands

Turks

Marokkaans

Surinaams

Antilliaans

Overig, namelijk: _____

16. Stilzwijgend geslacht noteren

Man

Vrouw

17. Stilzwijgend afnamelocatie noteren

Dit waren alle vragen.
Hartelijk bedankt voor het meewerken aan deze enquête.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Bijlage 6. Antwoorden op open vragen

5a. Wat houdt krachtwijk volgens u in?

-> achterstandswijk

1) voorzieningen spelen 2) renovatie -> positieve ontwikkelingen

Aandacht besteedt aan wijken

Achtergestelde wijk met extra geld voor ontwikkeling

achterstand inhalen

Achterstand op werk, zorg, opleiding, huisvesting, veiligheid. Krachtwijk lost dit op

achterstand tot krachtig

Achterstands wijk wordt weer woonbaar.

Achterstands, probleemwijk

Achterstandswijk met investering, goede wijk maken

Achterstandswijken door min vogelaar aangegeven.

Achterstandswijk waar geld in wordt gestopt.

Actieve buurtvereniging met [...] dichtbij huis

Betere samenstelling van de wijk bewerkstellingen

Bewoonbaarheid wordt verbeterd

Bundeling van activiteiten en ontplooiing in de wijk

Buurt denkt zelf na over verbetering wijk en actieve deelname

criminele wijk

Dat een wijk een achterstand heeft op de rest van de stad Groningen.

Dat er het nodige verbeterd kan worden. Dat mensen met minder iets leuk kunnen

Dat er kracht in de wijk moet worden gestopt om betere wijk te krijgen

Dat er krachtig ?? in de wijk komt qua opleidingsniveau en inkomensniveau.

Dat ze proberen de wijk op te knappen

De buurt verbeteren

De mindere wijken vernieuwen.

De wijk krachtiger maken

De wijken bij elkaar bundelen

De wijken opknappen v/d hoogte en Korrewegwijk

Een groot iets worden

Een wijk waarin je wilt blijven wonen.

Er wordt veel gedaan

extra aandacht

Extra aandacht, ondersteuning

Extra geld wordt ingepompt vogelaarswijk

Geld beschikbaar voor wijk om ze te verbeteren

Genoeg activiteiten voor bewoners organiseren, sociale wijk zijn.

Gezamenlijk dingen ondernemen

Initiatieven en gelden voor de wijk vrij gemaakt word.

Krach? ?? Welzijn gemeente om wijk te verbeteren.

Krachtiger maken dan het is -> alle problemen

Krachtwijk wijken gaan ze leefbaar maken

Meer verbetering leefomstandigheden

Mensen [...] meer moeten begrip. goed met elkaar om moeten gaan.

Minister vogelaar: nieuw leven inblazen door nieuwbouw en activiteiten

Mooier

Naam van wijk met extra geld

Om er samen gem. overheid. bewoner. de krachten te bundelen en er het beste van te maken

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Opgezet door Minister Vogelaar, om achterstandswijken te verbeteren.
oppeppen van de wijk
opwaarderen van de wijk
Poging tot meer samenhang in de wijk te creëren.
Proberen met bewoners wijk te verbeteren
Probleemwijk die verbeterd wordt
Samen alles doen, bundelen
Samen op elkaar kunt bouwen
Samen wat doen in de buurt om te zorgen dat alles netjes blijft
Samenkomen vd buurt voor meer cohesie
sociale woningbouw in stand houden
Stemdag, en middelen vanuit extra gelden
sterker maken van de wijk
Synoniem Vogelaars wijk
talenten in de wijk optimaal benutten
Term gekregen door regering: ontwikkeling brengen
Term politiek
Van negatief naar positieve aandacht
Veel inzet om de buurt op te knappen
Verbeter projecten uitgaan van bewoners
Verbeteringswijk
Vogelaar
Vogelaar extra geld voor probleemwijk.
vogelaarswijk
Vogelaarswijk
Vogelaarswijk
Vogelaarswijk met extra aandacht (veel allochtonen)
Vogelaarswijk: veel werkloosheid, veel geld ingestoken om het beter te maken
Vogelaarswijken
Vogelaarswijken - Probleemwijken weer op te knappen
vogelpad
Voor [...] [...] begrip
Wel gehoord, maar '
Wijk betere naam geven
Wijk die achteruit gegaan is verbeteren (verloedert).
Wijk die extra aandacht nodig heeft
wijk die extra geld kan gebruiken.
Wijk die meer aandacht heeft
Wijk goed imago bezorgen
Wijk met extra aandacht wegens achterstand
Wijk met problemen
Wijk met speciale aandacht/opkrikken met Vogelaar??
Wijk met veel verbeteringen
Wijk moet mooi blijven en schoon
Wijk sterker maken
Wijk verbeteren
Wijk verbetering
Wijk waar meer aandacht en energie is gestoken wordt in de wijk, ook sfeer e.d.
Wijk waar mensen met kleine beurs wonen opkrikken
Wijken met neg. klank opkalfateren
wijken waar extra activiteiten voor worden georganiseerd
Wijken waar het eea moet worden verbeterd

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Wijkontwikkeling, ontw. ruimte (parken speeltuinen ed.)
Woon en werk een [..]

5b. Wat houdt Mooi Blijven Wonen volgens u in?

1) Reclamefolder. 2) Renoveren van huizen.
1) sfeer 2) prettig wonen ? ook door de bewoners
5a, samenstelling verbeteren.
aanpak huizen, vernieuwing
Accent schoon is. Prettig wonen
Actieve woningstichting: nieuwbouw , info avonden
Afbraak oude woningen en dan nieuwbouw plaatsen
Alles schoon en netjes
Alles wat gem. en bewoners samen kunnen doen aan leefbaarheid en behoud van..
Beperkingen voor projecten
Betaalbaar in goed geïsoleerde woningen wonen
blijvend onderhoud, controle enz.
Buurt aangenaam en veilig
Buurt netjes houden
Buurt verbeteren mn huisvesting mooi wonen, minder verloop.
Buurt vernieuwen
Dat de mensen in de wijk willen blijven wonen.
Dat de mensen niet [...] uit de wijk ontvluchten
Dat de wijk aantrekkelijker wordt om er in te wonen
Dat de wijk er mooi uit blijft zien
Dat de wijk wordt opgeknapt. en dat mensen in wijk willen blijven.
Dat iedereen zich fijn en prettig voelt. Infrastructuur in orde. Samenwerkingsverbanden tussen gemeente
aanbrengen
Dat ik hier niet weg wil
Dat ik hier op een veilige + vertrouwde manier kan wonen, samen leefbaar maken
Dat je in de wijk/buurt blijft wonen als je weg wilt maar ook weer niet want je bent zo gewint en je wijk dan.
Dat je zelf in combinatie met de gemeente de buurt verbeteren.
Dat men mog. in de wijk kan blijven wonen
Dat mensen blijven wonen
Dat woningen worden gerenoveerd
Dat ze de wijk kindvriendelijker maken
Dat ze dingen organiseren voor een ieder
Dat ze regelmatig de wijk opschoven
De actie
De wijk goed eruit ziet (geen rotzooi)
Duurzaam en netjes
En wijk schoon onderhouden wordt.
Er wat van maken
Gerechtigheid, veiligheid, veiligheid
Gezamenlijk de wijk levendiger te houden
Gezamenlijke inspanning om de wijk goed bewoonbaar te maken
Gezellig samen wonen
Goed schoonhouden de wijk
goed wonen en goed samen in de wijk
Groenvoorziening, alles schoon houden
hier blijven als het naar je zin hebt
Hier blijven wonen
huis en buurt mooi houden

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Huizen goed onderhouden, straten schoon, enz.
Krijg de folder?
meer groen in de wijk
Meer leven in de wijk, meer activiteit i/d buurthuis
Meer nieuwbouw
Mensen behouden in de buurt
Minder sloop, meer opknappen
Mooi wonen in De Hoogte
Mooi
Mooie buurt en groen
Mooier maken dan het nu is
Mooiere woningen
Netjes, veilig wonen
Niet achterstallig raken
Niet slopen maar renoveren
Niet verloederen
o.a. ook renovaties
Om wijk op te peppen
Omgeving mooi houden
Onderhoud gebouwen
Onderhoud in de buurt en groenvoorziening bijhouden controle/verh. houden.
Op je plek in de wijk blijven
Opfleuren van de wijk
Opknappen van de wijk, allerlei activiteiten
Opkrikken leefomgeving, veiligheid en huizen verbeteren. Met plezier wonen
Optimaliseren leefomgeving
Plezier hebben hier te zijn en zo houden
Prettig voelen in de wijk
Programma NAV vogelaar gelden
Project uit de wijk met sub.
Projecten ter verbetering bewuste wijk.
renovatie
Renovatie
Renovatie en wijk opknappen waardoor mooiere
Renovatie enz.
Renovatie van de woningen
Renovatie van huizen
Renovatie, [...] op straat onderhoud, woonsituatie verbeteren
Renovatie, meer faciliteiten.
rustige en mooie omgeving houden
Samen komen vd buurt voor cohesie
Schone wijk houden
Schoon houden van de wijk
Schoon opgeruimd
Steeds verbeteringen brengen
Straat schoonmaken en schoonhouden
upgrading v. wijken
Via renovatie blijven te wonen
Volgt op kracht brengen, mooi houden
voorzieningen in de wijk behouden laten blijven
weet van de folder verder niet de inhoud bekend.
Wel gehoord, maar

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Willen netjes maken en houden
wonen met plezier in de wijk.
Woningverbetering op peil houden kwaliteit.

5c. Was u voor de start van Mooi Blijven Wonen in 2008 betrokken bij het verbeteren van uw wijk? Zo ja, op welke wijze?

[...] organiseren
1) Schoonhouden straat; 2) onderhouden soc. contacten; 3) iets doen aan overlast
7 jaar geleden over behoeften van bewoners
Aanleg speeltuin
Actief bij [...] renovatie
Bij een wijkoverleg geweest, zondervol
Bij vergaderingen stand v zaken onderhoud
Buurtcommissie (Indische buurt/Deliplein)
buurtwerk bewonerscommissie renovatie
de straat huur laten en geen sloop
Frehre comité 'de 8 portieken blijven' 2007
Ideeën aangegeven/Molukkenpark hondenvrij
In bestuur overleg bewoners over woningverbeteringen
In buurtcentrum allerlei activiteitenbegeleiding
In jaren 90, baliewerk buurthuis enz.
Jongeren redactie
Kleine dingen, schoonhouden voor de deur
Kleine zaken
Kleine zaken, inzetten voor wat verbeteringen
Kunst aanbrengen en prullenbakken op straat
Lentekriebels.
lid buurtcomité
Mee doen aan activiteiten
Met buurtbewoners contact gehad wat snelheid in de straat betreft
Onderzoek leefbaar/veiligheid in de wijk.
Op eigen manier, stichting KIK
organiseren van straatfeesten
Participeren in wijkactiviteiten impact bewoners bevorderen.
Plakkaat voor het raam (advertentie)
portiekgesprekken over woonwensen plusminus 1996 (Arubastraat)
Rat in het buurtoverleg
Renovatie
Schoonmaakwerk openbare ruimte
Speeltuin sloop flatgebouw, ging van de buurtvereniging uit.
stoep schoonhouden.
Verbetering aan de straat waar ik woon
Verplicht kunnen op laten ruimen
Versiering op de dranghekken gemaakt voor de kinderen
Voorzitter bewonersorg.
Vrijwilliger EHBO
Was bij buurtoverleg
Wijkopruijing in de buurt

6. De afgelopen twee jaar hebben de gemeente en de woningcorporaties samen met andere partijen extra geld en tijd geïnvesteerd in de wijk waarin u woont. Heeft u dit opgemerkt? Zo ja, wat heeft u hiervan opgemerkt?

1) flats in Palembangstraat huur -> koop (gesloopt en nieuwbouw) 2) nieuwe keuken in Floreshuis (De Karre)

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

1) Floreshuis renoveren. 2) Milieustewards, schoonmaak straten.
1) Huizen opknappen; 2) van huur, koopwoningen maken
1) nieuwbouw 2) speelplaats Molukkenpark
1) Nieuwbouw in dit blok (achter Bandoenstraat). 2) Politiekantoor op hoek Soendastraat/Floresstraat.
1) opknappen buitenkant woningen oa. floreskant. 2) Speeltuin DIB -> nieuwe speelvoorzieningen
1) premiewoningen, vooral in De Hoogte (renovatie) 2) groenvoorzieningen
1) plantsoen verbeterd 2) speeltuintje aangelegd 3) leesgroepje
1) Renovatie huizen. 2) Nieuwe speeltuin. 3) Opknapbeurt (Rijnvisfeitplein)
1) Speeltuin de Borg; 2) Woningen de Hoogte
1) Vervanging keukens; 2) nieuwsbrieven gemeente
1) Renovatie; 2) Stee in stad; 3) ondernemend opgever
1) Speeltuintjes opgericht. 2) computer ruimte gebouw opgeknapt; 3) nieuwe riolering
Alle bouwprojecten speeltuin gebouwd, park vernieuwd
Bandoenstraat, Timorstraat = nieuwbouw
Betere groenvoorziening
Bewoners meer betrokken bij de wijktoekomst
bij de Vensterschool (speelpark voor kinderen)
Bouwen in de Hoogte (noord)
Buurt schoonhouden, dingen gebeurd op sociaal gebied
Complete renovatie
de renovatie
De renovatie
Er zijn betere mensen komen wonen (minder asociale)
Gerenoveerde huizen en nieuwbouw
Groenvoorziening verbeteren
Groenvoorzieningen verbeterd.
Het is schoner, verzorgder
het verbeteren van het trottoir voor de cafetaria (korreweg/30-1 india)
Hier en daar een speeltuintje, renovatie.
huis gerenoveerd
huizen gerenoveerd 2xpr opruimdagen
Huizen opgeknapt
Huizen zijn vernieuwd
Huurwoningen zijn opgeknapt, kozijnen zijn vervangen
Ik ben zelf actief geweest in paddepoel
Ik zit in wisselwoning van renovatie mozaïekbankje
Info voor inwoners, ondernemers op stimuleren
Informatie gehad, minder drugs overlast/ veiliger in Indische buurt
Jaarlijks opschoon actie
Jaarlijkse wijkstemdag. Bewoners kunnen zelf mee beslissen waar geld heen gaat. Speeltuin gerealiseerd
Kan meebeslissen wat in de wijk gebeurd
Leefomgeving verbeterd, nieuwe buurtkrant, speelmogelijkheden.
Mijn huis afgebroken
Milieu project. Dingen organiseren voor jeugdigen
Minder overlast door andere woningtoewijzing
Molukken plantsoen
Molukkenplantsoen
Mooier geworden, mooiere voorzieningen, mooi park
Mooiere huizen, lijkt allemaal netter
Naar woningcorporaties bestemming geld concreet niet bekend.
Nieuw speelgoed, meer groen
Nieuwbouw

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

nieuwbouw
Nieuwbouw
nieuwbouw de Hoogte (noord!)
Nieuwbouw, meer politie in de buurt, speeltuintjes, p.plaatsen fietsen
Nieuwbouw, renovatie huizen
Nieuwe AH, milieu project
Nieuwe huizen. Veel huurwoningen die worden gerenoveerd en verkocht.
Nieuwe keuken in het wijkcentrum Stip is gekomen
Nieuwe pand aan korreweg. Herstel v. panden
Nieuwe riolering, verbouwingen en renovaties
nieuwe speeltuin D.I.B.
nieuwe speeltuin renovatie
Nieuwe woningen, park aangepast, indische buurt.
Nieuwe woningen, schoonmaakbeurten in de wijk
Onderhoud huizen en trottoirs semerangstraat
Opknappen speeltuin DIB
Opknappen van de wijk.
Opknappen van huizen
Over druk renoveren, straten opknappen in de Hoogte en Korrewegwijk
Park opgeruimd, jeugdspel­tuin
Popfestival, wijkbbq
Projecten kiezen op bewonersavonden??
Renovatie
Renovatie
Renovatie Hoogté (noord)
Renovatie huizen
renovatie huizen; speeltuin
Renovatie in de Hoogte (noordelijk deel)
Renovatie van de basisschool karrepad
Renovatie van de woningen
Renovatie woningen
Renovatie woningen
Renovatie woningen bestrating beplanting enz.
renovatie woningen. Stoepen verbeterd. Infrastructuur verbeterd
Renovaties
renovaties e.d.
renovaties, bv nieuwe keukens
Samenwerking in de wijk bevorderen. Project Jasmijn werkt werkt­toeleiding.
School iets verbeterd
Schoon qua doe het gewoon met alle buurtbewoners uit de wijk.
Slopen v. gebouwen
Speel­gelegenheid Jol de Wittstraat
Speel­toestellen.
Speel­tuin
Speel­tuin aangepast. Speel­tuin DIP heel mooi geworden
Speel­tuin opgeknapt
Speel­tuin opgeknapt
speel­tuin opgeknapt, word [...] activiteiten georganiseerd
Speel­tuin opgeknapt; 2) alles netter, bij vijver
Speel­tuin verbeterd
Speel­tuin verbeterd (borgwal).
Speel­tuinen opgeknapt. Florisvijver mooi geworden

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Straatfeesten
Straten gerenoveerd
Totaalbeeld schoner
Uiterlijk van huurwoningen
van 2 huizen 1 gemaakt
Veel speelvoorzieningen. Stip service centrum
Verbouwingen woningen; straat vernieuwen; speeltuin vernieuwd
Verbouwingen, Speeltuin vernieuwd
Verbouwingen, speeltuin vernieuwd
Via folders en in het Floreshuis gehoord van allerlei activiteiten
Via wijkstemdagen, bv ook buurtkrant
Voorlichtingsavonden voor huurders in het kader van stage
Voorzieningen verbeterd, ook meer gekomen
wijk renovatie speeltuin opgeknapt
Wijkschoonmaak 1x per jaar Braderie
Wijkstemdag
Wijkstemdag, activiteiten en speeltuin opgeknapt.
Wijkstemdagen, e.a.
Wijkstemdagen, opruimdagen
Wijkstemdagen.
Wijkvernieuwing, veel PR
Woningen opgeknapt en speeltuin bij buurthuis
Woningen/speeltuin nieuwbouw

7. Bent u wel eens betrokken geweest bij de voorbereiding van een project? Zo ja, welke is / zijn dat?

[...] Borgwal
1) Brandgangen project; 2) buurtconciërge
1) Wijkhotel 'stay in stad'. 2) Milieustewards.
Notulist W.O.K. wijk overleg Korrewegwijk Werkgroepwoonomgeving Korrewegwijk.
Om de straat (Floresstraat te verbeteren)
Overleg in de buurtprojecten
Project 13 schoon we doen het gewoon.
Voorlichting avonden
Wijkstemdagen

8. Heeft u wel eens deelgenomen aan een project (van Mooi Blijven Wonen) en/of meegeholpen met de uitvoering? Zo ja, welke is / zijn dat?

=Voor bij ? projecten meegedaan en de wijk Korrewegwijk / de hoogte.
Arubastraat schoon
Brandgangenproject
Buurtoverleg
Gesprekken
Jongeren redactie
lentekriebels (wijkschoonmaak)
Met opzichter meegelopen, controle tekeningen.
MJD
Noorder station
Opruimbeurt vanuit woongcorporaties
Opruimdagen
opruimdagen politie alert
Opschoonactie
Project. D.I.B. (speeltuin ver.)

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Schrijft voor nieuwe buurtkrant "op de hoogte"
Studenteninzet
Verlichting in park (Molukken)
Who's Next

9. Vindt u dat de gemeente de regie over de projecten voor de wijk goed heeft uitgevoerd? Nee, want

1) schoonmaak op straat 2) en opruimen fietsen regelen
Alleen geen acties, alles zelf doen
Beter inventariseren wat men wil. Niet alleen afgaan op stemdagen
De arme burgers worden niet betrokken
De betrokkenheid. Bewoners org. is er niet. toezicht op renovatie is er niet
Een persoon houdt de uitvoering tegen nog niet gerealiseerd.
In algemeen wel, niet wat betreft de riolering
ken eigenlijk geen deze projecten
Meer met de mensen erover praten
Mevr. weet niet waar het geld aan opgegaan is, niks wordt medegedeeld
Niet als projectpartner, neemt beslissingen zonder overleg.
Niet altijd duidelijk wat er gebeurd is/
Niet deskundig genoeg
Onveilig speeltuin voor kinderen onveilig voor bewoners
Over parkeerplaatsen
Stemsysteem was niet optimaal 'vriendenspel'
Te veel hoge prijzen koophuizen in de wijk
Te veel projecten die leuk zijn, maar je hebt er weinig, weinig structuur.
Veel geld gemorst
Was beter geweest: Eerst problemen in kaart brengen
Wordt niet naar bewoners geluisterd

10. Vindt u dat de gemeente de bewoners voldoende heeft betrokken bij de projecten?

Alleen mensen die het geld hebben gekregen
De mensen die reageren zijn altijd dezelfde personen/veel studentenbewoning.
De mensen waar het eigenlijk om gaat worden niet benaderd
De woningbouw stuurt je er uit, maar helpt niet met verhuizen
Er zijn genoeg folders/ bijeenkomsten georganiseerd.
Groot deel haakt af Wil niets.
Had meer gekund, communicatie was beperkt.
Had weinig informatie
Hoor er nooit wat over, alleen via via
Ik heb er weinig over gehoord
Inspraak wordt niet serieus genomen
Je moet ook vanuit huis kunnen stemmen (internet)
Jeugd niet voldoende geïnformeerd
kopers niets, huurders wel
Mensen klagen over de gemeente, bv. over stroomstoring
Niet voldoende info verstrekt
Te weinig gevraagd
Vaak niet op de hoogte
Veel mensen niet op de hoogte
Voor het gevoel niet te veel veranderen.
Weet er eigenlijk weinig van, dus misschien te weinig info
Wel geprobeerd. Vaak onduidelijk bij bewoners, wat is er aan de hand, hoe staat het met onderwijsvernieuwing
enz.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Wel praten, niet beslissen
Zelf weinig initiatief getoond, weinig interesse.
Zelf plannen schrijven zonder info/peiling
Zo vaak zijn ze niet geweest

12. Welke projecten (van Mooi Blijven Wonen) hebben volgens u een positieve bijdrage aan de wijk geleverd?

- Uit[...]punt tuinen; - speeltuin actie floresstraat
1) (nr 12) Deltaplan speeltuin DIB; 2) Dramaserie de Hoogte (nr13); 3) (Nr 37) Krachtvelden;
1) computer club; 2) milieu containers grofvuil boulevard; 3) Veiligheid Borgwal; 4) club voor de jeugd
1) D.I.B., 2) Jongensclub Padankstraat, 3) Schoon, doen we gewoon (project nr 36)
1) nieuwbouw (zie vraag 6) 2) schoonmaak (milieusteward) 3) KOEK (proj.34) 4) stadswachten 5) Korrewegwijk
schoon
1) schoonmaakprojecten 2) inleveren vuil buiten alg. regel (extra containers)
1) Speeltuin -> spelen voor kinderen; 2) Jasmijn - actief en toegankelijk
1) speeltuin 2) veiligheidsproject
1) speeltuin DIB; 2) project 13; 3) Politie in de wijk gekomen, dichtbij
1) Speeltuin DIP, 2) IJsbaan
1) Speeltje voor kinderen. 2) groenvoorzieningen; 3) Sportveldjes
1) Speeltuiproject; 2) [...]sanering wijk, huizen vooral
13 schoon we doen het gewoon. Het pand Computer voor de jeugd.
Alle projecten om de wijk er beter uit te laten zien. sociale contacten zijn sterk verbeterd
Alle, ook sterk door verscheidenheid
Alles is netjes geworden
Bloembakken plaatsen; drempels; meer kleur
Buurtkrant (van andere niet bekend)
de nieuwbouw
De nieuwe buurtkrant. Kinderen en sport. Spelcontainer
De projecten die saamhorigheid hebben gebracht
De renovatie
De renovatie. de projecten om mensen aan werk te helpen, jongeren en jonge moeders
De renovaties
De Stemdag
Eten met verschillende culturen was heel succesvol. Het kleurrijk buffet
Goed communiceren met elkaar
Gordel van Smaragd
Groenvoorzieningen
Het 'tegeltje' en de post het tegel zorgen voor saamhorigheid
Het is mooier geworden
Ik denk dat de school mooi open geworden. Groen is verwijderd, opent de wijk mooi.
Junksprobleem oplossen
kook project Floreshuis
Met jaarwisseling opruimproject, grofvuil verzameling
Met name dat de woningbouw is aangepakt
Mikenstraat. 2xper jaar grofvuil inleveren.
Milieustraten opruimen, extra containers. Positieve alleenstaande moeders verbeterd (jasmijn werkt) stay in stad
(wijk de moeite waard).
Molukkenplantsoen
Molukkenplein is hondenuitlaat vrij
Molukkenproject
Mooie uitstraling v. huizen, dus minder verpaupering, hierdoor wordt er ook minder gedeald in drugs op de
plekken
Mooier groen, beter opgeruimd

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Mozaïekbank
Niet paraat
Nieuwbouw
Nieuwbouw en opknapprojecten
Nieuwbouw en renovatie
Nieuwbouw mooie wijk geworden
Nieuwe speeltuin DIB. Er komt een beeld op de rotonde Korreweg / kapteinlaan
Opgeknapt huizen oude voetbalveld komt nieuwbouw opschoondagen
opknappen van de Hoogte, vooral het achterste stuk
opknappen van huizen
Opknappen van straten
oplossing drugsoverlast -> rustiger geworden
opschoon actie
Opschoondagen
Park vernieuwen en speeltuin
Politie post bij Floresstraat, meer rust in de straat
Project Band?, naam onbekend
Renovatie
Renovatie Hoogte (noord)
Renovatie van Dib (speeltuin).
Renovatie van huizen
renovatieprojecten
Samen met multicultuur samen eten
Schonere wijk
Schoonmaak actie.
Schoonmaak, groenvoorziening
Slip, en de wijkkrant is terug
Speel plek Joh de Wittstraat
Speelruimte voor kinderen bv. DIB
Speeltuin
Speeltuin DIB, aanpak van het park
speeltuin opgeknapt
Speeltuin opknappen (DIB), opknappen van het eiland
Speeltuin, Dipspeeltuin opgeknapt, molukken plantsoen opgeknapt
Speeltuin.
Speeltuintjes; 2) extra politie [...]
Speeltuinvereniging is vernieuwd, renovatie woningen, nieuwbouw en zwerfafval verwijderen.
Straat renoveringen
Studenteninzet, sport/spel container en vele andere
Veel activiteiten in en om de Kerk aan de Joh. de Wittstraat
Veiligheidsdrempels Borgwal. Milieudagen
Verbeteren speeltuin
Verbeteren speeltuin de Borg. Meer toezicht (geen vernielingen)
Vernieuwing en renovatie van huizen
Voor kinderen speelgelegenheid
Vooral de bestrating valt wel op.
Karrepad (...) 'natuur speelplaats'
wijkkrant
Wijkstemdag. Div. activiteiten bij markt winterfair.
Woningen van 2 naar 4 kamers
woningen verbouwt
Woningrenovatie.

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

13. Welke projecten (van Mooi Blijven Wonen) hebben niet of nauwelijks een positieve bijdrage aan de wijk geleverd?

Alle nieuwbouw
bbq met de wijk, sommigen gewoon niet uitgenodigd
Beloven speeltuin maar komen niet.
Bijv. Computerproject, moet minder amateuristisch, dus professioneler aangepakt worden
Computerproject
De buurtfeesten die door de gemeente worden georganiseerd zijn 'te' overdreven
De mozaïekbank
de toezeggingen zijn maar voor een jaar en dan moet er opnieuw gestemd worden
Er zijn niet al te veel projecten bekend. Bekende projecten zijn allemaal positief ontvangen.
Het wijkfeest: zonder van het geld, had iets ander mee kunnen worden gefinancierd
Hondenpoep beleid - geen Controle
hondenpoep beleid dan moet er controle zijn.
Kan ik niet zo zeggen omdat ik zelf bij project 13 ben ken ik dus niet een ander project ??
Krantproject, buurt met blikjes
Mast op uukveld (voetbalveld)
Onderhoud woningen Catsstraat er achterstallig onderhoud
Speeltuin mooi geworden maar niet veilig.
Speeltuinen
Stay in the stad, hotel in locale woning
Verkeersveiligheid projecten te weinig aan gedaan
Werkgelegenheid project
'Wijk schoon houden' vrijwilligers moeten doen, was beter dat gemeente zelf opruimde! (er is wel wat verbetering inmiddels)
Wijkbbq
ZINA (is gestopt)

15. Wat mist u nog in de wijk?

- Controle op hondenpoep; - erg hoge snelheid op oosterhamminklaan
1) Fietswrakken opruimen!! 2) Meer verlichting op straat, alg. hele wijk.
1) Goed school, goed les, netjes. (bs karrepad school niet goed); 2) Oplossen hondenpoep speeltuin
1) meer rust in de straat Sumatralaan 2) ook drugsverslaving 3) ook meer schoonmaak
1) Onvoldoende parkeergelegenheid; 2) toezicht op tuin onderhoud en zwerfafval brandgangen moeten beter
1) oplossing probleem hondenpoep 2) oplossing overlast studenten (rumoerig)
1) parkeergelegenheid; 2) speeltuintjes in omgeving Bandoenstraat; 3) opruimen zwerfvuil
1) Skatepark. 2) Hondenuitlaatplekken
1) toezicht op kinderen ivm hun bedreigingen; 2) opvoed advies
Activiteiten voor jongeren in de leeftijdscategorie 12 t/m 16
Afvalbakken beter functioneert, Joh. de Wittstraat, ook afval er naast (meerdere dagen?)
basketbalveld en andere sportvoorzieningen
Beetje stil, meer activiteiten b.v. voetbal (veld)
Bestrating beter
Betere opvang, bijv. alleenstaande moeders
Betere veiligheid
Betere verkeersveiligheid
Bij grasveld bij ?? struiken snoeien
Boel goed schoonhouden. Parkeeroplossing / speelgelegenheid 0-20 jaar
Buurt super
Buurthuis voor koffie in de indische buurt
Buurtsuper

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Buurtwinkel(s)
Centrum voor kinderactiviteiten in eigen buurt (8-12)
Chill plek + Overkapping
contactmogelijkheden
Dat mensen nog meer mee moeten doen. Met projecten en andere dingen dat mis ik wel bij sommige bewoners-
studenten.
De bibliotheek
De bibliotheek. Meer parkeerplekken
De lift in Florishuis Karre
De lift in Oosterhamriklaan. Er moeten 4 gezinnen verhuizen
De vooral volkse sfeer van de jaren 70/80
Drempels in de Borgwal op de hoogte van de school en buurtcentrum
drogist
Drogist
Drogist en bakker.
Een echte bruincafe
Een goed buurthuis. Recreatief + hulpverlening + commercie met leuke activiteiten.
Een schone wijk. Meer controle o.a. hondenpoep
Er is nog erg veel hondenpoep in de straat. Er is erg weinig controle op, nog nooit een controleur gezien.
Er waren vroeger meer bedrijven
Evenwicht tussen particulieren en studenten padangstraat in plaats van 15% wel 40%
Fietsenrek, prullenbakken
Fietsenrekken in de straat (Billitonstraat) ongeveer nr 55
Fietsenrekken, vooral bij studenten panden v. huisjesmelkers
Geen papierbakken meer
Goede sfeer, blijft achterstandswijk
Goedkope goed supermarkt bij Bedumerweg
Groenvoorziening molukkenpark
Handhaving tegen hondenpoep
Hangjeugd meer opvangen en controle Floresplein (vooral; zomers 's avonds)
Hangplek voor jongeren
Het Nederlands gevoel. Ik heb het gevoel dat ik in Curaçao woon
Hogere hekken voor de speeltuin ivm evt. vandalisme. Veiligere [...]
Huurwoningen in lagere prijsklasse. Buurtcentrum + activiteiten (deliplein/Padangstraat)
Jeugd opvang 10+
Jeugdplek
Jongeren plek
Kinderen in de straat, gezinnen vertrekken.
Kinderspeelplaatsen
Kindervriendelijke wijk
Kindvriendelijkheid, snelheid beperking van auto's
Kleine winkeltjes
Kleinere speeltuin voor kleine kinderen
Koopwoningen k weinig (zelf wel koopwoning) Geeft nu het gevoel dat dit blok op de rest van de wijk moet
passen.
Lampen in de straten te vel
Leuk speelveld
Leuke dingen voor de kinderen, speeltuintjes
Lift in het Floreshuis / Karre
Lift in wijkcentrum de Karre
Ik mis mijn oude huis
Meer activiteiten voor oudere jeugd

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Meer blauw op straat
Meer fietsenrekken
meer groen
Meer groen - en groenbeleid
meer organiseren voor de jeugd (12-16jr)
Meer parkeergelegenheid
Meer politie
meer politietoezicht
Meer speelgelegenheid voor kinderen
Meer toezicht in de wijk. Betere handhaving (bijv. hondenpoep)
Meer toezicht, beter [...] opzet en monitor
Meer veiligheid, criminaliteit, drugsdealen, inbraak
Meer voor kinderen, activiteiten in vrije tijd.
Meer winkels hogere kwaliteit
Meer winkeltjes, meer mogelijkheden van de inwoners om creatief bezig te zijn
Moet nog wennen in de wijk, mist nog niets
Nettere sociale contacten met de andere buurtbewoners
Opgeruimde straten en plantsoen
Ophalen van grof vuil
Oplossing hangjongeren meer opvang.
Opvang voor de jeugd 12-18 jr
Oude charme van de straat.
Parkeergelegenheid, veiligheid, drugs.
Parkeerplaats
Parkeerplaatsen Bedumerstr. en Almastraat
Parkeerplaatsen, minder groen voor het huis, 50% parkeerplaatsen maken
Parkeerplek
Parkeerprobleem oplossen. bv bomen (harsoverlast ook) -> parkeerplekken
Participatie in wijk en maatschappij
Plek voor hangjongeren.
Projecten voor jongeren 13+
's Avonds activiteiten voor de jeugd 14+
saamhorigheid gevoel, te weinig activiteiten
Samenkomingspunt in de wijk
Sauna
Slager - wijkwinkeltjes
slager, groentezaak
Speelvoorzieningen
Speeltuin
Speeltuin (Arubastraat een glijbaan)
Speeltuin achter heuvels in de straat (Cortinghlaan)
Speelvoorzieningen voor kinderen 10'ers
sportverenigingen
Stadsmeubilair
Straat meubilair: straten leuker aankleden, betere verlichting
Straatverlichting repareren in een straat (waar resp. zelf woont).
Structureels voor jongen + 14 jaar
Supermarkt
Supermarkt
Vaker inzameling van grof vuil.
vaker schoonmaken (straten) bv. veegwagen + afvalbakken
Vaker wijkpolitie

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Veiligheid (stoep fietsen!)

Veiligheid- jeugd politie mensen met onderwijs achter? om jeugd goed op te sporen.

verlichting in het park

Verlichting in het park, veiligheid

Voetbalveld op gras

Voor jongeren een plek waar ze kunnen 'hangen'. Anders gaan ze op straat rotzooi trappen

Voor kinder organiseren = activiteiten clubgebouw/ er zijn junks

voorzieningen voor jongen v.a. 12+ jongerensoos

Wandelpaden in het park, hij het water - diep

werkgelegenheidsprojecten op wijkniveau moet meer opvallen

wijkcentrum

Winkel in de hoogte bijv: AH, C1000

Winkel leegstand genoeg.

Winkels

winkels bij AH

Zebrapaden bv bij winkels Korreweg (waren weggehaald!

Zichtbaar zijn dorpsr

Zwembad

Zwembad/badhuis is gesloten = bibliotheek in gekomen, ook gesloten. Wens: Zwembad/sportschool/Sauna

16. Heeft u nog opmerkingen naar aanleiding van dit onderzoek?

1) betere controle in het park 2) veel drugs

1) ga zo door, bezuinig niet te veel, 2) prioriteit boven het ? 3) minder sloop, meer renovatie

1) Het wordt tijd dat de woningen gerenoveerd worden, ze zijn helemaal op. 2) Meer blauw op straat, teveel drugshuizen.

Bedrijven vullen te veel leegstand Branhijnstraat zebra oversteek.

Betere handhaving wandelpaden, geen fietsers

Betere verkeerveiligheid. Niet te veel drempels, betere oplossing voor te snel rijden

Betreffende de school Rondpad. Verhouding zwart/wit overheersend. Zwart dit jaar buiten de wijk naar school.

Jammer dat dit mis is gegaan.

Blijf scherp van de wijk

Buurt veiliger maken voor kinderen

benieuwd naar de uitslag.

Enkele vragen nvt

Er is nog veel te doen

Fijn wonen hier

Geen drempels in d Arubastraat (ze rijden veel te hard)

Geen mensen op straat aanhouden, brief vooraf sturen

Geen tel nummer

Goed dat er aandacht is voor de wijk

Goed dat er gesnoeid wordt

Goed dat het gebeurt

Goed dat het gebeurt.

Goed dat we dit doen!

Goed onderzoek

Gym, bijv. scholen verdwijnen, kikkerkamp moet terug komen

Het zo goed zijn meer [...] voor honden realiseren

iets doen aan de drugsoverlast

Ik vind dat men nog steeds moet werken aan studentenoverlast

Ik vond het niet echt een probleemwijk

Interesse van gemeente? ook buiten werktijd! (meer betrokkenheid)

is goed

Bijlage - Onderzoeksrapport RKC Krachtwijken 1

Leuk dat het gedaan wordt. Goede methode, (direct)
Mensen meer aanspreken op rijders, gevaar voor kinderen
Moet je vaker doen onderzoek bij bewoners.
Onderzoek in het algemeen. Meer haast maken met bomen en vernieuwingen in de wijk. Dan verandert het positiever.
Onderzoek moet concreter b.v. heeft u last van hondenpoep.
Onderzoek was niet aangekondigd.
Plannen die gemaakt zijn moeten controle over zijn - bijv. hondenpoep opruimen
Slechte verspreiding van informatie, zoals infogids.
Soms irrelevante vragen
uitstekend dat het gedaan wordt!
Veel ideeën gehad, er werd daar niet naar geluisterd
Veel niet relevante vragen
vraag 14 stompzinnige vragen
Vuilniscontainer, groter: er ligt veel rommel omheen. Nieuw indische buurt (Arabisch)
Waar blijft het [...] op de rotonde korreweg. Hier is +- 250 euro voor gereserveerd. Gaat dat nog door, waar is het geld
Wordt het gepubliceerd?
zinvol

Collegedebrief - Externe beschouwingen wijkenaanpak

Bestuursdienst

Dienst/Afd. RO/EZ/RO/SDC/Van der Helm

Onderwerp Externe beschouwingen wijkenaanpak

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar
vervoer bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over
vertrektijden krijgt u via
0900-92 92

In uw antwoord graag datum
en kenmerk vermelden.

Telefoon 050 367 86 83

Bijlage(n)

Ons kenmerk OS 11.2688207

Datum **29 JUL 2011** Uw brief van

Uw kenmerk

E-mailadres
bestuursdienst@bsd.
groningen.nl

Website
www.groningen.nl

Geachte heer/mevrouw,

De wijkenaanpak staat in de schijnwerpers. In het afgelopen half jaar werden verschillende rapporten gepresenteerd, waarin zowel de werkwijze, als de resultaten van de wijkenaanpak aan een beschouwing werden onderworpen. De meeste rapporten zijn bedoeld om lessen te trekken uit de manier van werken in de krachtwijken, zoals die in 2007 werd geïntroduceerd.

Er zijn rapporten verschenen die een beeld willen schetsen van de stand van zaken in Nederland. Een deel van het onderzoek richtte zich specifiek op Groningen.

Met deze brief informeren we u over de conclusies die we, samen met de corporaties, in het Bestuurlijk Overleg Nieuw Lokaal Akkoord hebben getrokken uit de externe beschouwingen.

Hieronder schetsen we eerst de belangrijkste conclusies uit een zevental rapporten. Daarna trekken we een aantal conclusies en geven we aan welke maatregelen we hebben getroffen op basis van de bevindingen.

Externe beschouwingen

1. Op 30 juni 2011 presenteerde de Visitatiecommissie Wijkenaanpak het rapport *Doorzetten en Loslaten*. De 40 krachtwijken in 18 steden werden bezocht. Op 17 januari was de commissie, onder voorzitterschap van Wim Deetman, in Groningen. De commissie trekt een aantal algemene conclusies (voor Nederland) en in een beschouwing over Groningen een aantal meer specifieke.

De visitatiecommissie acht het noodzakelijk dat op de ingeslagen weg van wijkenaanpak wordt doorgedaan. "Ophouden is geen optie. Dat zou het stukje bij

Collegiebrief - Externe beschouwingen wijkenaanpak

Volgvel 1 van 6
Onderwerp Externe beschouwingen wijkenaanpak

beetje opgebouwde vertrouwen van burgers in kwetsbare wijken ernstig schaden". De commissie is kritisch op de overdaad aan projecten en de bureaucratische procedures, die hiermee in Nederland gepaard gaan. Het is van belang dat macht en mogelijkheden worden belegd in de wijk. Men pleit voor "het daadwerkelijk geven van mandaat aan de professionals die er in de wijk toe doen" en "het echt geven van substantiële zeggenschap en kapitaal" aan bewoners. Overheden en instituties moeten meer loslaten.

In het rapport over Groningen pleit de commissie voor het meer expliciet maken van de doelstellingen van afzonderlijke projecten, enerzijds om de effectiviteit beter te kunnen vaststellen, maar ook omdat een meer gezamenlijke visie bijdraagt aan de wil om anders te gaan werken. "Als alle neuzen dezelfde kant op staan, is sturing niet zo nodig".

De commissie waardeert de stappen die in Groningen worden gezet naar meer focus en slagvaardiger aansturing (in elkaar schuiven krachtwijken en NLA). Men heeft de indruk dat het borgen van projecten nog onvoldoende is ontwikkeld.

Als het gaat om bewonersparticipatie ziet men de waardenzeefmethodiek en de wijkstemdag als een belangrijke eerste stap naar meer naar het geven van zeggenschap aan bewoners en loslaten van bestuurders en professionals.

2. Eind juni 2011 presenteerde het Sociaal Cultureel Planbureau het rapport *Wonen, wijken & interventies*. Een onderzoek naar de effecten van de inzet in wijken in Nederland. De belangrijkste conclusies zijn dat ingrepen in de woningvoorraad en verkoop van huurwoningen bijdragen aan leefbaarheid en veiligheid. Meer groen en sportvoorzieningen hebben geen aantoonbaar effect.

De sociaal economische positie van de krachtwijken is tussen 1999 en 2008 nauwelijks verandert. Het SCP signaleert het wegtrekken van de autochtone middenklasse uit deze wijken en het binnentreden van een allochtone middenklasse.

Het onderzoek van het SCP richt zich niet specifiek op Groningen. Sterker nog: het veldwerk voor het onderzoek werd uitsluitend uitgevoerd in de Randstad.

3. Vanuit het experiment *Samenhang in de wijk* (ministerie van Binnenlandse Zaken) schreef Kees Stob (Public Result) in maart van dit jaar als extern expert het essay *De wijk als actiegroep?* over de Groningse aanpak in de krachtwijken. Daaraan voorafgaand had hij in het voorjaar van 2010 een aantal aanbevelingen gedaan om te komen tot "een meer vraaggerichte en slagvaardiger aanpak".

Collegiebrief - Externe beschouwingen wijkenaanpak

Volgvl 2 van 6
Onderwerp Externe beschouwingen wijkenaanpak

In zijn aanbiedingsbrief constateert Stob, dat er vanaf najaar 2010 een nieuwe aanpak is gerealiseerd voor de Groningse krachtwijken. "Het Nieuw Lokaal Akkoord en de krachtwijkenaanpak zijn inmiddels in elkaar gevlochten. De nieuwe organisatie werkt met focus: er is een beperkt aantal speerpunten aangebracht ... Praktisch gezien betekent dit de totstandkoming van een integraal wijkteam waarin organisatie krachtwijken, het NLA, beleid, uitvoering en de wijkprofessionals de opgave aanpakken."

Stob pleit voor meer focus in de aanpak (drie doorbraakprojecten per wijk), meer mandaat in de wijk bij de uitvoering, betere verankering (in politieke aandacht en in continuïteit in uitvoering), en het omkeren van de piramide: breng de top van het ambtelijk apparaat en bestuurders in contact met bepalende sleutelfiguren in de wijk voor snelle doorbraken.

4. In januari 2010 verscheen de *Pilot Bewonersmonitor Krachtwijken* van de Tilburgse School voor Politiek en Bestuur van de Universiteit van Tilburg. In opdracht van het Landelijk Samenwerkingsverband Aandachtswijken (LSA). In het onderzoek wordt gekeken naar de beleving van bewoners uit Amsterdam, Dordrecht en Groningen. In Groningen hebben ruim 600 bewoners van de Korrewegwijk een vragenlijst ingevuld. Een aantal bevindingen:
 - a. de meeste mensen vinden dat de wijk en de bewoners er de afgelopen jaren op vooruit zijn gegaan, en dat het goed is dat hun wijk is aangewezen als krachtwijk. In Amsterdam is de positieve beleving een stuk groter dan in Groningen.
 - b. In Groningen vindt men dat bewoners zelf de meeste verantwoordelijkheid dragen voor het verbeteren van de wijk, gevolgd door corporaties, bewonersorganisaties, politie en ten slotte overheid. Deze organisaties scoren voor hun inzet allemaal een kleine voldoende.
 - c. Veel Groningse bewoners geven aan te willen meedenken (54%), meebeslissen (42%) en meedoen (39%) in de wijk. In Amsterdam zijn de percentages vergelijkbaar, in Dordrecht lager.
 - d. In Groningen voelen bewoners zich uitgenodigd om mee te praten (50%), mee te werken (29%) en mee te beslissen (35%). Aanmerkelijk hogere percentages dan in de andere steden, vooral voor meebeslissen (daar ligt dat percentage in de andere steden rond 16%). De onderzoekers schrijven dit positieve resultaat voor Groningen toe aan de wijkstemdag.
 - e. Groningen springt er eveneens in positieve zin uit als aan bewoners wordt gevraagd of ze zijn geïnformeerd over de wijkenaanpak en of er rekening wordt gehouden met de mening van bewoners. Meer dan de helft is geïnformeerd en meer dan de helft vindt dat er voldoende of

Collegiebrief - Externe beschouwingen wijkenaanpak

Volgvel 3 van 6
Onderwerp Externe beschouwingen wijkenaanpak

veel rekening wordt gehouden met de mening van bewoners.

5. In het najaar van 2010 verscheen de eerste voortgangsrapportage krachtwijken van het CBS: *De Outcomemonitor Wijkenaanpak*. In de 40 krachtwijken werd gekeken naar de ontwikkelingen op de aspecten wonen, leren, werk en inkomen, veiligheid, gezondheid en integratie. Beoordeeld werd of de krachtwijken zich bewegen richting het stedelijk gemiddelde, ofwel, of achterstanden ten opzichte van andere wijken werden ingelopen in de periode 2008 - 2010.

Net als in andere steden bleek de situatie in Groningen vrij stabiel. De dimensies veiligheid en integratie ontwikkelden zich licht positief. Op een aantal andere dimensies deden enkele indicatoren het wel beter, maar niet alle.

Opmerkelijk gegeven was dat de verkoopprijzen van woningen tussen 2008 en 2010 in de Groningse krachtwijken was gestegen met 11%, tegen 4% in de rest van de stad.

6. Tweejaarlijks brengt de gemeente Groningen de *Monitor Leefbaarheid en Veiligheid* uit. Op basis van 6400 interviews wordt een beeld geschetst van de beleving van bewoners. De stelling dat wijkvernieuwing werkt is in de laatste monitor met gegevens van eind 2010 opnieuw onderschreven. Bovengemiddeld veel bewoners in wijkvernieuwingswijken vinden dat hun wijk erop vooruit is gegaan en zijn optimistisch over de toekomst van hun wijk. Selwerd vraagt aandacht.
7. Op basis van de Leefbaarometer (www.leefbaarometer.nl) wordt de ontwikkeling van de leefbaarheid in Nederland gevolgd. In twee rapportages aan de Tweede Kamer (*Leefbaarheid door de tijd* (WWI, 2009) en *Buurtleefbaarheid begrepen* (Rigo, 2010)) vinden we voor Groningen opmerkelijk positieve resultaten van de wijkenaanpak in de achterliggende 10 jaar.

In 1998 woonden 34,7% van de Groningers in een wijk waar de leefbaarheid slecht of matig was, in 2008 was dit nog slechts 7%. Een verbetering die in geen andere stad werd gehaald.

In de periode 2002 - 2006 ontwikkelde de leefbaarheid in Nederlandse wijken zich negatief. Landelijk hebben 127 (delen van) wijken zich aan deze trend weten te onttrekken, daarvan liggen er maar liefst 25 in Groningen.

8. Binnenkort verschijnt een rapport van I&O-research met de resultaten van een onderzoek naar de Groningse krachtwijken-aanpak, uitgevoerd in opdracht van de rekenkamercommissie van de gemeenteraad. De resultaten van dit onderzoek kunnen nog niet in deze beschouwing worden betrokken.

Collegedebrief - Externe beschouwingen wijkenaanpak

Volgvel 4 van 6
Onderwerp Externe beschouwingen wijkenaanpak

Samenvatting van de bevindingen

De resultaten van de Groningse wijkenaanpak mogen er zijn. In de landelijke vergelijking over een periode van 10 jaar doen we het uitstekend. Zowel de *Monitor Leefbaarheid en Veiligheid* (gemeente Groningen), als de *Leefbaarometer* (VROM-WWI) laten zien dat de Groningse aanpak van wijkvernieuwing over de jaren heen werkt. Er is aandacht nodig voor Selwerd.

De resultaten van de (extra) aandacht voor de krachtwijken moeten zich nog aftekenen. Zowel de *Outcomemonitor* van CBS, als de eigen *Monitor Leefbaarheid en Veiligheid* laten over de afgelopen drie jaar krachtwijkenbeleid in de Korrewegwijk en De Hoogte (nog) geen afgetekende resultaten zien over de volle breedte. Binnenkort verschijnt een nieuwe update van de *Leefbaarometer* met gegevens uit 2010.

De visitatiecommissie en Kees Stob geven aanbevelingen voor de organisatie van het programma in de krachtwijken. Beide rapporten bepleiten meer focus in het programma (met doorbraakprojecten) en heldere, breed gedragen doelstellingen. De organisatorische scheiding van NLA en krachtwijken in de (gemeentelijke) organisatie moet worden opgeheven. Verder onderstreept men het belang van een stevig mandaat van professionals en bewoners in de wijk. Aandacht wordt gevraagd voor borging van lopende projecten.

Als het gaat om communicatie in de krachtwijken doen we het in Groningen relatief goed. Het onderzoek van de Universiteit van Tilburg laat zien dat veel bewoners geïnformeerd zijn en invloed kunnen uitoefenen op de aanpak.

Maatregelen

De bevindingen uit de externe analyses sluiten goed aan bij onze eigen inzichten, zoals die bijvoorbeeld tot uitdrukking komen in het Collegeprogramma en de zelfanalyse voor de visitatiecommissie.

In de achterliggende periode hebben we een aantal organisatorische maatregelen getroffen. De organisatie van het Nieuw Lokaal Akkoord en krachtwijken zijn in elkaar geschoven. Eén overlegstructuur, één projectleider, terugdringen van overhead. De afstemming met de "reguliere" professionals in de wijk en het "reguliere" beleid is verbeterd, evenals de afstemming en samenwerking tussen de betrokken gemeentelijke diensten.

Met de opgestelde wijkperspectieven geven we richting aan de ontwikkeling in de wijken voor de komende jaren. Daarmee ontstaat meer focus in het programma en

Collegiebrief - Externe beschouwingen wijkenaanpak

Volgrel 5 van 6
Onderwerp Externe beschouwingen wijkenaanpak

overeenstemming - ook met bewoners - over de doelstellingen voor de wijk. Op basis van een inhoudelijke evaluatie van de projecten uit het krachtwijkenprogramma Mooi Blijven Wonen 2011 zullen we hiermee doorgaan. In januari van dit jaar hebben we in een workshop met Kees Stob een start gemaakt met de uitwerking van doorbraakprojecten.

Na de zomer beginnen we aan de voorbereiding van het programma voor 2012. Daarbij zullen we, in navolging van de gegeven adviezen, een (beperkt) aantal doelstellingen formuleren, aan de hand van de wijkperspectieven. Dit moet leiden tot meer focus en samenhang in het programma. Tegelijkertijd zullen we aandacht schenken aan de borging van lopende en aflopende projecten. Dat is temeer noodzakelijk vanwege de teruglopende middelen van gemeente en corporaties en het uitblijven van steun van het Rijk bij de uitvoering van het krachtwijkenprogramma.

Bijlagen

De onderliggende rapporten zijn voor de raad beschikbaar. Zij zullen in de visietrommel worden opgenomen. Veel rapporten zijn ook te downloaden via de site www.kei-centrum.nl.

We gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

b.g.

Bijlage - Brief van burger

Het verhaal van het dogma van een achterhaald bestemmingsplan.

We schrijven begin september 2011.

Het onderwerp is de Peizerweg 132. Het pand is bekend bij veel Stadlers als Drukkerij erven van der Kamp alwaar jarenlang de Groninger Gezinsbode werd gedrukt.

De actoren zijn de eigenaar van het pand, diens makelaar, de belegger en de fitnesscentrumhouder met hun gezamenlijke adviseur/makelaar; de gemeente Groningen, meer specifiek de Dienst ROEZ en het vigerende bestemmingsplan.

In 2009 biedt de eigenaar via diens makelaar het pand ter verkoop aan. Uiteraard met een stevige verkoopprijs, maar zo zitten dit soort zaken in elkaar. Er is wel belangstelling, maar een voor een haken de kandidaten af: het gaat niet lukken wat zij voor ogen hebben.

Dan is het belangrijk uit te leggen welke rol het bestemmingsplan speelt.

In 2003 wordt het huidige bestemmingsplan vastgesteld. Feitelijk is het een actualisering van oudere plannen. Veel echt nieuws staat er niet in. Wat belangrijk in deze kwestie is op te merken zijn twee zaken: er wordt in het plan uitgebreid gesproken over de aanwezigheid van de suikerfabriek. En verder kent dit specifieke perceel de bestemming: industrie.

In het plan wordt wel enige ruimte gelaten voor andere ontwikkelingen, waaronder kleinschalige kantorenbouw (kantoor villa's). De zgn. perifere grootschalige detailhandel wordt geprojecteerd dicht bij de ringweg.

Om even een beeld te vormen: Vesta en directe omgeving en verder op de voormalige plek van de groententeveiling.

Gamma en Tuinland hebben daar inmiddels hun plek gevonden en naast Vesta hebben zich inmiddels o.a. Karwei en Welkoop gevestigd.

Verder richting Buitenhof / Hoogkerk (westelijke richting) vinden we Iederz (het voormalige DSW), City Box, het onderhavige pand, de garages/bergingen op het zgn. Thompson-terrein en Patrimonium. Naast en tegenover Patrimonium bevinden zich inderdaad industrieperken.

Om het beeld goed vast te houden: het beoogde pand ligt dus tussen CityBox en Thompson met buurman Patrimonium en recht tegenover Tuinland. Hoezo industrie?

De plannen: de fitnesscentrumhouder – hierna te noemen de ondernemer – is thans gevestigd in een pand dat eigendom is van de gemeente Groningen en welke op termijn ontruimd dient te worden (onderdeel van CiBoGa). Omdat een fitnesscentrum niet 1-2-3 naar een nieuwe plek verplaatst kan worden, wordt er reeds gedurende ruime tijd naar een nieuwe locatie uitgekeken. Ook eerder aangedragen opties konden geen genade vinden in de ogen van de gemeente (ROEZ).

Tegenvallende beslissingen, maar met enige moeite te billijken.

Totdat de Peizerweg in beeld kwam. De tijd had zijn werk gedaan en de verkoper bleek bereid tot een schappelijke verkoopprijs. Addertje onder het gras: de koop zou alleen doorgaan wanneer de gemeente (ROEZ) aangaf accoord te gaan met dit initiatief.

Hoe werkt een aanvraag in dit stadium? De dienst kent het zgn. LBI. Dat is het Loket Bijzondere Initiatieven. Als je op voorhand weet dat jouw plannen formeel ingaan tegen de regels, dan leg je een eerste aanvraag bij dit loket voor. Dan kan duidelijk worden of dat een formele aanvraag kans van slagen maakt.

Medio september ligt de initiële aanvraag bij het LBI. Dit “college” komt eens per 2 weken samen om de ingekomen stukken te beoordelen.

Na de eerste behandeling kwam het telefonische aankondiging dat het LBI dit initiatief niet ondersteunde. Niet de formele brief afwachtend is een brief met aanvullende argumentatie ingediend. Kort hierop was de EZ-kant van de dienst bereid hierover in een onderhoud met de initiatienemer van gedachten te wisselen. Uit dit gesprek kwam uiteindelijk naar voren dat de EZ-kant haar standpunt zou herzien en de zaak opnieuw in het LBI te behandelen.

Bijlage - Brief van burger

Uit deze tweede behandeling kwam een positief advies van het LBI. Men vond onze argumenten sterk genoeg.

De gang van zaken is dan dat het advies van het LBI aan het DB (Dagelijks Bestuur) wordt voorgelegd. Het DB wordt gevormd door de Algemeen directeur ROEZ, de directeur Ruimte en de directeur Projectontwikkeling.

In de regel wordt dit advies overgenomen. Maar, zoals het tegenwoordig ook gaat met de 1e kamer tegenover de 2e Kamer, nam het DB dit advies niet over. Het dogma van het bestemmingsplan is sterker dan de realiteit. We schrijven medio december 2011. 3 Maanden na de eerste aanvraag.

Wat is deze realiteit: sinds 2003 is de wereld ingrijpend veranderd. Wat de gemeente destijds natuurlijk niet heeft (kunnen) voorzien is de uiterst snelle teloorgang van de suikerfabriek. Ook de huidige economische crisis is uiteraard niet voorzien. En de consequenties zijn verregaand. Iedereen kan bedenken en zelfs aan den lijve ondervinden wat dit inhoudt.

De voorliggende vraag is: waarom is juist deze locatie zo belangrijk voor de ondernemer?

Er zijn al erg veel sportscholen/fitnesscentra in de Stad. Juist daarom moet je je als ondernemer onderscheiden. Het plan is om een binnen/buitensport/fitnesscentrum op te zetten. Dat is er nog niet in de Stad. En er zijn niet veel panden in de Stad (en dan ook nog op een gunstige locatie) die niet alleen erg veel buitenruimte hebben, maar ook nog eens ruimte parkeervoorzieningen op eigen terrein hebben. Een totale investering van zo'n € 1,5 mln. is hiermee gemoeid.

Nee, zegt de gemeente (i.c. het DB): we zijn niet bereid om op deze plek de bestemming "industrie" los te laten.

Is het niet welhaast onzedelijk van een gemeente om anno 2012 ondernemers op dergelijke gronden te weerhouden een dergelijk bedrag te investeren? Hun nek uit te steken. Dergelijke ondernemers moeten gekoesterd worden en aan alle kanten waar maar enigszins mogelijk geholpen worden.

In deze zaak speelt ook nog andere omstandigheden een rol. Een van de speerpunten van de gemeente is bijvoorbeeld het zgn. Healthy Aging. Ouderen moeten langer gezond kunnen zijn. Aan de andere kant van het spectrum, moeten jongeren meer bewegen. Door de aard van de nieuw te ontwikkelen binnen/buitensport formule worden beide groepen extra bediend. Niet zo maar wat bewegen op loopband of hometrainer. Nee, professionele begeleiding, 7 dagen in de week voor diverse doelgroepen. Voor de buitensporten wordt ook en nadrukkelijk een connectie met het achtergelegen Stadspark gezocht. Unieke aspecten welke juist dit pand zo uiterst geschikt maakt.

We vragen de gemeente niet om een gunst.

We hebben de dienst ROZE nodig om een "dwaling" uit 2003 publiek rechtelijk te corrigeren. Immers, de politiek, die hier tot op heden geen daadwerkelijke rol in heeft gespeeld, maar uiteindelijk wel verantwoordelijk is, moet hier het ambtelijk apparaat opdragen ondernemers alle faciliteiten ten dienste te stellen om te ondernemen. Het risico is aan die ondernemers, niet aan de gemeente. Het onderhavige artikel in het bestemmingsplan mag geen dogma zijn. Het bestemmingsplan dient een strak en tegelijk flexibel raamwerk te zijn.

Dat dit het geval is c.q. moet zijn, bewijzen 2 recente voorvallen, welke ogenschijnlijk niets met elkaar en deze zaak te maken hebben.

In de "strijd" om de firma Telstar in de stad te faciliteren is er met deze firma gesproken over de vrijgevallen Intersport locatie op de Westerhaven, een locatie op CiBoGa, maar ook het Vandermolenvand (de voormalige Opelgarage). In dit laatste geval stond het betreffende bestemmingsplan een dergelijke invulling in de weg. In al haar voortvarendheid besloot de gemeente in elk geval voorhand dat zij medewerking wilde verlenen aan een dergelijke ontwikkeling en bracht de bestemmingswijziging in alvast in procedure. Een dergelijke onderneming wil je immers graag binnen je stadsgrenzen. Dat de firma wellicht deze locatie niet kiest doet in dit geval niet terzake.

Bijlage - Brief van burger

Verder de geluidswal aan de oostelijke ringweg. Door het ongelijkvloers maken van de kruising Ulgersmaborg/Lewenborg dient de geluidswal te worden verhoogd. Nu staat het onderhavige bestemmingsplan een bepaalde maximum hoogte toe. Deze hoogte is echter onvoldoende. Om de hogere geluidswal toch mogelijk te maken, dient het bestemmingsplan te worden aangepast. Hiertoe is – terecht – zonder verdere discussie besloten de wijziging van het bestemmingsplan in procedure te brengen. Immers, de inzichten en noodzakelijkheden zijn veranderd sinds het tot stand komen van het betreffende bestemmingsplan.

En laten we het dan maar niet hebben over de procedures welke noodzakelijk geacht worden/zijn voor het Forum-project.

Het kan dus wel.

Het moet nu ook.

De gemeente - politiek en het ambtelijk apparaat - moeten in dienst staan van de burgers en de ondernemers.

Volgens de regels maar faciliterend. In de letterlijke betekenis van het woord.

Dit unieke sport/fitnesscentrum moet er gewoon komen. Mede in het belang van de Stadgers.

Een modern bestemmingsplan dient die ruimte te scheppen. Geen dogma maar raamwerk.

Dat daarnaast de verkoper de mogelijkheid wordt ontnomen om met welverdiend pensioen te gaan (het pand is zijn pensioen), geeft deze kwestie een menselijk aspect. Op grond van de eerder genoemde ontbindende voorwaarde is de koopovereenkomst inmiddels formeel ontbonden.

Groningen, 22 december 2011

Kik Vastgoed Consultancy

H.G.N.M. Kik

(makelaar/adviseur koper & fitnesscentrumhouder)

Zicht op Stad

Jaarverslag 2010
Welstands-en Monumentencommissie gemeente Groningen

Zicht op Stad

Welstands- en Monumentencommissie gemeente Groningen
Jaarverslag 2010

Uitgave van de Welstands- en Monumentencommissie gemeente Groningen

SEPTEMBER 2011

Inhoud

Voorwoord pag. 5

Vier actuele thema's pag. 7

Doelstellingen en wettelijk kader van de welstandsadvvisering pag. 13

Werkwijze van de commissie pag. 15

De welstands- en monumentencommissie pag. 21

Statistiek pag. 23

Bijlage – De Algemene Groninger Criteria pag. 39

Kaart met adviesaanvragen pag. 5 | 6 omslag

Voorwoord

Dit jaarverslag 2010 heeft opnieuw het karakter van een themanummer. Daarnaast geeft het jaarverslag uiteraard informatie over de werkzaamheden van de welstands- en monumentencommissie in het jaar 2010. We hebben het afgelopen jaar gemerkt dat deze formule goed werkt. Het jaarverslag 2009 is, inclusief de aanbevelingen, wederom besproken in de raadscommissie *Ruimte en Wonen* van de gemeente Groningen en daar goed ontvangen. Zo is binnen de raad een discussie gevoerd over het beschermd stadsgezicht.

Op deze manier informeert de welstands- en monumentencommissie de gemeenteraad van Groningen over de werkzaamheden die zij in opdracht van het College van a.s.w. heeft verricht. Maar het jaarverslag wordt zo opgesteld, dat we hopen ook andere groepen belangstellenden – burgers, ontwerpers, opdrachtgevers – hiermee te bereiken.

Het thema dat we voor het jaarverslag 2010 hebben gekozen hangt met dit laatste punt samen: zichtbaarheid. Een onderwerp dat op verschillende manieren kan worden uitgelegd. De zichtbaarheid van de welstands- en monumentencommissie zelf bijvoorbeeld. Maar ook de (on)zichtbaarheid van bepaalde stedenbouwkundige ontwikkelingen in deze stad. We laten er vier de revue passeren in dit jaarverslag en doen ze opnieuw vergezeld gaan van aanbevelingen. We spreken de hoop uit dat deze op een vergelijkbare manier als in voorgaande jaren worden opgepakt.

Han Michel

Voorzitter welstands- en monumentencommissie gemeente Groningen

Bijlage - Jaarverslagstad2010

Bijlage - Jaarverslagstad2010

Vier actuele thema's

1. Zicht op welstand

In deze 'digitale' maatschappij is via internet veel te vinden. Dat geldt echter niet altijd voor het thema welstand. In sommige gemeenten is de afgelopen jaren duidelijk vooruitgang geboekt en is de welstandsadvisering via het wereldwijde web aan merkbaar toegankelijker gemaakt. Veel gemeenten, waaronder bijvoorbeeld Amsterdam (zie <http://welstandsnota.amsterdam.nl>), hebben het mogelijk gemaakt om op hun website informatie te krijgen over welstand. Door het invoeren van de postcode en/of het huisadres wordt duidelijk welk welstandsregime van toepassing is. Door vervolgens de aard van het voorgenomen bouwplan in te voeren, wordt zichtbaar welke criteria daar voor gelden. Een zeer toegankelijk en laagdrempelig systeem.

Ook de Federatie Welstand heeft de mogelijkheden van het internet ontdekt en het project WelstandTransparant opgestart. De Federatie benoemt de volgende voordelen: het welstandsbeleid wordt effectiever en efficiënter, het maakt een betere koppeling met de Omgevingsvergunning mogelijk en alle informatie wordt vanuit één bron actueel gehouden.

De vindbaarheid van welstands informatie op de website van de gemeente Groningen is aan de matige kant. Het invoeren van de zoekterm 'welstand' levert weinig op en pas met gerichte zoektermen ('welstandsnota') is meer te vinden. De klantgerichtheid kan nog duidelijk worden verbeterd. Dit draagt ertoe in de mening van welstandscommissie aan bij dat welstand te vaak als een 'zwarte doos' wordt ervaren, waarvan de uitkomst ongewis is. De criteria voor dakkapellen, gevelreclame en dergelijke zijn echter helder geformuleerd en vastgesteld door de gemeenteraad. De vindbaarheid van deze informatie door de burger houdt te wensen over, hoewel dit met de nieuwe website van de gemeente wel is verbeterd.

De commissie beveelt daarom aan om de mogelijkheden van een transparante welstand via het internet nader te onderzoeken. De ontwikkelingen op dit vlak (zeker technisch) gaan heel snel: zo is het bijvoorbeeld via Google Earth al mogelijk om een schetsontwerp voor een bepaalde locatie driedimensionaal in te monteren. Het is een goede zaak om daar kennis van te nemen en te onderzoeken of de gemeente Groningen hier haar voordeel mee kan doen.

Overigens is de gemeente op het gebied van monumenten wel ver: via de website <http://fleximap.groningen.nl/gnmaps/monumenten/> zijn alle monumenten digitaal inzichtelijk gemaakt.

2. Micro jongerenhuisvesting

Een tweede thema dat met zichtbaarheid te maken heeft – of eerder onzichtbaarheid –

is het aantal bouwanvragen dat wordt ingediend voor jongerenhuisvesting. En dan niet de projecten zoals die bijvoorbeeld bij het CIBOGA-terrein worden gerealiseerd, maar de kleinere projecten die voornamelijk in bestaande binnenreinen of op binnenterreinen van gesloten bouwblokken in de oude delen van de stad worden gebouwd. De commissie signaleert deze ontwikkeling al langer, maar heeft het afgelopen jaar alleen al van de twee grootste bouwtechnische rekenbureaus die in de stad actief zijn maar liefst 52 plannen in deze categorie behandeld. Gezamenlijk gaat het om een toevoeging van een kleine 1.000 wooneenheden.

Aan de ene kant is het begrijpelijk dat ontwikkelaars van jongerenhuisvesting inspeken op de vraag naar wonen op plekken in de stad, die van zichzelf al de nodige sfeer hebben. De vrij liberale bestemmingsplannen van de gemeente maken deze bouwinitiatieven ook mogelijk. En ze dragen in zekere zin bij aan het gemeentelijk streven naar de 'intense stad', oftewel het zorgvuldig benutten van de schaarse ruimte. De vraag is echter zo stelt de commissie, of de stad op termijn ook echt met al deze ontwikkelingen is gebaat. Wie de kaart met de 52 plannen bekijkt (zie pag. 6), ziet dat er bijvoorbeeld ook ontwikkelingen binnen het beschermd stadsgezicht plaatsvinden. Op zijn minst zou het goed zijn om hierover als gemeente na te denken en een visie te ontwikkelen.

3 Betrokken burgers

In onze eerste aanbeveling gaven we aan dat het bestaande welstandsbeleid beter toegankelijk kan worden gemaakt. Wie nog een stap verder gaat – en de commissie is daar voorstander van – kan zich voorstellen dat burgers van de stad Groningen ook bij het formuleren van het welstandsbeleid worden betrokken. Hier geldt tevens dat allerlei nieuwe media ingezet kunnen worden om de dialoog met 'Stad' aan te gaan. Een goed voorbeeld is de Smaaktest Woonomgeving die onlangs in de gemeente Haarlem is georganiseerd en een vervolg krijgt in diverse andere gemeenten (zie www.smaaktesthaarlem.nl). Op deze manier is het mogelijk om te achterhalen wat burgers wel en niet waardevol vinden. Hier kan in de ontwikkeling van het welstandsbeleid rekening mee worden gehouden. Wellicht ontstaan er duidelijke verschillen tussen wijken. Een dergelijke aanpak zal het welstandsbeleid bovendien een groter draagvlak geven.

4 De monumentencommissie komt naar u toe

De monumentencommissie van de gemeente Groningen is de afgelopen tijd nadrukkelijk in beweging. Zo is met ingang van juni 2010 de Kleine Commissie Monumenten (kcm) ingevoerd, die zoveel mogelijk monumentaanvragen onder mandaat van de grote commissie beoordeelt. De complexe en belangrijke plannen worden ook aan de Grote (Monumenten)Commissie voorgelegd. De kcm bestaat uit twee leden en wordt bijgestaan door de secretarissen. De invoering van de kcm hangt voor een belangrijk deel samen met een inperking van de adviestaak van de rce (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). Deze taak is grotendeels nu op lokaal niveau neergelegd. Dat heeft procesmatige voordelen. Lijnen worden korter, de lokale betrokkenheid neemt toe en

1) Studentenhuisvesting, Vrydemalaan | Van der Wiel I.s.m. Wind Architecten Adviseurs

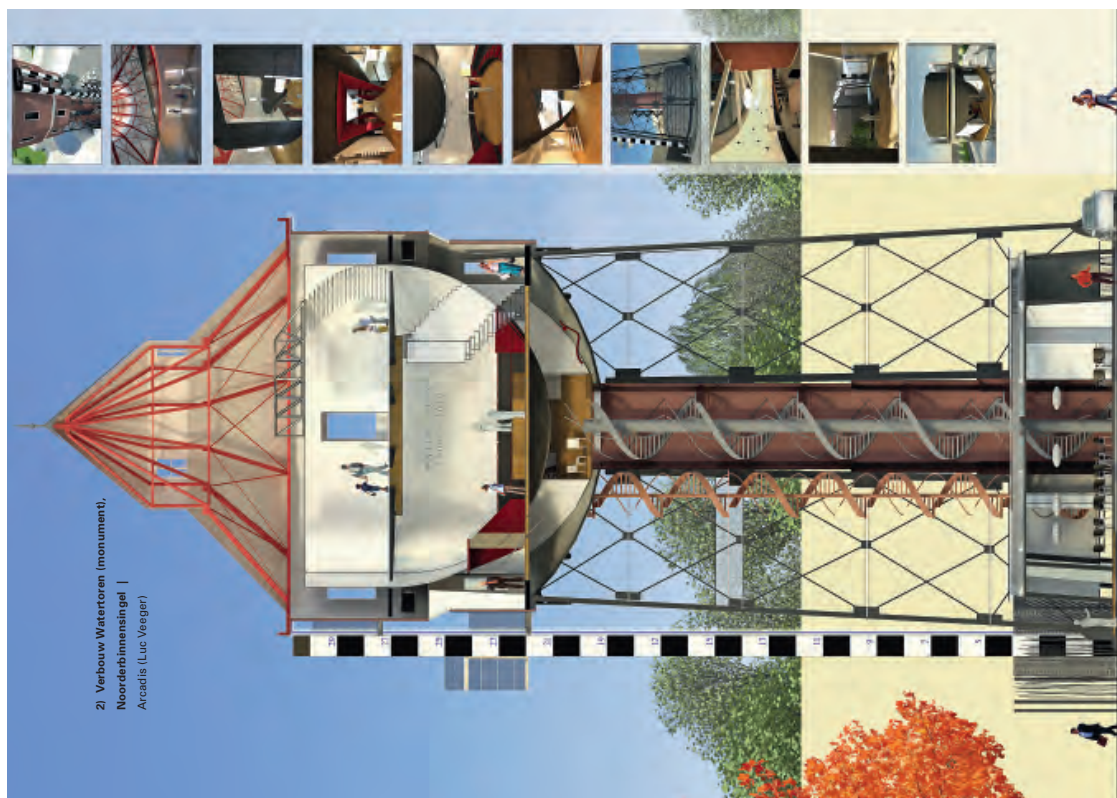

Bijlage - Jaarverslagstad2010

aanvragen kunnen sneller worden behandeld. Maar ook inhoudelijk zijn er voordelen: door de inzet van twee leden in de commissie kan deze dieper in de plannen duiken.

Ook bij de Kleine Commissie Monumenten spelen zichtbaarheid en toegankelijkheid een belangrijke rol. Het gaat bij monumenten overwegend om niet-professionele aanvragers en het is zaak hen in een vroeg stadium goed te informeren. Voor aanvragers is de mogelijkheid ontwikkeld om een afspraak 'op locatie' met de KCM te maken. Dit bezoek heeft een informatief doel en helpt om de (toekomstige) bouwactiviteit op een later tijdstip deugdelijk te kunnen beoordelen. Over de status van dit bezoek is een duidelijke brief opgesteld, die vooraf aan de planindieners wordt gestuurd.

11

Bijlage - Jaarverslagstad2010

Doelstellingen en wettelijk kader van de welstandsadvisering

De gemeente Groningen maakt gebruik van een geïntegreerde welstands- en monumentencommissie. Bouwplannen worden qua architectonische verschijningsvorm getoetst aan de gemeentelijk vastgestelde welstandsmota 2008.

Bouwplannen die betrekking hebben op monumenten worden daarbij getoetst aan het wettelijk kader van de Monumentenwet (indien het een rijksmonument betreft) of de Gemeentelijke Monumentenverordening (indien het een gemeentelijk monument betreft).

De bouwverordening van de gemeente Groningen is de basis voor de organisatie van het welstandstoezicht (bouwverordening Gemeente Groningen, hoofdstuk 9, pagina 47). De bouwverordening schrijft voor dat burgemeester en wethouders nadere regels van orde vaststellen. Deze nadere regels hebben betrekking op de samenstelling, de werkwijze en de overige taken van de welstandscommissie. Een en ander is nader gedefinieerd in het 'Reglement van orde betreffende de commissie voor de welstandsvoorzorg van de gemeente Groningen'.

In de nadere regeling wordt onder meer bepaald dat de leden van de commissie een binding moeten hebben met de stad Groningen, door daar bijvoorbeeld werkzaam te zijn als architect. Ook moeten zij een uitgebreide kennis van hun vakgebied hebben.

De welstands- en monumentencommissie van de gemeente Groningen bestond in 2010 uit een voorzitter, drie architecten, een restauratiearchitect, een stedenbouwkundige en een cultuurhistoricus. De leden van de commissie zijn onafhankelijk; raadsleden, wethouders en gemeentebestuurders kunnen geen lid zijn van de commissie. De leden worden benoemd voor een periode van drie jaar, met de mogelijkheid om eenmaal tot herbenoeming over te gaan.

13

3) Verbouw voormalig Groninger Museum
(monument), Praediniusingel | SKETS

Bijlage - Jaarverslagstad2010

15

Werkwijze van de commissie

De welstands- en monumentencommissie van de gemeente Groningen vergadert wekelijks afwisselend in een grote en kleine commissiesamenstelling. De 'grote' commissie bestaat uit de voltallige commissie. Deze vergaderingen worden veelal bijgewoond door een vertegenwoordiger van de afdeling Ruimtelijke Plannen van de dienst ro/ez van de gemeente Groningen. De 'kleine' commissie bestaat uit twee (routerende) leden van de commissie en de beide secretarissen.

Alle bouwplannen die aan de commissie worden voorgelegd, worden getoetst aan de welstandsnota. Vanuit het perspectief van de indener is er sprake van bouwplannen waarvoor loketcriteria in de welstandsnota zijn opgenomen, plannen die vallen in gebieden waar beeldkwaliteitplannen voor gelden en overige plannen. De eerste categorie wordt, indien mogelijk, bij een ambtenaar van het Loket 'Bouwen en Wonen' van de dienst ro/ez afgedaan.

De tweede categorie komt in principe aan bod in de commissie nadat het beeldkwaliteitplan in de grote commissie is geacordeerd. Het afgelopen jaar is de commissie echter enkele malen geconfronteerd met beeldkwaliteitplannen waarover de commissie niet vooraf was geïnformeerd. Onder meer bij het beeldkwaliteitplan Peizerhoeve en het beeldkwaliteitplan Poelstraat achterzijde (richting het toekomstig Forum) was dit het geval. Dit heeft in de praktijk diverse problemen opgeleverd, doordat de commissie werd geconfronteerd met beeldkwaliteitplannen met onduidelijke toetsingscriteria.

Van monumenten en plannen in het beschermde stadsgezicht kan worden gesteld dat zij altijd in de (grote of kleine) commissie worden behandeld, tenzij duidelijk is door toelichting of andere informatie van de afdeling Monumentenzorg of andere afdelingen dat een dergelijke zware behandeling niet noodzakelijk is.

Praktisch/organisatorisch gaat een en ander als volgt in zijn werk. Twee maal per week worden bij het loket van de dienst ro/ez door de secretarissen de plannen ingenomen met een toelichting van de loketmedewerker, de bouwaccountmanager of in een enkel geval een bouwinspecteur of een medewerker van de afdeling Monumentenzorg.

Plannen die niet tot het mandaat van het Loket Bouwen en Wonen behoren of waarover behoefte tot overleg bestaat worden meegenomen en in principe geacordeerd voor de kleine commissie, tenzij duidelijk is dat de aanvraag in de grote commissie dient te worden besproken. De meeste plannen worden in de kleine commissie behandeld en als het ware van een presadvies voorzien. Tegelijkertijd worden de formele bouwvoorvragen gepubliceerd op de website van de gemeente. De reeds behandelde plannen komen dan als hamerstuk op de agenda van de grote commissie, tenzij de kleine commissie behoefte heeft aan verbreding van de beoordeling of er vanuit de burgerij behoefte is aan een openbare behandeling van het plan. Daar kan dan gehoor aan worden gegeven.

4) Herinrichting Kerk (monument),
Leegweg | awg architecten

Bijlage - Jaarverslagstad2010

5) Transferium, Hoogkerk | byr

Bijlage - Jaarverslagstad2010

6) Verbouw en uitbreiding woning met bedrijfsruimte, Nieuwe Boteringestraat | pvanb architecten

Van de plannen die in de commissie worden behandeld, volgt per behandeld bouwplan een advies. De secretarissen delen direct na de vergadering aan het loket mee welke plannen akkoord zijn bevonden en welke niet. Het verslag van de vergadering en de adviezen worden tussen de grote commissievergaderingen beoordeeld en gecorrigeerd door de leden en in de direct daarop volgende grote commissievergadering vastgesteld.

Toepassing van de welstandsnota

In juni 2008 is de vereenvoudigde welstandsnota door de gemeenteraad vastgesteld. In deze nota, die een voorlopig karakter draagt, wordt tegemoetgekomen aan een aantal bezwaren van de oude nota van 2004. De nieuwe nota is veel simpeler van opzet. Door het accent te leggen op de Algemene Groninger Criteria bij bouwplannen (in plaats van de gebiedsgerichte criteria), wordt meer aansluiting verkregen bij de praktijk van de behandeling van plannen door de commissie. De welstandsnota is immers geen checklist voor eventuele goedkeuring, maar een achtergronddocument dat een genuanceerde benadering van bouwplannen met overwegingen en aanbevelingen invult.

De commissie hanteert de Algemene Groninger Criteria als meetlat, waarbij opvalt dat in de commissie of daarbuiten geen opvallende verschillen van inzicht bestaan, indien de vraag wordt gesteld of een plan kan voldoen aan deze criteria. De opvallendste en meest heldere is de vraag of een bouwplan in positieve zin bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit van de stad. Juridisch lijkt dit een erg subjectieve vraag. In de commissie en ook daarbuiten is er op dit punt na genoeg altijd een duidelijke eensegheid te zien. Daar mee bewijst de commissie haar bestaansrecht. Indien er verschil van opvatting in de commissie bestaat, dient immers het 'voordeel' van de twijfel' maar de aanvrager te gaan.

Mede in verband met gewijzigde regelgeving vanuit het Rijk (*Wet algemene bepalingen omgevingsrecht/wabo*) wordt de welstandsnota herzien door de gemeente Groningen en aangepast aan de meest recente wijzigingen en nieuwbouwgebieden in de gemeente Groningen. De commissie kijkt uit naar deze actualisering van de welstandsnota en hoopt in het jaarverslag van 2011 verslag te kunnen doen van haar ervaringen met deze aangepaste welstandsnota.

Bijlage - Jaarverslagstad2010

De welstandscommissie

De welstandscommissie van de gemeente Groningen was in 2010 als volgt samengesteld:

Han Michel *voorzitter vanaf 12 oktober 2007*
Okko Kloosterman *cultuurhistoricus, monumentenlid vanaf 8 januari 2010*
Siebe van Seijen *restaurantarchitect, monumentenlid vanaf 21 mei 2010*
Rob Hendriks *architect, lid vanaf 2004*
Paul van Bussel *architect, lid vanaf 9 oktober 2007*
Paulien van der Lely *architect lid, vanaf 20 juni 2008*
Enno Zuidema *stedenbouwkundige, lid vanaf april 2007*

De commissie is in 2010 als grote commissie 23 keer bijeen geweest en als kleine commissie 22 keer.

De Kleine Commissie Monumenten

In verband met de inperking van de adviestaak van de RCE (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) is in 2010 een Kleine Commissie Monumenten (KCM) ingevoerd, die zoveel mogelijk monumentaanvragen onder mandaat van de grote commissie beoordeelt. De complexe en belangrijke plannen worden ook aan de Grote (Monumenten) Commissie voorgelegd. De KCM bestaat uit twee leden en wordt bijgestaan door de secretarissen.

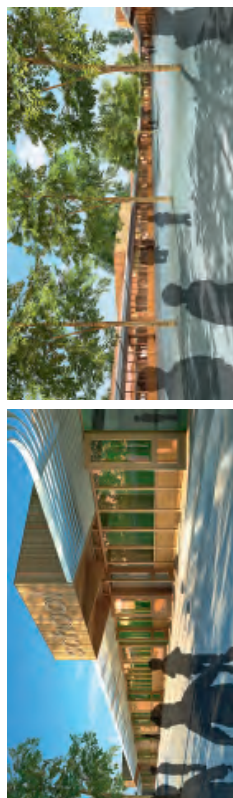
De leden van de kleine commissie monumenten zijn Okko Kloosterman en Siebe van Seijen. De commissie kwam in 2010 vier keer bij elkaar.

Het secretariaat

De welstands- en monumentencommissie wordt ondersteund door de stichting Libau, die verantwoordelijk is voor de bezetting van het secretariaat. Dit secretariaat bestond in 2010 uit:

Gerben Kleiman *secretaris*
Erik Dorsman *secretaris*
Gerda Uiterwaal *administratieve ondersteuning*
Akkie van der Wijk *administratieve ondersteuning*

7) Basisschool Reteldiep, Professor Ulkenweg | Dok architecten

Statistiek

Bij het secretariaat van de commissie zijn in 2010 in totaal 1795 adviezen afgehandeld (2009: 1.789). Dit cijfer is inclusief 174 monumentaanvragen die in principe vergezeld gaan van hetzelfde aantal bouwvoorvragen.

In de kleine commissie zijn in 2010 in 23 vergaderingen 48 planbehandelingen (2009: 345) geweest en in de grote commissie in 22 vergaderingen totaal 225 planbehandelingen (2009: 233). Van de resterende planbehandelingen kan worden gesteld dat dit veelal plannen ter formele afdiening betroffen, alsmede de plannen die door hun beperkte belang door het Loket Bouwen en Wonen zijn afgewerkt. Van de behandelingen zijn in de commissies 47% akkoord verklaard.

De verhouding bouwvoorvragen, monumentaanvragen en voorbehandelingen was als volgt:

23

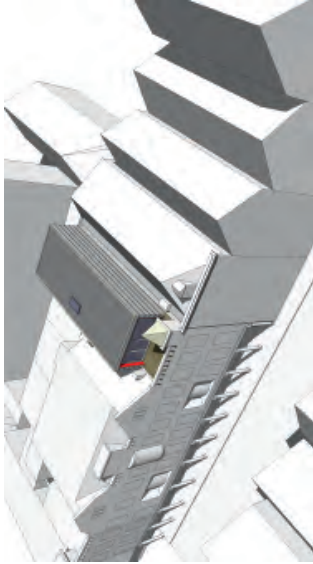
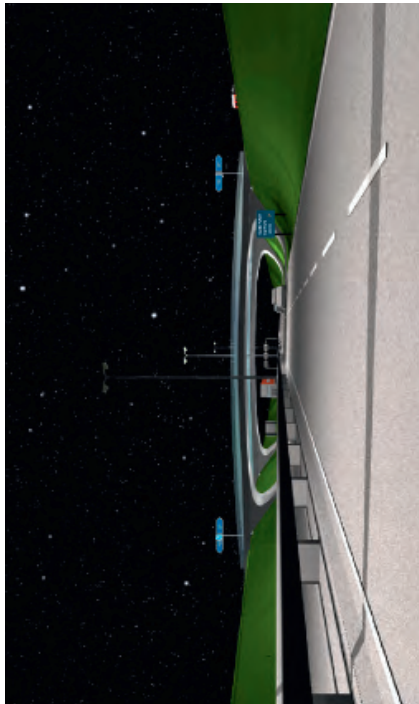
- bouwvoorvragen 72%,
 - monumentaanvragen 16%,
 - voorbehandelingen 14%.
- De overige 4% werd ingenomen door illegale bouwactiviteiten welke vanuit de afdeling handhaving van de gemeente aan de commissie zijn voorgelegd en gemotiveerde adviezen op verzoek van de Algemene bezwaarschriftencommissie.

8) Station Europapark, Hebeerzoom | studio SK

Bijlage - Jaarverslagstad2010

9) Ovonde, oostelijke ringweg | Bureau Noordloos

10) Dakopbouw, Brugstraat (monument) | Werner Srippe

11) Dakopbouw, Ernst Casimirlaan | Werner Srippe

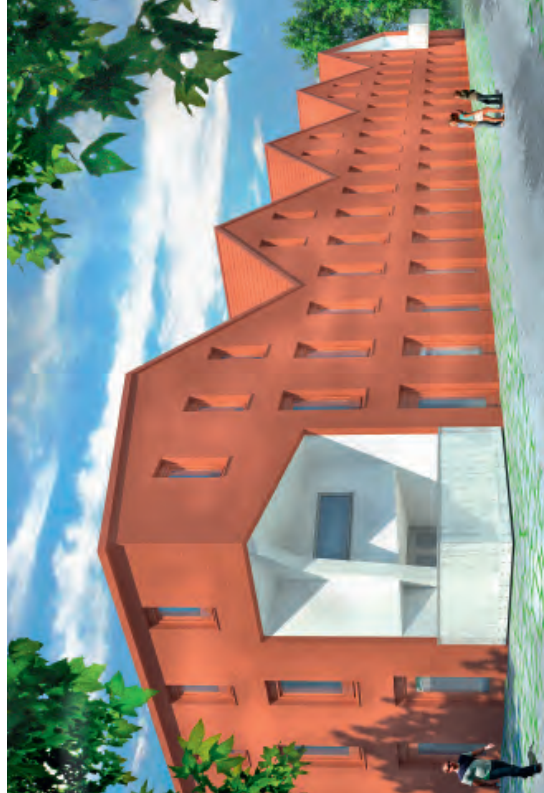
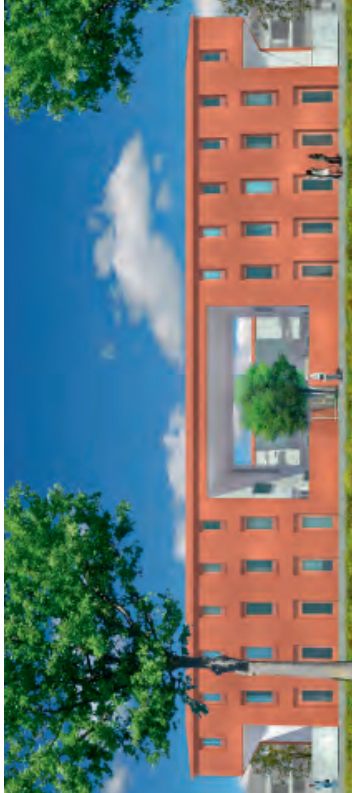
12) Dakopbouw, Groen van Prinstererlaan 15 | Werner Srippe

Bijlage - Jaarverslagstad2010

14) School met kantoren, Boumboulevard | AAS Architecten

27

13) 97 woningen, De Hoogte | architecten|en|en

15) 6 woningen, Helper Oostsingel | AAS Architecten

Bijlage - Jaarverslagstad2010

16) Laboratoriumgebouw, Van Swietenlaan | De Zwarte Hond

Bijlage - Jaarverslagstad2010

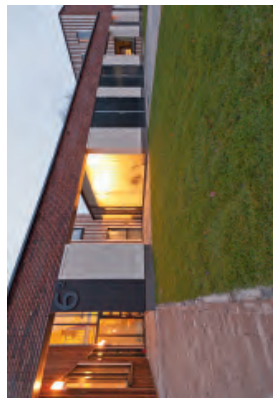
17) Verbouw voormalige bioscoop (monument), Hereplein | AAS Architecten

18) Appartementen, Visserstraat | pvanb architecten

20) Nieuwbouw en renovatie Coendershof, Helper Brink | Team 4 Architecten

19) Groepswooningen Elker, Haydnlaan | Van Manen en Zwart architecten

21) Verleersknoppunt, noordelijke ringweg | Bureau Noordloos

Bijlage - Jaarverslagstad2010

33

22) Woningbouw, Struisvogelstraat | WAL architectenbureau

Bijlage - Jaarverslagstad2010

23) Forum, Popkenstraat | NL Architects

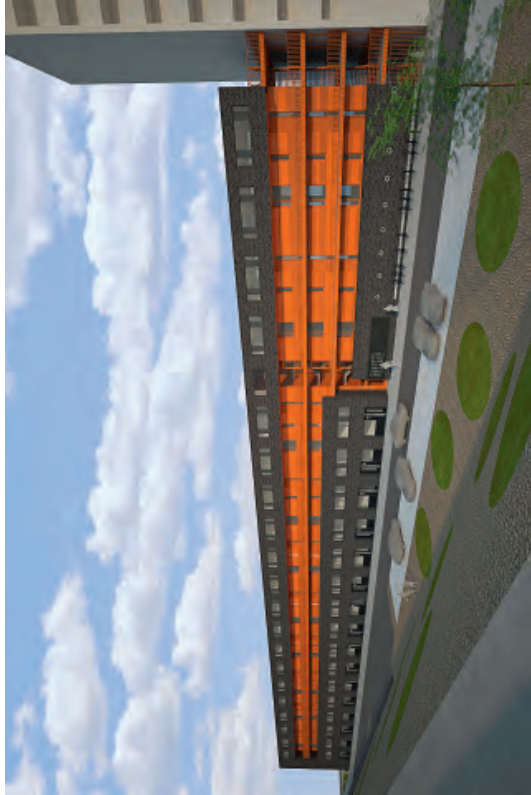
24) Appartementen, Retdielhaven | oving architecten

25) 14 woningen, Elderzooom | WAL architectenbureau

35

26) Woningbouw, Curiepostraat | KAW architecten en adviseurs

Bijlage - Jaarverslagstad2010

Bijlage – De Algemene Groninger Criteria

1. Bouwwerken leveren een positieve bijdrage aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving (en de te verwachten ontwikkeling daarvan).

Gevels en volumes vormen de wanden van de openbare ruimte en leveren daarmee een essentiële bijdrage aan de kwaliteit van de gebouwde omgeving. Daarbij worden hogere eisen gesteld naarmate de openbare betekenis van het bouwwerk of van de omgeving groter is. Een kwaliteitsvolle omgeving heeft het karakter van een verzameling op elkaar betrokken ruimten en bestaat nooit uit losse elementen zonder onderling verband. Van elk gebouw, ook van een gebouw dat contrasteert met zijn omgeving mag worden verwacht dat het zorgvuldig is ontworpen en de omgeving niet ontkent.

2. De schaal dan wel schaalbeleving van een bouwwerk past bij de bouwopgave en de context waarin het gerealiseerd wordt. Bij nieuw- of verbouw binnen een bestaande (monumentale) context bestaat een duidelijk idee over de samenhang tussen de verschillende delen.

Bouwwerken beschikken over een beheerst en samenhangend stelsel van maatverhoudingen. De afmetingen en verhoudingen van gevelelementen vormen tezamen de compositie van het gevelvlak en sluiten aan op de schaal en schaalverhoudingen van de ruimtelijke context. De welstandscommissie toetst het ontwerp met betrekking tot de compositie op eenduidigheid, structuur en logica van het concept binnen de context van de bestaande en de te verwachten situatie.

3. Het bouwwerk is in (architectuur)stijl, vorm, maatverhoudingen, materialisatie en detaillering consequent uitgevoerd. Materiaal, textuur, kleur en lichtwerking zijn passend bij en ondersteunen het karakter van het bouwwerk.

Verwijzingen naar en associaties met bepaalde bouwstijlen, tijden, gebouwen et cetera worden consequent, bewust en zorgvuldig toegepast. Bij welstandscontrole wordt gekeken naar de architectonische kwaliteit als uitgangspunt van vormgeving. Ontwerpen is een proces, waarin verschillende aspecten leiden tot het definitieve ontwerp. Als voorwaarde stelt de gemeente Groningen dat elk aspect mede op grond van vormgeving moet worden bestudeerd. Zij accepteert bijvoorbeeld nooit een materiaal alleen vanwege bouwfysische aspecten, of een massa alleen vanwege programmatische eisen. De uitwerking en detaillering van een ontwerp moet helder en logisch zijn en het gebouwconcept ondersteunen.

28) Uitbreiding woning, Gedempte Zuiderdiep | MAD architecten

29) 21 woningen, Merelstraat | AAS architecten

Bijlage - Jaarverslagstad2010

- 1) Studentenhuisvesting, Vrydemalaan
- 2) Verbouw Wateroren (monument), Noorderbinnensingel
- 3) Verbouw voormalig Groeninger Museum (monument), Praediusinsingel
- 4) Herinrichting Kerk (monument), Leegweg
- 5) Transferium, Hoogkerk
- 6) Verbouw en uitbreiding woning met bedrijfsspand, Nw. Boteringstraat
- 7) Basisschool Reitdiep, Professor Lijkensweg
- 8) Station Europapark, Helperzoom
- 9) Ovonde, oostelijke ringweg
- 10) Dakopbouw (monument), Brugstraat
- 11) Dakopbouw, Ernst Casimirlaan
- 12) Dakopbouw, Groen van Prinstererlaan 15
- 13) 97 woningen, De Hoogte
- 14) School met kantoren, Boumboulevard
- 15) 6 woningen, Helper Oostsingel
- 16) Laboratoriumgebouw, Van Swietenlaan
- 17) Verbouw voormalige bioscoop (monument), Hereplein
- 18) Appartementen, Visserstraat
- 19) Groepswoningen Elker, Haydilaan
- 20) Nieuwbouw en renovatie Coendershof, Helper Brink
- 21) Verkeersknooppunt, noordelijke ringweg
- 22) Woningbouw, Struisvogelstraat
- 23) Forum, Popkenstraat
- 24) Appartementen, Reitdiephaven
- 25) 14 woningen, Eelderzoom
- 26) Woningbouw, Curaçaostraat
- 27) Onderwijsgebouw, Antonius Deusinglaan
- 28) Uitbreiding woning, Geemleple Zuiderdiep
- 29) 21 woningen, Merelstraat

Bijlage - Jaarverslagstad2010

COLOFON

Redactie: Erik Doersman en Gerben Kleiman [Libau, Groningen]

Tekst en eindredactie: Rees de Graaf [Studio Platz, Groningen]

Illustraties: genoemde architectenbureaus

Vertaling: Bruno Beukema, Groningen

Drukwerk: Het Grafisch Huis, Groningen

Collegedebrief - Reactie jaarverslag Welstandscommissie 2010

.
. .
Bestuursdienst

Afdeling
Steller Jan Pieter Koppert
Onderwerp Reactie op jaarverslag 2010 Welstandscommissie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3678660 Bijlage(n) 1 Ons kenmerk RO11.2851662
Datum **12 JAN 2012** Uw brief van - Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs heeft de Welstands- en Monumentencommissie van de gemeente Groningen het jaarverslag over het jaar 2010 *Zicht op Stad* gepubliceerd. Hierin verantwoordt zij haar werkzaamheden over het afgelopen jaar. De commissie kiest er wederom voor om dat aan de hand van actuele thema's te doen, waarbij zij tevens aanbevelingen doet aan het college. Het aantal uitgebrachte adviezen is vrijwel gelijk aan 2009 (2010: 1795, 2009: 1789).

Wij hebben het verslag voor kennisgeving aangenomen. In deze brief vindt u onze inhoudelijke reactie op enkele door de Welstandscommissie gedane aanbevelingen.

De thema's met aanbevelingen (zie bijgevoegde scan) kort samengevat:

1. *Zicht op welstand*; verbetering klantgerichtheid via internet;
2. *Micro jongerenhuisvesting*; ontwikkel visie op jongerenhuisvesting (m.n. kleinschalige initiatieven in het beschermde stadsgezicht van de binnenstad);
3. *Betrokken burgers*; vergroot betrokkenheid van burgers in een interactief proces;
4. *De monumentencommissie komt naar u toe*; zichtbaarheid en toegankelijkheid van de kleine monumentencommissie vergroten.

Ad 1 Zicht op welstand

De commissie vindt dat de vindbaarheid van welstandsinformatie op de gemeentelijke website verbeterd kan worden. Wij zijn bezig met het actualiseren van het welstandskader. Een betere toegankelijkheid wordt hierbij onderzocht. De welstandsnota is nu (als geheel) digitaal op internet beschikbaar. Wij onderzoeken hoe wij, ook op adresniveau, welstandsinformatie beschikbaar kunnen stellen. Het is onze bedoeling om in ieder geval de sneltoetscriteria, na actualisatie, beschikbaar te stellen. Dit zal medio 2012 plaatsvinden. De commissie noemt Amsterdam als goed voorbeeld waar via de gemeentelijke website op adresniveau welstandsinformatie kan worden verkregen. Hoewel in Amsterdam op adres of perceelsniveau kan worden gezocht,

Collegieberief - Reactie jaarverslag Welstandscommissie 2010

Volgvel 1

verschijnt alleen algemene informatie. Hiermee wordt de burger nog steeds niet optimaal bediend. Wij onderzoeken of we hierin een stap verder kunnen gaan.

Ad 2 Micro jongerenhuisvesting

De commissie constateert dat een groot aantal bouwplannen in de binnenstad wordt ingediend voor jongerenhuisvesting, voornamelijk op binnenterreinen. De commissie concludeert dat deze enerzijds bijdragen aan het gemeentelijk streven naar een 'intense stad', maar anderzijds vraagt zij zich af de stad op termijn gebaat is bij deze ontwikkeling. De commissie stelt voor om hier een visie op te ontwikkelen. Wij zijn bezig met een actualisatie van de bestemmingsplannen voor het beschermde stadsgezicht (Binnenstad). De huidige bestemmingsplannen zijn gericht op het mogelijk maken van ontwikkelingen om de binnenstad aantrekkelijk te maken en te houden. Hierbij hoort ook de ontwikkeling van de woonfunctie in de binnenstad. Sinds jaar en dag wonen 'studenten' en 'stadjers' door elkaar. We sturen daar bewust niet op door bijvoorbeeld een campus te bouwen voor huisvesting van studenten zoals dat elders in het land gebeurt. Overigens weet u dat het oplossen van het tekort aan studentenwoningen een speerpunt is in ons collegeprogramma (jongerenhuisvesting). Hiervoor hebben wij onlangs de manifestatie Bouw Jong! geopend. Dit neemt niet weg dat ontwikkelingen (met name de huisvesting van studenten) in het beschermde stadsgezicht soms op gespannen voet staan met het behouden van cultuurhistorische waarden. Met de (verplichte) actualisatie van de bestemmingsplannen worden de ontwikkelingsmogelijkheden aangescherpt en wordt opnieuw bekeken welke ruimte we voor ontwikkelingen toe willen staan. Ook door de MoMo (Modernisering Monumentenzorg) worden we nu bij wet verplicht cultuurhistorische waarden nadrukkelijk mee te nemen in bestemmingsplannen. Het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) wordt hiervoor op 1 januari aangepast. De gemeente moet hier zelf inhoudelijk invulling aan geven. De visie op hoe wij omgaan met cultuurhistorische waarden in relatie tot functiemogelijkheden (waaronder de woonfunctie) zal neerdalen in de betreffende bestemmingsplannen. Overigens zullen de eerste bestemmingsplannen (Binnenstad-Oost en Hortusbuurt-Noorderplantsoen) medio 2012 al in procedure worden gebracht.

Ad 3 Betrokken burgers

De commissie beveelt aan om burgers te betrekken bij het formuleren van welstandsbeleid. Dit thema sluit aan bij ons collegeprogramma "Betrokken stad". Wij willen burgers (beter) betrekken bij beleidsvorming. Dat geldt ook voor het welstandsbeleid. Wij zullen dit doen in het kader van het opstellen van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit die naar verwachting voor de zomer wordt behandeld in de raad(scommissie). Overigens is dit thema niet nieuw: de huidige welstandsnota heeft alle gebruikelijke inspraakprocedures doorlopen. De procedure voor aanpassing van de welstandsnota voor nieuwe ontwikkelingen loopt gelijk op met de bestemmingsplan- of omgevingsvergunningsprocedure. Wij waken voor al te veel optimisme. Wij willen geen valse verwachtingen wekken naar burgers. Het moet niet zo zijn dat bewoners via Welstand bij hen (al dan niet terecht) onwelgevallig ervaren zaken als algemeen

Collegedebrief - Reactie jaarverslag Welstandscommissie 2010

Volgvel 2

ongewenst betitelen en tegenhouden, terwijl de aanvraag gewoon past binnen de vastgestelde gemeentelijke beleidslijnen en regelgeving.

Ad 4 De monumentencommissie komt naar u toe

In thema 4 geeft de commissie aan hoe zij klantgericht te werk gaat. Dit houdt in dat de kleine commissie de mogelijkheid biedt om ter plaatse te adviseren over een aanvraag. Dit bezoek heeft een informatief doel. Over de status van dit bezoek wordt vooraf door de commissie een duidelijke brief opgesteld. Begin 2012 zullen wij deze werkwijze evalueren en wordt bekeken of deze werkwijze nog binnen de afgesproken bevoegdheden en beschikbare (financiële en ondersteunende) mogelijkheden past. Daarna zullen wij nieuwe werkafspraken maken tussen het Loket Bouwen en Wonen, de monumentenadviseurs van de afdeling Stadsontwerp en de kleine monumentencommissie. Wij merken dat onze ambities op het gebied van een klantgerichte dienstverlening niet altijd passen binnen de (juridisch) beschikbare tijd voor afhandeling van adviezen. De werkwijze van de commissie zorgt in dit verband voor nog meer krapte in het proces. Daarbij komt dat per 1 januari 2012 de Wabo wijzigt en een nog groter deel dan nu van de monumentenaanvragen valt onder de 'reguliere procedure', hetgeen inhoudt dat de totale beslistermijn (van ontvankelijkheid tot beschikking) van het college slechts 8 weken bedraagt.

Tot slot merken wij op dat het Rijk, bij monde van de minister van Binnenlandse Zaken, een welstandsadvisering niet langer verplicht stelt. De wetgeving wordt hierop aangepast. Wij hechten grote waarde aan een professionele onafhankelijke welstandscommissie. Wij zien hierin dan ook geen reden om de werkwijze binnen de gemeente Groningen aan te passen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

BIJLAGE

Vier actuele thema's

1 Zicht op welstand

In deze 'digitale' maatschappij is via internet veel te vinden. Dat geldt echter niet altijd voor het thema welstand. In sommige gemeenten is de afgelopen jaren duidelijk vooruitgang geboekt en is de welstandsadviesgeving via het wereldwijde web aanmerkelijk toegankelijker gemaakt. Veel gemeenten, waaronder bijvoorbeeld Amsterdam (zie <http://welstandsnota.amsterdam.nl>), hebben het mogelijk gemaakt om op hun website informatie te krijgen over welstand. Door het invoeren van de postcode en/of het huisadres wordt duidelijk welk welstandsregime van toepassing is. Door vervolgens de aard van het voorgenomen bouwplan in te voeren, wordt zichtbaar welke criteria daar voor gelden. Een zeer toegankelijk en laagdrempelig systeem.

Ook de Federatie Welstand heeft de mogelijkheden van het internet ontdekt en het project WelstandTransparant opgestart. De Federatie benoemt de volgende voordelen: het welstandsbeleid wordt effectiever en efficiënter, het maakt een betere koppeling met de Omgevingsvergunning mogelijk en alle informatie wordt vanuit één bron actueel gehouden.

7

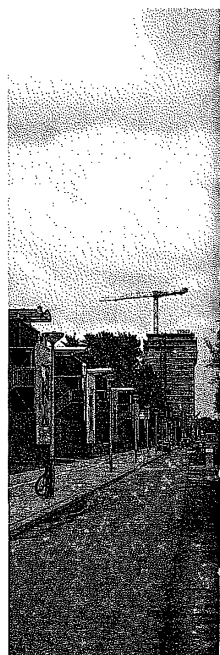
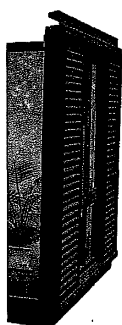
De vindbaarheid van welstandsinformatie op de website van de gemeente Groningen is aan de matige kant. Het invoeren van de zoekterm 'welstand' levert weinig op en pas met gerichte zoektermen ('welstandsnota') is meer te vinden. De klantgerichtheid kan nog duidelijk worden verbeterd. Dit draagt er in de mening van welstandscommissie aan bij dat welstand te vaak als een 'zwarte doos' wordt ervaren, waarvan de uitkomst ongewis is. De criteria voor dakkapellen, gevelreclame en dergelijke zijn echter helder geformuleerd en vastgesteld door de gemeenteraad. De vindbaarheid van deze informatie door de burger houdt te wensen over, hoewel dit met de nieuwe website van de gemeente wel is verbeterd.

De commissie beveelt daarom aan om de mogelijkheden van een transparante welstand via het internet nader te onderzoeken. De ontwikkelingen op dit vlak (zeker technisch) gaan heel snel: zo is het bijvoorbeeld via Google Earth al mogelijk om een schetsontwerp voor een bepaalde locatie driedimensionaal in te monteren. Het is een goede zaak om daar kennis van te nemen en te onderzoeken of de gemeente Groningen hier haar voordeel mee kan doen.

Overigens is de gemeente op het gebied van monumenten wel ver: via de website <http://fleximap.groningen.nl/gnmaps/monumenten/> zijn alle monumenten digitaal inzichtelijk gemaakt.

2 Micro jongerenhuisvesting

Een tweede thema dat met zichtbaarheid te maken heeft – of eerder onzichtbaarheid –

is het aantal bouwaanvragen dat wordt ingediend voor jongerenhuisvesting. En dan niet de projecten zoals die bijvoorbeeld bij het CiBoGa-terrein worden gerealiseerd, maar de kleinere projecten die voornamelijk in bestaande binnenterreinen of op binnenterreinen van gesloten bouwblokken in de oude delen van de stad worden gebouwd. De commissie signaleert deze ontwikkeling al langer, maar heeft het afgelopen jaar alleen al van de twee grootste bouwtechnische tekenbureaus die in de stad actief zijn maar liefst 52 plannen in deze categorie behandeld. Gezamenlijk gaat het om een toevoeging van een kleine 1.000 wooneenheden.

Aan de ene kant is het begrijpelijk dat ontwikkelaars van jongerenhuisvesting inspelen op de vraag naar wonen op plekken in de stad, die van zichzelf al de nodige sfeer hebben. De vrij liberale bestemmingsplannen van de gemeente maken deze bouwinitiatieven ook mogelijk. En ze dragen in zekere zin bij aan het gemeentelijk streven naar de 'intense stad', oftewel het zorgvuldig benutten van de schaarse ruimte. De vraag is echter, zo stelt de commissie, of de stad op termijn ook echt met al deze ontwikkelingen is gebaat. Wie de kaart met de 52 plannen bekijkt (zie pag. 6), ziet dat er bijvoorbeeld ook ontwikkelingen binnen het beschermd stadsgezicht plaatsvinden. Op zijn minst zou het goed zijn om hierover als gemeente na te denken en een visie te ontwikkelen.

9

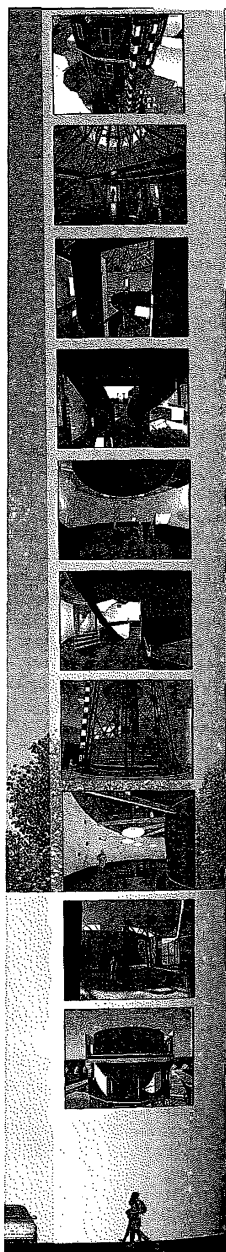
3 Betrokken burgers

In onze eerste aanbeveling gaven we aan dat het bestaande welstandsbeleid beter toegankelijk kan worden gemaakt. Wie nog een stap verder gaat – en de commissie is daar voorstander van – kan zich voorstellen dat burgers van de stad Groningen ook bij het formuleren van het welstandsbeleid worden betrokken. Hier geldt tevens dat allerlei nieuwe media ingezet kunnen worden om de dialoog met 'Stad' aan te gaan. Een goed voorbeeld is de Smaaktst Woonomgeving die onlangs in de gemeente Haarlem is georganiseerd en een vervolg krijgt in diverse andere gemeenten (zie www.smaaktsthaarlem.nl). Op deze manier is het mogelijk om te achterhalen wat burgers wel en niet waardevol vinden. Hier kan in de ontwikkeling van het welstandsbeleid rekening mee worden gehouden. Wellicht ontstaan er duidelijke verschillen tussen wijken. Een dergelijke aanpak zal het welstandsbeleid bovendien een groter draagvlak geven.

4 De monumentencommissie komt naar u toe

De monumentencommissie van de gemeente Groningen is de afgelopen tijd nadrukkelijk in beweging. Zo is met ingang van juni 2010 de Kleine Commissie Monumenten (KCM) ingevoerd, die zoveel mogelijk monumentaanvragen onder mandaat van de grote commissie beoordeelt. De complexe en belangrijke plannen worden ook aan de Grote (Monumenten)Commissie voorgelegd. De KCM bestaat uit twee leden en wordt bijgestaan door de secretarissen. De invoering van de KCM hangt voor een belangrijk deel samen met een inperking van de adviestaak van de RCB (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). Deze taak is grotendeels nu op lokaal niveau neergelegd. Dat heeft procesmatige voordelen: lijnen worden korter, de lokale betrokkenheid neemt toe en

Collegelief - Reactie jaarverslag Welstandscommissie 2010

aanvragen kunnen sneller worden behandeld. Maar ook inhoudelijk zijn er voordelen: door de inzet van twee leden in de commissie kan deze dieper in de plannen duiken.

Ook bij de Kleine Commissie Monumenten spelen zichtbaarheid en toegankelijkheid een belangrijke rol. Het gaat bij monumenten overwegend om niet-professionele aanvragers en het is zaak hen in een vroeg stadium goed te informeren. Voor aanvragers is de mogelijkheid ontwikkeld om een afspraak 'op locatie' met de KCM te maken. Dit bezoek heeft een informatief doel en helpt om de (toekomstige) bouwactiviteit op een later tijdstip deugdelijk te kunnen beoordelen. Over de status van dit bezoek is een duidelijke brief opgesteld, die vooraf aan de planindieners wordt gestuurd.

Verslag 11 januari

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING RUIMTE EN WONEN

Datum: 11 januari 2012
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 20.02 – 22.45 uur

Aanwezig: mevrouw A. Postma (voorzitter, GroenLinks), de dames E. van Lente (PvdA), S.A. Koebrugge (VVD) tot B1, L.I. van der Vegt (GroenLinks), I.M. Jongman-Mollema (ChristenUnie), R.J.A.M. Krüders (Student en Stad) en M. Wilschut (Partij voor de Dieren), de heren B. Baldew (PvdA), R. van der Schaaf (PvdA), M.D. Blom (VVD), A.C.L. Rutte (VVD) vanaf B1, W.B. Leemhuis (GroenLinks) tot halverwege B1, R.P. Prummel (Stadspartij), E. Eikenaar (SP), P.S. de Rook (D66), A.J. Wonink (D66) t.v.v.

H.J.M. Akkermans (D66) en J. Seton (CDA) t.v.v. mw. A. Kuik

Namens de griffie: mevrouw M. Wechgelaer (commissiegriffier)

Namens het college: de heer F. de Vries (PvdA)

Insprekers: de dames Kiki (op persoonlijke titel) en Slofstra (namens een aantal bewoners uit de Coranthijnestraat), de heren Block (namens zeventien verontruste bewoners uit de Bloemstraat), Olde Kalter (op persoonlijke titel en namens een aantal woonschepbewoners) en Stokhorst (op persoonlijke titel)

Afwezig m.k.: mevrouw A. Kuik (CDA), de heren H.J.M. Akkermans (D66) en T. Schroor (wethouder, D66)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 20.02 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Wijst op de rondgelegde gewijzigde plankaart Ebbingekwartier met verbeterde legenda.

Wethouder De Vries:

- Bereidt een schriftelijke reactie voor op de windrapporten die de VVD wil agenderen.
- Meldt dat op 16 november 2011 een gesprek tussen de Rivierenbuurt en de rijksbouwmeester plaatsvond over de toekomst van de buurt in relatie tot de ontwikkelingen.
- Verwacht 2 februari 2012 de uitslag van de prijsvraag Suikerunieterrein. De 170 inzendingen zullen in de hal van de dienst RO/EZ te zien zijn. Een uitnodiging volgt.
- Concludeerde met Albertus dat te veel moet gebeuren aan het gebouw op het Suikerunieterrein om een lustrumfeest mogelijk te maken. Het college blijft bereid met Albertus mee te denken.
- Leidde de selectiecommissie van Floriade 2022 rond op het Suikerunieterrein. Mocht Groningen geselecteerd worden, dan volgt nadere bespreking.
- Meldt dat de Raad van State de gemeente in het gelijk heeft gesteld inzake bouwplan Zaagdam. De bouw start binnenkort.

A.2. Vaststelling agenda

Op verzoek van Stadspartij, PvdA, ChristenUnie en Student en Stad is A4a naar het discussiedeel verplaatst. De agenda wordt conform deze wijziging vastgesteld.

A.3. Langetermijnagenda en lijst moties en toezeggingen

De lijsten worden ongewijzigd vastgesteld.

A.4. Conformstukken

A.4.a. Vaststelling bestemmingsplan Ebbingekwartier (raadsvoorstel 8 december 2011)

Wordt B.0.

A.4.b. Projectofferte visie Eemskanaalzone Boulevard (raadsvoorstel 16 december 2011)

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Vraagt hoe de woonopgaaf wordt afgestemd met Meerstad.
- Wil weten of er wel middelen zijn om de visie ook uit te gaan voeren.

Wethouder De Vries:

- Verwacht weinig concurrentie met Meerstad vanwege verschillen in woonmilieus.

Verslag 11 januari

- Wijst op het belang van een goede aanrijdroute naar Meerstad via de Sontbrug en Driebondsweg. Ook is het gebied van belang als aantrekkelijke verbinding tussen Sontplein en binnenstad.

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 januari 2012.

A.4.c. Bestemmingsplan Semmelweisstraat vaststelling (raadsvoorstel 16 december 2011)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 januari 2012.

A.4.d. Herziening grondexploitatie Achter de Reitdijk 2011 (raadsvoorstel 16 december 2011)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 januari 2012.

A.5. Rondvraag

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Wijst erop dat de trap treden van het informatiegebouw op de Grote Markt niet aan het bouwbesluit voldoen en tot claims zouden kunnen leiden.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Verzoekt de kwestie Peizerweg 132 van Kik Vastgoed Consultancy voor februari te agenderen.

Wethouder De Vries:

- Laat nagaan of de trap van het informatiegebouw aan het bouwbesluit voldoet en wat eventuele gevolgen zouden kunnen zijn.
- Licht voor 1 februari 2012 de collegestandpunten over Peizerweg 132 toe.

Dhr. Olde Kalter (inspreker op persoonlijke titel):

- Vraagt de commissie openbare collegebrieven ook op de website te zetten voor burgers.

De voorzitter:

- Antwoordt dat vanaf heden ook collegebrieven rechtstreeks aan de commissie op internet gepubliceerd zullen worden.

Mw. Kiki (op persoonlijke titel):

- Bespreekt morgen met de brandweer ontbrekende vluchtingangen in de fietsenkelder van het Forum en de inpandige wachttijd van 9-11 minuten.
- Liet onderzoek doen naar wind en bezonning, maar mag helaas niet met DGMR om de tafel. Het college zegde een afspraak met onderzoeker de heer Pleysier van Cauburg-Huygen af.
- Stelt dat de windsituatie erger zal zijn dan ooit vermoed en dat de schaduw van het Forum tot de Vismarkt en het Schuitediep zal reiken.
- Meldt dat het ABT bang is voor verschuivingen bij de Martinikerk.
- Wijst erop dat de Ombudsman en de GGD bezwaar maken tegen de gebrekkige toegankelijkheid op het Forum voor gehandicapten, kindervagens en rollators.
- Laakt het ontbreken van een hoogbouweffectrapport.
- Wil bij het OM melding te maken van opzettelijke fouten in rapporten en het beeldkwaliteitplan.
- Kwam erachter dat de stoep voor Vindicat slechts anderhalve meter breed wordt.
- Verzoekt de commissie het Forum opnieuw te agenderen.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Vindt het lijken alsof er veel halve waarheden zijn opgedist over het Forum en wil het agenderen.

Mw. Slofstra (inspreker namens een aantal bewoners van de Coranthijnestraat):

- Wil voorkomen dat nog meer onttrekkingsvergunningen worden verleend.
- Stelt dat studenten weinig betrokken zijn bij hun straat door tijdelijke bewoning. Dit kan leiden tot verminderde sociale cohesie en verpaupering, terwijl juist in deze krachtwijk is geïnvesteerd.
- Pleit ervoor de 15%-norm toe te passen op het aantal koopwoningen en niet op de hele straat.
- Tekende vergeefs bezwaar aan. Het blijkt dat tot de 15%-norm onttrekkingsvergunningen altijd worden verleend.
- Wil graag prettig blijven wonen in een leefbare buurt door vergunningverlening te stoppen.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Hoort overal dergelijke klachten en stelt dat de stad naar een campus snakt.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Pleitte vergeefs voor een 0%-norm. Hiervoor is helaas geen meerderheid in de raad.

Wethouder De Vries:

- Zet schriftelijk de overwegingen van het college op een rij. Na deze vergunning is de straat 'vol'.

Verslag 11 januari

- Blijft zich sterk maken voor geschikte studentenwoningen, waaraan een tekort is.
- Is zich bewust van het afwijkende leefpatroon van studenten, maar vindt het ook gewoon Stadgers. In het algemeen hoeft de leefbaarheid door studenten niet achteruit te gaan.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.0. Vaststelling bestemmingsplan Ebbingekwartier (raadsvoorstel 8 december 2011)

Dhr. Block (inspreker namens zeventien verontruste bewoners uit de Bloemstraat):

- Mailde een notitie met foto's rond over de bezwaren tegen het ontwerpbestemmingsplan.
- Wijst erop dat de bouwhoogte tot 17 m en 100% bebouwing op percelen negatieve gevolgen hebben voor het woon- en leefklimaat en het bebouwingsbeeld. De bestaande bouw is 5,50-10 m.
- Voorziet aantasting van privacy en meer overlast door de bouw van hoge studentcomplexen.
- Vreest veel sloop en nieuwbouw.
- Stelt dat de straat al veel te verduren heeft gehad met junks, leegloop van winkels, chaotisch verkeer en teerdampen van het gasfabriekterrein. Dit plan kan veel bezwaarschriften opleveren.
- Pleit voor maatregelen die de cultuurhistorische en sociale waarde van de straat versterken in plaats van afbreken.

Dhr. Stokhorst (inspreker op persoonlijke titel):

- Herinnert aan de lange en bewogen geschiedenis van de Bloemstraat met veel recente nieuwbouw.
- Pleit ervoor nieuwbouw aan te laten sluiten op de gebouwen van de laatste decennia.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Wijst erop dat de 100% bebouwing eerder al is gecreëerd om uitbreiding van winkels met bijvoorbeeld een loods mogelijk te maken. Bereikt de maatregel wel het beoogde effect?
- Hoort graag een reactie op de specifieke bouwaanvraag in de Bloemstraat en de algemene omgang met bebouwingmogelijkheden, ook elders.

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Sluit aan bij de bijdrage van de PvdA.
- Vindt het niet nodig dergelijke hoge bebouwing toe te staan.
- Is tegen 100% bebouwingdichtheid. De binnenstad heeft open plekken nodig, zoals tuinen en parken.

Mw. Krüders (Student en Stad):

- Vraagt zich af of de regels goed genoeg zijn vastgesteld om dergelijke bouwplannen te beoordelen.
- Stelt de geplande sloop van historische panden ter discussie, zoals hier een achttiende-eeuws pand.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Sluit aan bij eerdere sprekers wat betreft bouwhoogte en -dichtheid.
- Wijst op de conferentie over beschermd stadsgezicht, waar bleek dat de stad spijt heeft van een aantal ontwikkelingen uit het verleden. Ook dit plan ziet er op papier nog niet heel fraai uit.

Mw. Koebrugge (VVD):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de PvdA.
- Vraagt waarom voor bestaande bebouwing qua hoogte niet aan de wensen van bewoners tegemoet is gekomen.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de ChristenUnie.

Mw. Van der Vegt (GroenLinks):

- Is niet altijd tegen vernieuwing en wijst op het belang van jongerenhuisvesting, al moet ook niet het hele straatbeeld aangetast worden.
- Vraagt of dergelijke bouw via direct bouwrecht al mogelijk was. Of gaat het echt om een wijziging?

Dhr. De Rook (D66):

- Sluit aan bij de vraag van GroenLinks en vindt ook dat ontwikkelingen mogelijk moeten blijven.

Mw. Wilschut (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij de bijdragen van Stadspartij en ChristenUnie.
- Hecht aan bescherming van het stadsgezicht en behoud van groen.

Wethouder De Vries:

- Meldt dat de bouwaanvraag voor Bloemstraat 16 op basis van huidige criteria is geweigerd.
- Zet de verschillen tussen het oude en nieuwe bestemmingsplan schriftelijk op een rij.
- Wijst erop dat het nieuwe plan strenger is wat betreft bouwhoogtes. CiBoGa kon tot 22,50 m.

Verslag 11 januari

- Legt uit dat het uitgangspunt is en was om hoogte en bouwindex te laten samenhangen.
- Antwoordt dat het gebied niet onder de binnenstad valt, maar een apart bestemmingsplan kent.
- Komt in februari of maart met een discussienota over het omgaan met ontwikkelingen in de binnenstad in de periode tot vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan.

Het raadsvoorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 25 januari 2012.

B.1. Meerstad, vernieuwd, verstandig en met vertrouwen vooruit (herziene grondexploitatie) (raadsvoorstel 22 december 2011)

Dhr. Olde Kalter (inspreker op persoonlijke titel en namens een aantal bedrijven op het industrieterrein Engelbert):

- Stoort zich aan de geheimhoudingsovereenkomst in bijlage 9. Het is juist van belang dat openbaar wordt wat er precies is gebeurd.
- Waarschuwt voor het risico dat de gemeente Groningen gechanteerd wordt via de bouwclaimovereenkomsten (punt 4).
- Vraagt of het Masterplan met de realisatie van de ontsluitingsweg nog steeds het uitgangspunt is. Eventuele wijzigingen zullen opnieuw besproken moeten worden.
- Begrijpt niet waar de 5,8 miljoen euro in het weerstandsvermogen vandaan komt, terwijl wethouder Dekker in eerdere gesprekken aangaf dat dit geld er niet zou zijn.
- Roept de commissieleden op serieus te kijken naar cijfers, contracten en addertjes onder het gras.

Dhr. Seton (CDA):

- Vindt de fundamentele aanpak logisch gezien de marktontwikkelingen. Stilzitten is geen optie.
- Vraagt zich af of de maatregelen toekomstbestendig genoeg zijn om het risicovolle project een duurzame basis te geven.
- Is er niet op voorhand van overtuigd dat het teruggebrachte aantal woningen tot 6500 voldoende zal blijken en vraagt naar argumenten. De vorige keer was de bijstelling immers niet voldoende.
- Wil weten waarom het college ervoor kiest het risico van 42 miljoen euro, dat de Rebel Group extra constateerde, slechts voor de helft te dekken en niet geheel.
- Maakt bezwaar tegen de dekking van het weerstandsvermogen met gelden uit 2014-2015, die dan niet meer beschikbaar zullen zijn. Ziet het college dit risico en is overwogen het anders te doen?
- Wil bij het voorjaarsdebat volledige vrijheid hebben integraal over het weerstandsvermogen van de gemeente te discussiëren. Staat de nu voorgestelde besluitvorming dat in de weg?
- Pleit voor een samenwerking in de GR die recht doet aan de nieuwe posities van de gemeenten Groningen en Slochteren.

Dhr. Eikenaar (SP):

- Herinnert eraan dat de SP-fractie in 2005 waarschuwde voor de hoge ambities en ongekende risico's van het project, omdat de hoogconjunctuur van destijds niet aan zou houden. Deelt het college die analyse nu wel? Het is belangrijk niet opnieuw in een dergelijke val te trappen.
- Is er niet gerust op dat de reserve van 52 miljoen euro onaangesproken blijft. De eerdere reservering van 35 miljoen euro is nu opgenomen in de grondexploitatie.
- Had lange tijd het gevoel weinig invloed te hebben op het project en wil meer aan het stuur zitten.
- Is er verheugd over dat marktpartijen niet te makkelijk wegkomen met hun uittreding, zodat niet alleen overheden opdraaien voor de opgetreden risico's.
- Concludeert dat de risico's eigenlijk al bij de gemeente Groningen lagen, omdat Slochteren zonder maatregelen failliet dreigde te gaan.
- Informeert welke mogelijkheden de gemeente Groningen heeft om Slochteren te houden aan de afspraken over te realiseren voorzieningen, die belangrijk zijn voor het slagen van Meerstad.
- Pleit voor een moreel appèl op de provincie om verantwoordelijkheid te nemen. Destijds drong de provincie aan op deelname van Slochteren.
- Stelt voor dieper te duiken in de aankopen boven het Slochterdiep. Het blijft onduidelijk hoe de projectontwikkeling daar tot stand is gekomen.
- Vraagt of het college overwoog de bedrijventerreinen geheel te schrappen gezien het risico.
- Wordt niet gelukkig van het meerjarenbeeld door de enorme reservering en blijft sociaal beleid in toekomstige integrale discussies als prioriteit houden.
- Vindt januari te vroeg voor een zorgvuldige en definitieve afweging over de dekking.

Verslag 11 januari

Dhr. Blom (VVD):

- Bedankt voor de zorgvuldige en uitvoerige informatievoorziening.
- Betreurt het dat Meerstad er niet zo goed voor staat. De verkoop is mondjesmaat, een permanente school zit er voorlopig niet in en de ontsluiting via weg en ov houdt niet over.
- Constateert dat de gemeente Groningen grootschalig ontwikkelt op grondgebied van Slochteren.
- Waarschuwt dat de kwaliteit van het project en de verkopen afhankelijk zijn van de wil en financiële mogelijkheden van Slochteren om de voorzieningen te realiseren.
- Vraagt waarom niet harder is ingezet op een grenscorrectie om het project op eigen grondgebied en voor eigen rekening te ontwikkelen.
- Wil weten of de kwaliteit van wonen en voorzieningen daalt door de geringere omvang.
- Vraagt of Engelbert kan rekenen op renovatie of nieuwbouw van de school, wanneer de school in Meerstad uitblijft.
- Informeert naar recent onderzoek waaruit de vraag naar woningen in Meerstad zou blijken.
- Is benieuwd hoe het college de verkoop snel op gang denkt te brengen.
- Wil weten wat de hogere reserveringen betekenen voor andere voorzieningen. Wie betaalt uiteindelijk de rekening?

Dhr. Prummel (Stadspartij):

- Steunt de voorgestane kwaliteit en heeft vertrouwen in de vraag naar dergelijke woningen. Daarom investeerden marktpartijen en deden banken mee. Op den duur wordt het een bloeiende wijk.
- Is bezorgd over de financiering na 2021.
- Wijst op het belang van het grote meer als waterberging.
- Pleit ervoor industrie achterwege te laten en wat dat betreft op Westpoort in te zetten.
- Vindt een grenscorrectie nodig, omdat Slochteren te weinig financiële ruggengraat en bestuurskracht heeft. Met deze constructie moet Meerstad ook echt een Groningse wijk worden.
- Vraagt of het waterschap geen bezwaar maakte tegen het verkleinen van de waterberging.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Betreurt het dat eerdere herziene grondexploitaties onvoldoende geholpen hebben.
- Was tegen de samenwerkingsovereenkomst, maar nam daarna politieke verantwoordelijkheid.
- Komt in de raadsvergadering met een definitief oordeel.
- Ziet veel financiële risico's en vraagt het college hoe hard de dekking is.
- Is tegen verhoging van de ozb boven de inflatie.
- Vindt meer dan voorheen dat het college een vol bordje heeft, waarin wellicht keuzes nodig zijn.
- Vraagt een nadere toelichting op het aanhouden van plandeel Noord.
- Informeert naar het ergst denkbare scenario en de gevolgen van het stopzetten van het project.
- Is benieuwd of de afstemming van het regionale woningbouwprogramma een bedreiging vormt.
- Worstelt ermee dat Groningen de volledige risico's draagt van de exploitatie, maar afhankelijk is van Slochteren wat betreft de voorzieningen.
- Vindt dat de stemverhouding in de GR onder druk komt te staan door de constructie.
- Vraagt of Meerstad opgenomen wordt in de jaarrekening.
- Stelt dat Meerstad nodig blijft gezien de toename van het aantal inwoners. Het is een goede plek voor stadsuitbreiding: veel groen en vrijheid zullen mensen aantrekken.

Dhr. De Rook (D66):

- Vertrouwt nog steeds op de kwaliteit. Meerstad moet het aanbod kwantitatief op de vraag afstemmen vanuit financieel en strategisch belang.
- Steunt de strategische keuze nu de pijn te nemen om in rust aan de toekomst te kunnen werken. Vooruitschuiven had van Meerstad een slepend en terugkerend probleem gemaakt.
- Vraagt of de aannames en prognoses proactief en frequent bijgesteld zullen worden.
- Begrijpt dat Slochteren niet meer risicovol wil participeren. Toch had de stad al relatief hogere voorzieningen getroffen dan Slochteren en de provincie. Inkomsten uit ozb en gemeentefonds zijn straks wel voor Slochteren voor hun grondgebied. Is een grenscorrectie overwogen?
- Ziet harde afspraken over het aantal voorzieningen en de tijdigheid, maar pleit ervoor in de GR opnieuw te spreken over de kwaliteit van voorzieningen, waarover meer discussie is.
- Vraagt of de zes maatregelen om het weerstandsvermogen aan te vullen louter een demonstratie zijn dat dekking mogelijk is of nu inhoudelijk voorliggen. Zijn andere opties nog mogelijk in een integrale afweging bij de behandeling van de voorjaarsnota?

Verslag 11 januari

Mw. Krüders (Student en Stad):

- Begrijpt dat de gemeente meer sturing heeft als enige aandeelhouder, maar vindt de verhouding met Slochteren bijzonder. Bieden overleg in de GR en contracten voldoende garanties voor het realiseren van voorzieningen, die cruciaal zijn voor het slagen van Meerstad?
- Pleit ervoor met de provincie in gesprek te gaan over toekomstige gemeentelijke herindeling. Nu ontwikkelt Groningen een project op andermans grondgebied.
- Vindt het logisch woningbouwaantallen te verlagen. Er is alleen een voorziening voor de komende drie jaar getroffen, in hoeverre is de bouwopgaaf daarna wel haalbaar?
- Acht het realistischer nu te focussen op westelijke en zuidelijke bedrijventerreinen.
- Vindt de betrokkenheid van de provincie terughoudend. Waarom geeft de provincie niet meer steun om het project tot een succes te maken? Spreekt het college hierover met de provincie?
- Krijgt graag een bevestiging dat de grote risico's van leningen en rentes voldoende mee worden genomen. Een paar procent meer of minder kan erg veel uitmaken.
- Is erg geschrokken van het oordeel van de Rebel Group dat de risico's te laag zijn gewaardeerd.
- Vindt de zes voorgestelde maatregelen om het weerstandsvermogen aan te passen de ambities en keuzes in de toekomst aan banden leggen. Het is niet verstandig dat het weerstandsratio onder de 0,8 uitkomt met toekomstige risico's van O2G2, Europapark en rijksbezuinigingen. De discussie over de effecten van de maatregelen moet eerder gevoerd worden.
- Vraagt of al na wordt gedacht over de verkoopriscico's na drie jaar en de renteriscico's na tien jaar.

Mw. Van der Vegt (GroenLinks):

- Stelt dat Meerstad nodig is en blijft, omdat het inwonertal binnenkort boven de 200.000 zal stijgen. Als de economie aantrekt, zal doorstroming op de woningmarkt weer op gang komen.
- Ziet het als een plicht alternatieven voor scheefwonen te bieden om doorstroming te bevorderen.
- Vraagt of de provincie niet een groter risico had kunnen dragen. Wat houdt het genoemde 'commitment' precies in?
- Is altijd voor Meerstad geweest om waardevolle natuur te creëren en andere kwetsbare gebieden te ontzien.
- Informeert naar de resultaten van regionale afstemming van woningbouwaantallen.
- Hecht eraan dat het aandeel noch de kwaliteit van groen af zal nemen. Heeft de gemeente invloed op de inspanningsverplichting van de provincie wat betreft de EHS?
- Begrijpt dat afstemming op de vraagmarkt nodig is, maar kunnen hierdoor doelstellingen op het gebied van energieneutrale woningen, voorzieningen en sociale woningbouw in het geding komen?
- Vindt de plannen er robuust en realiseerbaar uitzien, mits verdere tegenvallers uitblijven.

Mw. Wilschut (Partij voor de Dieren):

- Bedankt voor de uitgebreide informatievoorziening.
- Vindt de oplossing logisch, al is het niet wenselijk dat de stapel grote projecten verder verhoogt.
- Is blij dat de natuurdoelstellingen grotendeels uitgevoerd lijken te worden.
- Hoopt dat minder bebouwing leidt tot meer investeringen en groen. De aantrekkelijkheid van het gebied zal hierdoor toenemen.
- Betreurt het dat de EHS tweehonderd voetbalvelden kleiner wordt. In hoeverre heeft het college bij de provincie aangedrongen op een grotere EHS?
- Zou niet te veel inzetten op bedrijventerreinen.
- Vraagt zich met het CDA af hoe vast en zeker het lagere woningaantal dit keer is.
- Kan zich voorstellen plandeel Noord voorlopig aan te houden.
- Vraagt ook waarom slechts 50% van de door de Rebel Group geconstateerde risico's gedekt wordt.
- Is bezorgd dat voorzieningen uit de toekomst nodig zouden kunnen zijn om nu net de status van een matig weerstandsvermogen te bereiken. Dat maakt het wel krap in de toekomst.
- Complimenteert de inzet optimisme in de grondexploitatie te houden. Toch lijkt het onzeker en weinig flexibel. Helaas is er niets meer te doen aan de te hoge ambities uit het verleden en dit lijkt wel de goede richting om het project voort te zetten.

Dhr. Baldew (PvdA):

- Stelt dat Meerstad nodig is door de groei van de stad. Er is vraag naar groenstedelijk wonen.
- Is ondanks de relatief goede prestaties van Meerstad bezorgd over de financiële situatie.
- Complimenteert het college met de succesvolle ontmanteling van de BBS-constructie en het opstellen van een sluitende grondexploitatie met een robuuste ontwikkelstrategie binnen de deadline

Verslag 11 januari

- van de banken met gezien de omstandigheden voldoende oog voor de kernwaarden.
- Vindt de gevraagde elementen voldoende terug: oog voor vermarkting, een betere beheersbaarheid van Meerstad en flexibiliteit in woningbouwproductie, ecologie, typologie en programmering.
- Vindt het goed bij het voorjaarsdebat uitgebreid stil te staan bij het weerstandsvermogen en de dekking van de forse afboekingen. De waarschijnlijkheidsfactor mag hierbij ook aan de orde komen.
- Begrijpt dat de gemeente voorkomt dat Slochteren voor 330% risico ging lopen. Daarmee zou ook Meerstad in de problemen komen.
- Betreurt het dat de provincie niet compenseert door te herfinancieren of zich concreter in te spannen voor subsidies en plandeel Noord. Zijn hierover nog gesprekken?
- Vraagt of Slochteren de cruciale hoogwaardige voorzieningen tijdig waar kan maken. Klopt het dat Slochteren zich beperkt tot 3 miljoen euro aan aanloopverliezen en wat gebeurt er als dit hoger is?
- Komt met een motie om de GR aan te passen aan de huidige situatie.
- Vraagt of het college ook erfpachtconstructies overweegt en wil onderzoeken.
- Vindt dat sociale woningbouw en collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) meer aandacht verdienen.
- Vindt de inschatting voor 3,75% te kunnen herfinancieren laag en vindt rente een van de grootste risico's.
- Ziet een voorstel tegemoet dit grote risico te borgen, al dan niet met de provincie.
- Hoort bij het voorjaarsdebat graag wat de maximaal haalbare bezuiniging op Meerstad is.
- Maakt zich zorgen over de afzet van bedrijventerreinen en wacht nader onderzoek af.
- Gaat ervan uit dat de gemeente de komende vijf jaar niet achterover leunt, maar zich extra inspant om Meerstad tot een succes te maken.

Wethouder De Vries:

- Wijst erop dat gemeenten landelijk 3 tot 4 miljard euro af moeten boeken op grondposities. Groningen komt nu niet in de problemen, omdat vorig jaar al een voorziening genomen is.
- Bouwde met dit fundament zoveel mogelijk zekerheden in door de grondexploitatie te ontdoen van allerlei franje, door aantallen woningbouw, bedrijventerreinen en subsidies terug te dringen en door te herfinancieren tegen een lagere rente. De woningmarkt en economische ontwikkeling zijn natuurlijk niet goed te beïnvloeden. Er is afgeboekt van 330 miljoen naar 275 miljoen euro.
- Waakte ervoor het cruciale kwaliteitsuitgangspunt en de verhouding tussen bebouwing, groen en water aan te tasten. Er is vraag naar dit type woningen.
- Antwoordt dat uit onderzoek blijkt dat de gemeentegrens voor woningzoekenden volkomen irrelevant is. Zo zijn bewoners in Ter Borg eigenlijk gewoon Stadlers.
- Weet dat de bevolking toe zal nemen en van het platteland naar de stad zal trekken.
- Antwoordt dat de grondexploitatie zoals gebruikelijk jaarlijks herzien zal worden op basis van recente prognoses. De gemeente Groningen zit meer aan het stuur dan voorheen.
- Dekte de verkooprisico's voor de eerste drie jaar en per saldo voor de eerste vijf jaar af. Daarna geldt een woningbouwopgaaf van 250 per jaar, dat is het risico van deze grondexploitatie. De renterisico's zijn de eerste tien jaar afgedekt.
- Is er tevreden over dat er minstens zoveel groen ten opzichte van rood is gebleven.
- Pleit er bij de provincie krachtig voor de EHS rond Meerstad goed in de benen te houden.
- Stelt de raad een recent onderzoek ter beschikking, waaruit blijkt dat naast woningbouw ook bedrijventerreinen zich in en rond de stad zullen concentreren, ook aan de oostkant. Regionaal zullen programma's op deze ontwikkeling aangepast moeten worden.
- Stelt dat de provincie tot in zekere mate bereid is tot herfinanciering, maar dat het nu niets oplevert.
- Had ook graag gezien dat de provincie een grotere rol op zich nam en meer risico en last zou dragen. Een moreel appel is echter slecht in geld uit te drukken.
- Hoopt met steun van de raad de provincie eraan te houden de subsidieopgave van 22,5 miljoen euro te materialiseren. De provincie heeft onverkort steun voor Meerstad uitgesproken.
- Blijft in overleg met BNG kijken naar financieringen, ook voor de periode na tien jaar.
- Gaf met de zes maatregelen aan dat de gemeente in staat is het benodigde weerstandsvermogen waar te maken. Het rijtje is niet limitatief en sluit een integrale afweging bij het voorjaarsdebat en andere opties niet uit.
- Acht een politiek debat over te nemen maatregelen wenselijk en bereidt dit voor. Duidelijk is wel dat er op enig moment 52 miljoen euro op tafel moet komen.

Verslag 11 januari

- Koos bewust niet voor een ander minder streng systeem het weerstandsvermogen te berekenen. Daarom is ook 50% van de door de Rebel Group geconstateerde risico's gedekt, ook al is het college ervan overtuigd dat er na 2020 wat van plandeel Noord te maken valt. Zo heeft de grond ook agrarische waarde.
- Wijst erop dat de Rebel Group uitsluitend over de exploitatie adviseerde. De accountant bracht advies uit over het weerstandsvermogen.
- Zoekt onconventionele middelen om de minder draagkrachtig wordende consumenten te bereiken en sluit daarbij erfpacht, collectief particulier opdrachtgeverschap en vrije kaververkoop niet uit.
- Antwoordt dat stoppen met Meerstad zou betekenen dat het geïnvesteerde vermogen van 200 miljoen euro verloren is. Bovendien is er een groeiende behoefte aan woningen en waterberging.
- Beamt dat private partijen een stevige veer laten door kavels en vermogen in te leveren.
- Besprak met de provincie en de gemeente Slochteren herindeling. Dat is voorlopig geen realistisch scenario. Bovendien zal het de risico's niet verlagen, alleen meer opbrengen. Er is gekozen voor de nu logische en haalbare verdeling Groningen de exploitatie te laten dragen en sturen en Slochteren beheer en voorzieningen. Dat laatste risico is Groningen nu wel kwijt.
- Besloot in overleg met Slochteren afspraken in contracten vast te leggen en de discussie over de GR direct na besluitvorming over de grondexploitatie te gaan voeren en de raden hierbij te betrekken.
- Kan zich voorstellen de GR met meer bevoegdheden op te tuigen om meer grip te hebben.
- Treft in Slochteren nog altijd een bestuur aan dat vol voor Meerstad gaat. Voor woonconsumenten is het niet zo relevant wie voorzieningen aanlegt, als ze maar aansluiten op de woonproducten.
- Wijst erop dat Slochteren zich contractueel verplicht de voorzieningen aan te leggen in het tempo dat Groningen vanuit de exploitatieverantwoordelijkheid vraagt. Slochteren boekt ongeveer 2,5 miljoen euro af en reserveert alvast 3 miljoen euro voor toekomstige voorzieningen.
- Antwoordt dat het waterschap geen bezwaar heeft gemaakt tegen deze omvang van het meer.
- Voelt er niets voor zich opnieuw te verdiepen in de grondtransacties boven het Slochterdiep en verwijst naar een eerder onderzoek hiernaar.

Dhr. Van der Wal (concern controller):

- Antwoordt dat in de jaarrekening van 2011 melding gemaakt moet worden dat de gemeente bezig is met Meerstad. Voor de jaarrekening 2012 ligt de keus voor Meerstad volledig op te nemen of het anders te doen.

Het raadsvoorstel wordt als discussiestuk geagendeerd voor de raad van 25 januari 2012.

B.2. Herziening grondexploitatie Oosterhamriktracé 2011 (raadsvoorstel 19 december 2011)

Doorgeschoven naar de commissievergadering van 18 januari 2012.

C. HUISHOUDELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken

Mw. Krüders (Student en Stad):

- Neemt aan dat de brief 'Wonen boven Winkels' bij de bespreking op 1 februari 2012 wordt betrokken.

Mw. Jongman (ChristenUnie):

- Informeert naar de toezegging de raad mee te nemen in de architectenkeuze Grote Markt Oostzijde. Komt hiervoor een aparte sessie?

Wethouder De Vries:

- Geeft de vraag van de ChristenUnie door aan wethouder Schroor.

C.2. Vaststelling openbaar en geheim verslag van 23 november 2011, openbaar verslag van 7 december 2011 en geheim verslag van 8 december 2011

De verslagen worden ongewijzigd vastgesteld onder dankzegging.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.45 uur onder dankzegging.